

PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE PLAŠKI

URBANISTIČKI ZAVOD GRADA ZAGREBA d.o.o.

Zagreb, prosinac 2006.

Županija:	KARLOVAČKA
Općina:	PLAŠKI
Naziv prostornog plana:	PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE PLAŠKI
TEKSTUALNI DIO	
Program mjera za unapređenje stanja u prostoru: Glasnik Karlovačke županije 5/02	Odluka predstavničkog tijela o donošenju plana: Glasnik Karlovačke županije 42/06
Javna rasprava objavljena je: 21.3.2005.	Javni uvid održan: 1.4.2005. do 30.4.2005.
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave:	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave Općinski načelnik: _____ SAVO JOVETIĆ, dipl.ing.šum.
Suglasnosti na plan prema čl. 24. i 26b. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine br. 30/94, 68/98, 35/99, 61/2000, 32/2002, 100/04):	
<ul style="list-style-type: none"> - Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode, Klasa: 612-07/05-49/585, Urbroj: 532-08-02-1/1-06-2 od 27.1.2006. - Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Služba za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša Klasa: 350-02/05-01/193, Urbroj: 512M3-020202-06-4 od 8.2.2006. - Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Klasa: 351-01/05-01/00726, Urbroj: 531-08/3-1-JM-09 od 13.2.2006. - Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Karlovcu Klasa: 612-08/05-10/332, Urbroj: 532-04-09/6-05-02 od 6.3.2006. - Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Klasa: 350-02/06-01/6, Urbroj: 525-09-A.B.P/06-02 od 13.4.2006. - Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za vodno područje sliva Save Klasa: 350-02/03-01/0005, Urbroj: 374-21-1-06-7 od 28.6.2006. - Zavod za prostorno uređenje i zaštitu okoliša karlovačke županije, Klasa: 350-01/06-01/13, Urbroj: 2133/1-08/02-06-02 od 27.7.2006. - Ured državne uprave u Karlovačkoj županiji, Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove, Ispostava u Ogulinu, Klasa: 350-02/05-02/13, Urbroj: 2133-07-04/1-06-7 od 20.11.2006. 	
Pravna osoba koja je izradila plan:	URBANISTIČKI ZAVOD GRADA ZAGREBA d.o.o. ZAGREB, Britanski trg 12
Pečat pravne osobe koja je izradila plan:	Odgovorna osoba: _____ LUKA ŠULENTIĆ, dipl.ing.arh.
Koordinator izrade Plana:	DUNJA KOS PLETEŠ, dipl.ing.arh.
Stručni tim u izradi plana:	1. DUNJA KOS PLETEŠ, dipl.ing.arh. 2. BRANIMIR HRGOVAN, dipl.ing.građ. 3. MARIO PEZELJ, tehn. suradnik 4. MATIJA BUBIĆ, dipl.ing.arh. 5. MAJA VIDEK, dipl.ing.arh. 6. BORIS MOŠTAK, ing.građ. 7. LADA KLAČAR, tehn. suradnik
Pečat predstavničkog tijela:	Predsjednik Općinskog vijeća: _____ JOSIP ANUŠIĆ
Istovjetnost ovog Prostornog plana s izvornikom ovjerava:	Pečat nadležnog tijela:

NARUČITELJ: OPĆINA PLAŠKI

IZVRŠITELJ: URBANISTIČKI ZAVOD GRADA ZAGREBA d.o.o.

KOORDINATORICA
IZRADE PLANA: DUNJA KOS PLETEŠ, dipl.ing.arh.

STRUČNI TIM: DUNJA KOS PLETEŠ, dipl.ing.arh.
BRANIMIR HRGOVAN, dipl.ing.građ.
MAJA VIDEK, dipl.ing.arh.
BORIS MOŠTAK, ing.građ.
MARIO PEZELJ, dipl.ing.arh.
MATIJA BUBIĆ, dipl.ing.arh.
ANA RAJČEVIĆ, dipl.ing.mat.
LADA KLAČAR, tehn. suradnik

RUKOVODITELJ
ORG. JEDINICE I.: ZORAN HEBAR, dipl.ing.arh.

DIREKTOR: LUKA ŠULENTIĆ, dipl.ing.arh.

S A D R Ž A J :**A) TEKST**

I. OBRAZLOŽENJE	1
1. POLAZIŠTA.....	1
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine Plaški u odnosu na prostor i sustave županije i države.....	2
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	3
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke.....	6
1.1.2.1. Vrste prostora s obzirom na glavne oblike upotrebe.....	15
1.1.2.2. Hidrografske značajke	15
1.1.2.3. Pedološke značajke.....	15
1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	16
1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	30
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVITKA I UREĐENJA	37
2.1. Ciljevi prostornog razvijanja županijskog značaja Osnovni ciljevi prostornog uređenja županijskog značaja definirani su u Prostornom planu Karlovačke županije:	37
2.1.1. Razvoj naselja, posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	38
2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora	39
2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša	40
2.2. Ciljevi prostornog razvijanja općinskog značaja	41
2.2.1. Demografski razvitak.....	43
2.2.2. Odabir prostorno - razvojne strukture	44
2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	46
2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina.....	48
2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na prostoru općine Plaški	55
2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora	56
2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	57
2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	58
2.3.3.1. Unapređenje uređenja naselja	58
2.3.3.2. Unapređenje prometne infrastrukture	61
2.3.3.3. Unapređenje komunalne infrastrukture	61
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	62
3.1. Prikaz prostornog razvijanja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije	62
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	62
3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja: poljoprivredne, šumske te vodne površine, posebne namjene i ostale površine)	64
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti.....	65
3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	66
3.4.1. Zone gospodarskih djelatnosti	68
3.4.2. Poljoprivredne površine	68
3.4.3. Prirodne cjeline i šume	68
3.4.4. Zaštita kulturnih dobara.....	72
3.4.5. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti, kulturno-povijesne vrijednosti)	76
3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava.....	76
3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznica, javne komunikacije, produktovodi)	76
3.5.2. Energetski sustav	77
3.5.3. Vodnogospodarstveni sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja ...	78
3.6. Postupanje s otpadom.....	79
3.7. Sprečavanje nepovoljna utjecaja na okoliš.....	79
II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE	81
1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA	81
2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA	81
2.1. Građevine od važnosti za državu i županiju	81
2.1.1. Građevine od važnosti za državu	81
2.1.2. Građevine od važnosti za županiju	81
2.2. Građevinska područja naselja	82
2.2.1. Kriteriji i način formiranja građevinskih područja naselja	82
2.2.2. Namjena građevina u građevinskim područjima naselja	82
2.2.3. Građevne čestice	83
2.2.4. Način i uvjeti gradnje	84

2.2.5.	Način i uvjeti priključenja građevne čestice	84
2.2.6.	Uvjeti uređenja građevnih čestica	85
2.2.7.	Uvjeti gradnje stambenih građevina.....	86
2.2.7.1.	Višestambene građevine	87
2.2.8.	Uvjeti gradnje građevina javne i društvene namjene.....	87
2.3.	Izgrađene strukture van naselja	88
2.3.1.	Groblja.....	92
3.	UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI	92
3.1.	Gospodarske djelatnosti	93
3.1.1.	Gospodarske djelatnosti izvan građevinskog područja naselja	93
3.2.	Ugostiteljstvo i turizam	94
3.3.	Uzgajalište riba (akvakultura)	95
4.	UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	96
4.1.	Uvjeti uređenja i gradnje sportsko-rekreacijskih građevina	96
5.	UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA.....	98
5.1.	Prometni sustav	98
5.2.	Telekomunikacijska mreža	99
5.3.	Plinovodi	99
5.4.	Energetski sustav	99
5.5.	Odvodnja	100
5.6.	Vodoopskrbni sustav	100
6.	MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA.. 100	100
7.	POSTUPANJE S OTPADOM	108
8.	MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ.....	108
8.1.	Zaštita tla od zagađenja	109
8.2.	Zaštita podzemnih voda	109
8.3.	Uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda	110
8.4.	Zaštita zraka – potrebne mjere za zaštitu zraka	110
8.5.	Zaštita od buke	111
8.6.	Zaštita od požara	111
8.7.	Zaštita od ratnih opasnosti	111
9.	MJERE PROVEDBE PLANA	112
9.1.	Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja	112
9.2.	Primjena posebnih razvojnih i drugih mjer	112
9.3.	Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni	113
III.	POPIS KORIŠTENE DOKUMENTACIJE	114

B) KARTOGRAFSKI PRIKAZI

0.1.	SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I RAZVOJNIH SREDIŠTA	1:25000
1.1.	KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA.....	1:25000
1.2.	KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA – PROMET	1:25000
1.3.	KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA – POŠTE I TELEKOMUNIKACIJE	1:25000
2.1.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE – ENERGETSKI SUSTAV	1:25000
2.2.	INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE – VODOOPSKRBA I ODVODNJA, ZBRINJAVANJE OTPADA	1:25000
3.1.	UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA – UVJETI KORIŠTENJA	1:25000
3.2.	UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA – PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH MJERA UREĐENJA I ZAŠTITE	1:25000
4.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA.....	1:5000
4.1.	JANJA GORA	
4.2.	JEZERO I. DIO	
4.3.	KUNIĆ	
4.4.	LAPAT	
4.5.	LATIN	
4.6.	MEĐEĐAK	
4.7.	PLAŠKI	
4.8.	POTHUM PLAŠČANSKI	
	PREGLEDNA KARTA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA	1:15000

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

Ovaj elaborat izrađen je na osnovi ugovora sklopljenog između općine Plaški i Urbanističkog zavoda grada Zagreba d.o.o. (ugovor br. 2/15-2002).

Metodologija izrade i sadržaj elaborata usklađeni su s Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04, 163/04).

Cilj izrade plana je sagledavanje cijelovitog prostornog razvijanja područja općine Plaški, te valorizacija prostora uz omogućavanje daljnog razvoja u prostoru.

Prostorno gledajući područje općine je pretežno ruralno. Plaški je općina u sustavu Karlovačke županije. Plan ima za cilj unapređenje stanja u prostoru kroz vrijeme vodeći računa o gospodarskim i zakonskim okvirima u županiji i državi. Sve specifične elemente kvalitete prostora, a među najvažnijim su prirodni resursi: - šume i poljoprivredna područja, planom će se očuvati, a istovremeno omogućiti racionalno širenje naselja te njihov razvitak.

Prostorni plan treba biti poticajan i usmjeravajući, te dovoljno fleksibilan da omogući raznovrsne scenarije prostornog razvijanja.

Za područje Plaškog do sada su bili izrađeni i na snazi su sljedeći planovi (oni su kod izrade ovog plana analizirani i valorizirani):

1. Prostorni plan općine Ogulin (1978. g.)
2. Prostorni plan Karlovačke županije (2001. g.)

Područje obuhvata ovog prostornog plana uređenja obuhvaća čitavo područje općine Plaški koje iznosi cca 157,42 km².

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N. R.H. br. 10/97) općina Plaški, sa sjedištem u naselju Plaški je u okviru Karlovačke županije.

Prema popisu stanovništva iz 1991. na području općine Plaški živjelo je 4317 stanovnika, a prema rezultatima popisa stanovništva iz 2001. godine u općini je živjelo 2292 stanovnika.

Planom se želi svakom od osam naselja (Janja Gora, Jezero I. Dio, Kunić, Lapat, Latin, Međedak, Plaški i Pothum Plaščanski) omogućiti kvalitetan daljnji prostorni razvitak. Pri tom su korišteni podaci o iskustvima u gradnji na dosadašnjim građevinskim područjima, a posebno u pogledu očuvanja načina života na građevnim česticama u postojećim naseljima.

Pri tom su preispitane potrebne dubine građevinskih područja, ali i osiguranja novih građevnih čestica u svakom od naselja.

PANORAMA NASELJA PLAŠKI
- POGLED S JUGA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine Plaški u odnosu na prostor i sustave županije i države

U geografskom smislu općina Plaški nalazi se na južnom dijelu izdvojene reljefno izjednačene Ogulinsko – plaščanske udoline, omeđene na jugu reljefno višim grebenima Male Kapele, koja se kao reljefna cjelina izdiže iznad plitkog pokupskog krša na sjeveroistoku. Zbog živosti reljefa, njegove vertikalne i horizontalne raščlanjenosti raznolika je i klima. Temperatura opada s visinom reljefa. Veći dio prostora ima više padalina u hladnom nego u topлом dijelu godine i premda količine padalina znaju doseći 1600-1700 mm, kraj se zahvaljujući otjecanju kroz nekoliko jačih tokova koji završavaju u ponorskim zonama odlikuje relativnom suhoćom."

Ogulinsko-plaščanska udolina prima vode sa višeg kapelskog zaleđa. Otjecanje vode iz samih polja usmjereni je prema jugoistoka, dok su podzemne vode generalno orijentirane prema sjeveru. Južno od Plaškog povremeno se zadržava voda tvoreći sezonsko jezero Begovac.

Općina Plaški je jedna od 16 općina Karlovačke županije. Središte općine je naselje Plaški smješteno u Plaškom polju, sjeverno od Male Kapele, uz državnu cestu D42 Josipdol - Saborsko - Poljanak i prugu Zagreb-Split (lička pruga).

Općina Plaški nalazi se u ogulinskoj regiji čije je središte u gradu Ogulinu, a koja obuhvaća: Grad Ogulin te općine Tounj, Josipdol, Plaški i Saborsko. Geografski položaj Plaškog je unutar izdužene Ogulinsko – plaščanske zaravni. Općina Plaški je prostor s izrazito ruralnim obilježjima. Prostor općine se nalazi u području od posebne državne skrbi.

Položaj općine Plaški u Karlovačkoj županiji možemo karakterizirati kao povoljan.

Općina Plaški smještena je u dolini kojom prolaze rijeke Vrnjika i Dretulja. Plaški je prometno povezan državnom cestom D-42 Vrbovsko (D3) – Ogulin – Plaški – Poljanak (D1). Ostala naselja općine Plaški razvila su se uz lokalne prometnice L-34137 (Munjava (D 23) - Cerovnik - Kunić - Mededak (D42)), L-34148 (Janja Gora - Plavča Draga - D42) i L-34149 (L34148 - Jezero - Jakšići - D42). Općinom prolazi glavna magistralna željeznička pruga Zagreb - Karlovac - Oštarije - Split. Željezničku stanicu Plaški koriste sva naselja općine Plaški, kao i šira okolica.

Značaj općine Plaški sa svojih sedam naselja je u njezinim prirodnim potencijalima i resursima koji najviše dolaze do izražaja u poljodjelstvu, stočarstvu i lovstvu kao osnovnim djelatnostima ovog područja.

Relativno ujednačena rasprostranjenost stanovništva te dobra međusobna povezanost naselja, kao i prirodno pogodan smještaj općine, prostorno su vrlo značajne za uravnotežen razvoj i oživljavanje ovog primarno ruralnog prostora. Općina je dobro povezana sa susjednim općinama: Josipdol, Rakovica i Saborsko te Gradom Slunjem, kao i općinom Brinje u Ličko-senjskoj županiji.

**BRDO JAPAGA
– BIVŠI KAMENOLOM**

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Donošenjem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj 1997. g. nastale su promjene u teritorijalnom ustrojstvu bivše općine Ogulin i to tako da se formiralo pet jedinica teritorijalne samouprave:

1. Grad Ogulin
2. općina Josipdol
3. općina Plaški
4. općina Saborsko
5. općina Tounj

U svim naseljima općine Plaški po tipologiji izgradnje nalaze se gotovo isključivo niske zgrade stambene namjene s gospodarskim zgradama u sastavu građevne čestice.

U središtu općine – naselju Plaški – nalazi se nekoliko višekatnih građevina stambene namjene.

Gotovo sve ceste u općini su asfaltirane. To se odnosi i na veze između naselja i na prometnice u samim naseljima. No nedostaju pješački hodnici, ugibališta autobusa te kvalitetna oborinska odvodnja. Neki dijelovi lokalnih cesta nisu asfaltirani, slabo su održavani, širine kolnika su nedovoljne te imaju neadekvatne tehničke elemente.

Opremljenost komunalnom infrastrukturom je nedostatna. Osim dijela vodovodne mreže, elektroenergetske mreže i telefona ostala komunalna infrastruktura nije izgrađena. Vodovodna mreža ne opskrbljuje sva naselja, a elektroenergetska mreža je za sadašnje potrebe nedostatnog kapaciteta u nekim dijelovima općine. Prirodna obilježja su razvedenost reljefa na cijelom području općine uz nizinske pojase uz rijeke Dretulju i Vrnjiku. Prostor sjevernih obronaka Male Kapele je obrastao šumama, a nizinski dio prostora je većinom obrađen ili se koristi kao pašnjaci.

Tablica 1. daje prikaz osnovnih podataka o broju stanovnika u odnosu na županiju. Prema rezultatima posljednjeg popisa stanovnika, stanova i kućanstava 2001. god. na području općine je živjelo 2292 stanovnika.

Tablica 1. PRIKAZ OSNOVNIH PODATAKA O BROJU STANOVNIKA U ODNOSU NA ŽUPANIJU

Površina	Stanovnici			Stanovi za stalno stanovanje			Kućanstva			Gustoča naseljenosti		
	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	Popis 1981.	Popis 1991.	Popis 2001.	stanovnika/km ²	1991.	2001.
	km ²	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	broj	1991.	2001.
Karlovačka županija	3644	190971	184577	141787	57211	57989	58339	57396	59940	49621	51	39
Općina Plaški	157,42	4590	4317	2292	1376	1490	1508	1373	1383	914	27	15
%	4,3	2,4	2,3	1,6	2,4	2,6	2,6	2,4	2,3	1,8	-	-

a) **Južni dio** općine je sastavni dio brdskog i brdsko-planinskog prostora južnog dijela županije. Osnovna su obilježja ovog prostora:

- višegodišnji depopulacijski procesi osobito potencirani u područjima zahvaćenim ratnim dogadanjima (prirodni pad broja stanovnika, starost populacije, izumiranje, poremećaj osnovnih struktura stanovništva, velik udio iseljenog stanovništva, demografska propast ruralnog područja);
- mali broj, a ponegdje i nepostojanje naselja koja je moguće klasificirati kao žarišta razvijanja;
- rijetka naseljenost;
- mala, izolirana i raspršena naselja koja će biti gotovo nemoguće revitalizirati, a često nisu niti atraktivna za naseljavanje;
- napuštena sela;
- teški uvjeti života, rada i privređivanja izrazito nepovoljniji od državnog prosjeka;
- gospodarsko stanje sa suženim mogućnostima rješavanja teških socijalnih prilika stanovništva;
- zapušteno poljodjelstvo i stočarstvo s otežanom mogućnošću organizacije proizvodnje;
- nedostatak prometnih veza, osobito prema središnjim naseljima opremljenim objektima društvenog standarda;
- nerazvijenost i nedostatak komunalne infrastrukture.

Uslijed izrazito nepovoljne demografske slike, brdsko-planinsko područje izdvaja se kao jedno od područja s najnegativnijim tipovima općeg kretanja stanovništva koje karakterizira jako iseljavanje i prirodni pad broja stanovnika.

Promatrajući udjele stanovništva prema djelatnostima, vidljivo je da je svuda prisutan velik udio poljoprivrednog stanovništva. Kako je brdsko-planinsko područje ujedno većim dijelom i ruralni prostor te tradicionalno poljoprivredno područje, trebalo bi u budućnosti postati područje potencijalne planske poljoprivrede – primarno stočarstvo, no ostaje pitanje s kojim stanovništvom i kojim posjedom.

Programom prostornog uređenja RH, brdsko-planinskim područjem načelno su određeni prostori iznad 300 m n.m. i područja za koja je zbog loših gospodarskih i demografskih prilika nužna izrada posebnih sveobuhvatnih programa razvoja.

Potencijali brdsko-planinskog područja vezani su uz:

- razvitak poljoprivrede i srodnih djelatnosti (stočarstvo, ekološka proizvodnja hrane, prerada mlijeka i mesa, lovni i ribolovni turizam, razvoj obrta i usluga);
- razvitak djelatnosti vezanih uz šume i njihovo iskorištanje;
- proizvodnju električne energije;

Pri tome treba maksimalno poticati izgradnju i korištenje prostora kroz:

- kontroliranu izgradnju izvan granica građevinskih područja i njeno usmjeravanje u naselja s manje od 200 stanovnika (stimuliranje poreznom i gospodarskom politikom);
- aktivnu politiku poticanja poljoprivredne proizvodnje;
- osposobljavanje naselja i motiviranje stanovništva za aktiviranje djelatnosti primjerenih području na kojem se nalaze;
- sprečavanje stvaranja novih disperznih naselja;
- sanaciju naselja i njihovo infrastrukturno opremanje.

b) **Cijela** općina je u sastavu područja od posebne državne skrbi 2. skupine.

Osnovna obilježja ovog prostora su:

- dugoročne posljedice rata u demografskoj skici,
- smanjenje nataliteta i rast mortaliteta,
- negativna imigracijska bilanca, te kao posljedica toga
- veliki prazni prostori.

Prioritet je stvaranje optimalnih uvjeta koji bi trebali maksimalno ubrzati obnovu i poticati razvitak:

- obnova i izgradnja infrastrukturnih sustava kroz odabir prioriteta koji će poslužiti kao osnova za usmjeravanje ostalih vrsta izgradnje;
- što prije izgraditi ključne prometne pravce koji će ovo višestruko problemsko područje (posebna državna skrb, brdsko-planinsko, ruralno) otvoriti prema regionalnim centrima i potaći proces urbanizacije;
- omogućiti optimalni razmještaj stanovništva kako bi se osigurali kontingenti stanovništva potrebni za obnovu i razvitak;
- odrediti prioritete za sadržaje od vitalnog značaja, sukladno gospodarskim parametrima, potencijalnim središtima razvoja i globalnoj koncepciji područnog razvijenja te regionalnim i državnim strateškim interesima;
- stvoriti uvjete za razvitak obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, obrta i malog poduzetništva;
- osnažiti razvitak stočarstva na većim površinama, posebno ukoliko su u državnom vlasništvu, stvarati tradiciju, stimulirati izvoz i prodaju proizvoda;
- usmjeriti različitim poticajima stručne kadrove na područja posebne državne skrbi kao pretpostavku inovacijskog procesa, novog načina rada i kvalitete života;
- što prije riješiti status izbjeglica s drugih područja bivše zajednice.

c) **Ruralno područje** obuhvaća cjelokupni prostor izvan naselja gradskog karaktera uključujući i ona naselja koja imaju neka prijelazna obilježja urbanizacije.

U toj grupi je i velik broj centralnih naselja s izrazito ruralnim obilježjima. Gotovo sva ruralna naselja obilježava prirodni pad broja stanovnika, iseljavanje i izumiranje.

Oživljavanje i jačanje seoskog gospodarstva najvećim dijelom ovisi o lokalnom naslijedu.

Kako je ruralni prostor vrlo velik, potrebno je izdvojiti prioritete ovisno o specifičnim obilježjima pojedinih cjelina:

- prisutnost posebno vrijednih prirodnih resursa i stvorenih tradicijskih vrijednosti prostora;
- značaj područja u obrambenoj strategiji države;
- infrastrukturna opremljenost područja;
- prisutnost skupina ili pojedinaca zainteresiranih za revitalizaciju pojedinih područja.

Realnost je da će obnovom biti moguće obuhvatiti samo najvitalnija sela, s 200 - 500 stanovnika, uz pretpostavku da će se pozitivni učinci kasnije raširiti i na ostala naselja. Dio malih seoskih naselja, koja će u budućnosti ostati bez stalnog stanovništva, treba koristiti u funkciji sekundarnog stanovanja te seoskog turizma i rekreacije.

S obzirom da se ruralno područje u svom velikom dijelu preklapa s ostalim problemskim cjelinama (brdsko-planinsko, područje posebne državne skrbi), na njegovom području primjenjivat će se već utvrđene mјere za pojedine cjeline.

Obnova i razvoj sela treba omogućiti prihode stanovništva u skladu sa standardom gradskog stanovništva, pri čemu treba očuvati karakter sela, prirodna i kulturna dobra te unaprijediti kulturu stanovanja. Budući gospodarski razvitak ruralnih područja sve će više ovisiti o nepoljoprivrednom sektoru.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta je 6257 ha, tj. oko 39,7 % područja općine.

Na pašnjake otpada najznačajniji dio poljoprivrednih površina. Ukupno ih ima 3957 ha (63,2 % od svih poljoprivrednih). Obradivih poljoprivrednih površina ima 2300 ha (36,8 % ukupnog poljoprivrednog zemljišta).

Najveći dio obradivog poljoprivrednog zemljišta su oranice i vrtovi – 1954 ha (85%).

Voćnjaka ima 64 ha, tj. 2,8% od ukupno obradivih površina. Vinograda nema na području općine. Livade imaju površinu od 282 ha (oko 12,3% obradivih površina).

Pod šumama je 7323 ha ili 46,5% područja općine. Gospodarskih je 7080 ha, a zaštitnih 243 ha i o njima vode brigu Hrvatske šume.

Neplodnog tla ima 431 ha (2,7 % područja općine).¹

Na području općine postoji lokacija na koju se odlaže otpad.

TABLICA 2. PODACI PO NASELJIMA U OPĆINI PLAŠKI

Naselje	Površina		Stanovnici						Stanovi za stalno stanovanje						Stanovi za povremeno stanovanje		Kućanstva				Gustoća naseljenosti	
			Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1981.		Popis 1991.		Popis 2001.		1991	2001	1981	1991	2001	1991	2001	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	uk.br.	ppg*	broj	broj st./km ²		
1 Janja Gora	19,85	12,6	591	12,9	469	10,9	118	5,1	181	13,2	180	12,1	186	12,7	5	10	179	167	148	66	23,6	5,9
2 Jezero I Dio	32,02	20,3	384	8,4	322	7,5	57	2,5	101	7,3	101	6,8	112	7,4	11	0	100	102	91	29	10,1	1,8
3 Kunić	23,10	14,7	118	2,6	89	2,1	35	1,5	43	3,1	44	3,0	39	2,8	24	3	40	35	31	17	3,9	1,5
4 Lapat	4,37	2,8	315	6,9	358	8,3	201	8,8	89	6,5	114	7,7	113	7,5	11	0	91	106	84	83	81,9	46,0
5 Latin	14,40	9,1	446	9,7	407	9,4	192	8,4	125	9,1	130	8,7	133	8,8	35	6	132	125	107	68	28,3	13,3
6 Mededadak	25,27	16,1	256	5,6	211	4,9	124	5,4	75	5,5	82	5,5	76	5,1	13	4	73	64	55	47	8,3	4,9
7 Plaški	26,39	16,8	2262	49,3	2271	52,6	1469	64,1	697	50,7	772	51,8	764	49,9	16	10	691	716	409	567	86,1	55,7
8 Pothum Plaščanski	12,02	7,6	218	4,7	190	4,4	96	4,2	65	4,7	67	4,5	85	5,7	3	3	67	68	63	37	15,8	8,0
UKUPNO	157,42	100	4590	100	4317	100	2292	100	1376	100	1490	100	1508	100	118	36	1373	1383	988	914	27,4	14,6

* kućanstva koja posjeduju poljoprivredno gospodarstvo

¹ Svi podaci o zemljištu su iz Prostornog plana Karlovačke županije

Od upravnih funkcija u naselju Plaški djeluje:

- Općina Plaški s Jedinstvenim upravnim odjelom,
- Hrvatski zavod za poljoprivredu, Savjetodavna služba, Podružnica Karlovačke županije, čiji predstavnik dolazi jednom tjedno,
- Centar za socijalnu skrb Ogulin, čiji predstavnik dolazi jednom tjedno,

Od sadržaja društvenog standarda trenutno funkcioniraju:

- osnovna škola koju pohađa cca 200 učenika (s područnom školom u Saborskom koju pohađa 9 učenika),
- dom kulture,
- ambulanta liječnika opće prakse (svakodnevno),
- stomatološka ambulanta (dva puta tjedno),
- poštanski ured,

Od vjerskih objekata postoje:

- RKT crkva Sv. Ane sa župnim uredom,
- PC Saborna eparhijska crkva Vavedenja Bogorodice.

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

S obzirom na značajne prirodne potencijale i resurse aktivnost stanovništva mogla bi biti vezana primarno uz stočarstvo te poljodjelstvo kao osnovne gospodarske djelatnosti, ali s obzirom na broj poljoprivrednog stanovništva (61 stanovnik, od toga aktivnih 33!) to nije tako. Tvornica celuloze koja je prije rata zapošljavala najveći broj stanovnika sada je u procesu pretvorbe, te momentalno ne radi. Relativno ujednačeni prostorni razmještaj stanovništva te dobra međusobna povezanost naselja značajne su pogodnosti za uravnoteženi razvoj i ugordan život.

Glavni dosadašnji razvojni ciljevi temelje se na postojećim prirodnim potencijalima i dobrom geoprometnom položaju.

Lociranjem manjih pogona prehrambene i prerađivačke industrije, naročito mljekara te razvojem male privrede omogućilo bi se, uz tradicionalnu poljoprivredu i dodatne aktivnosti za stanovništvo te kroz formiranje mješovitih domaćinstava i buduće zadržavanje na području općine.

U gotovo svim naseljima općine lokacija poljoprivrednih građevina je na građevnoj čestici domaćinstava ili u njenom nastavku.

Poljoprivredne površine kao primarni razvojni resurs općine planom su valorizirane i zaštićene u najvećoj mogućoj mjeri.

Šume kao preduvjet očuvanja ekološke stabilnosti, ali i kao privredni resurs, planom se također štite.

Očuvanje prirodne i graditeljske baštine kao sastavne komponente očuvanja ekološke ravnoteže, bitni su faktori valorizacije prostora općine. Tu se posebno ističu specifičnosti prostora na padinama. Sklad brdskih područja i dolina uz vodotoke daje posebnu vrijednost cijelom prostoru općine.

Prometno-geografski položaj te raznolikost i osobitost prostora daju mogućnosti razvoja veće od ostvarenih.

Dva specifična dijela prostora su:

- južni brdoviti prostor obrastao šumom (sjeverni obronci Male Kapele) te sjeveroistočni planinski dio od Huma do Pištenika,
- središnji prostor s naseljima uz prometnice u Plaščanskoj dolini.

Plaški kao općinsko središte trebalo bi pružiti stabilnu osnovu za razvoj gravitirajućih područja s težištem na specifične djelatnosti: gospodarstvo, turizam, poljoprivredu, promet. Kao općinsko središte u idućem planskom razdoblju zadržat će osnovne elemente tradicijske urbane fisionomije, a pojavit će se i elementi nove urbane strukture.

PANORAMA
- POGLED SA SJEVERA

Stanovništvo i naselja

Osnovno obilježje prirodnog kretanja stanovništva je intenzivan pad broja stanovnika. U posljednjem međupopisnom razdoblju uočljiv je trend smanjenja prirodnog prirasta i povećanje prirodnog pada broja stanovnika.

Prema Državnom zavodu za statistiku 1998. godine u općini Plaški bilo je 15 živorođene djece, umrlo je 35 osoba, te prirodni prirast iznosi -20%, a vitalni je indeks 42,9.

Opća obilježja demografske slike su:

- ukupan pad broja stanovnika uvjetovan prirodnim padom i iseljavanjem stanovništva, naročito nakon 1991. godine
- starenje kao dominantan proces vezan za sastav stanovništva
- velika nezaposlenost, koja smanjuje ionako nisku reprodukciju stanovništva i povećava njegovo iseljavanje.

Pojava smanjenja broja stanovnika uzrokovana smanjenim prirodnim prirastom i emigracijom kao i u ostalim ruralnim područjima Hrvatske prisutna je duži niz godina.

Tijekom i nakon domovinskog rata stanje je u znatnoj mjeri izmijenjeno, kako u strukturi, tako i u broju stanovnika. Prema popisu pučanstva iz 1991. godine, u osam naselja općine Plaški živjelo je 4.317 stanovnika a prema popisu 2001. godine, na području općine obitava 2.292 stanovnika.

TABLICA 3. STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI, PO NASELJIMA, POPIS 2001.

	Ukupno	Starost							
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-59	60 i više	Nepoznato	
Karlovačka županija	141787	6261	6468	7792	8839	23099	73707	37803	917
Općina Plaški	2292	87	108	132	112	352	985	854	14
Janja Gora	118	1	3	-	5	8	30	77	2
Jezero I Dio	57	1	1	1	-	2	22	32	-
Kunić	35	3	-	-	-	0	12	20	-
Lapat	201	10	7	13	1	21	86	82	2
Latin	192	8	8	18	14	40	72	71	1
Međeđak	124	-	6	8	7	21	53	50	-
Plaški	1469	64	79	89	75	243	671	483	8
Pothum Plaščanski	96	-	4	3	10	17	39	39	1

TABLICA 4. Podaci o stanovima izvedeni iz podataka Popisa 2001. godine

	broj stanovnika	broj kućanstava	Ukupno stanova		Stanovi za stalno stanovanje										Stanovi za odmor		
			ukupno		nastanjeni						nenastanjeni						
			broj	površina	broj	površina	prosječna površina	stanovnika / stan	kućanstava / stan	m ² / stanovnik	broj	površina	broj	površina	prosječna površina		
Karlovačka županija	141787	49621	63418	4223686	58339	3979379	47839	3361538	70,27	2,96	1,04	23,71	10500	617841	4691	222518	41,82
Općina Plaški	2292	914	1545	106770	1508	104955	874	64455	73,75	2,62	1,05	28,12	634	40500	33	1563	47,36
Naselja:																	
1 Janja Gora	118	66	196	12092	186	11664	63	4051	64,30	1,87	1,05	34,33	123	7613	9	386	42,89
2 Jezero I Dio	57	29	112	6963	112	6963	28	2001	71,46	2,04	1,04	35,11	84	4962	-	-	-
3 Kumić	35	17	42	2417	39	2243	15	852	56,80	2,33	1,13	24,34	24	1391	1	30	30,00
4 Lapat	201	83	113	8764	113	8764	80	6316	78,95	2,51	1,04	31,42	33	2448	-	-	-
5 Latin	192	68	139	10718	133	10390	69	5537	80,25	2,78	0,99	28,84	64	4853	6	328	54,67
6 Mededak	124	47	80	4977	76	4815	45	2939	65,31	2,76	1,04	23,70	31	1876	4	162	40,50
7 Plaški	1469	567	775	54690	764	54077	537	39870	74,25	2,74	1,06	27,14	227	14207	10	547	54,70
8 Pothum Plaščanski	96	37	88	6149	85	6039	37	2889	78,08	2,59	1,00	30,09	48	3150	3	110	36,67

Na području općine Plaški ima 3 stana koja se koriste u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi te 1 stan u kojem se samo obavljala djelatnost.

Odgoj, obrazovanje i kultura

- Školstvo

U općinskom središtu Plaški postoji osnovna škola "Plaški" s cca 200 učenika. Područna škola je u Saborskom. U naselju Plaški je i devastirana zgrada srednje obrtničke škole – područne škole iz Ogulina koja također nije u funkciji.

- Zdravstvo i socijalna skrb

Postoji ambulanta u Plaškom koja ima 1 tim opće medicine.

ZGRADA OSNOVNE
ŠKOLE U NASELJU
PLAŠKI

Gospodarski sustavi

S obzirom da općina raspolaže znatnim prirodnim resursima koji se mogu koristiti u proizvodnji hrane i preradi drveta, primarne djelatnosti upošljavaju najveći broj aktivnih stanovnika. Težnja za povratkom i otvaranjem manjih zanatskih radionica te vraćanje poljoprivredi (iz većih gradova), zbog ekonomskih restrikcija, i dalje je prisutna. Naselja koncentrirana uglavnom uz prometnice, najviše uz cestu Ogulin - Josipdol - Plaški - Saborsko - Poljanak mogla bi imati pozitivan trend razvoja zahvaljujući mogućnosti gradnje industrijskih pogona gdje bi se moglo upošljavati mlađe stanovništvo. Od većih gospodarskih subjekata u Plaškom trenutno posluju šumarija, ribnjak i mlin.

- Poljodjelstvo

Prema popisu iz 1991. god. u općini Plaški je bilo 4317 stanovnika. Od toga je svega 0,34% (15 st.) bilo poljoprivredno stanovništvo, a 0,16% (7 st.) aktivno poljoprivredno stanovništvo.

Prema popisu iz 2001. god. u općini Plaški je bilo 2292 stanovnika. Od toga je 2,7% (61 st.) bilo poljoprivredno stanovništvo, a 1,4% (33 st.) aktivno poljoprivredno stanovništvo.

Prije domovinskog rata šire područje današnje općine Plaški predstavljalo je značajno poljoprivredno središte u kojem je od ukupnog broja domaćinstava (1383) njih 894 imalo poljoprivredno gospodarstvo (premda je samo 15 poljoprivrednih stanovnika ostvarivalo dohodak isključivo od poljoprivrede) i samo je naselje Plaški pružalo mogućnost upošljavanja u drugim granama gospodarstva (industrija).

Danas je od ukupno 6257 ha poljoprivrednih površina obradivo 1954 ha, 64 ha je pod voćnjacima, na 282 ha su livade, a 3957 ha površine je pod pašnjacima.

U biljogojstvu prioritetne su kulture krumpir, kukuruz, pšenica i ječam te povrtlarske kulture. Stočni fond broji 300 komada goveda i 700 komada ovaca, dok za druge vrste stoke nema podataka.

S obzirom da općina Plaški raspolaže kvalitetnim i očuvanim poljoprivrednim resursima perspektiva daljnog razvoja poljoprivrede je dobra. Preduvjet za to je zasnivanje većeg broj suvremenih obiteljskih gospodarstava i njihovo međusobno interesno udruživanje, udruživanje u vidu zadruga i kooperacija s pravnim osobama koje bi se bavile otkupom i preradom poljoprivrednih sirovina do finalnog proizvoda. Cijelo područje Plaškog polja uz rijeku Vrnjiku i Dretulju zaokruženo je u jednu izdvojenu osnovnu melioracijsku cjelinu u površni od 2.380 ha. U tom području nalaze se močvarno-glejna humozna i vertična tla kod kojih bi se mjerama uređenja doprinijelo intenziviranju biljne proizvodnje. Mjerama konsolidacije poljoprivrednog zemljišta potrebno je intenzivirati biljnu proizvodnju u funkciji stočarske, prvenstveno uzgoj kukuruza za zrno i silažu, od strnih žitarica - raž, ječam i soja te krmne kulture. S obzirom na kvalitetu poljoprivrednog zemljišta te klimatske karakteristike podneblja, moguće je i uzgoj sjemena i sadnog materijala. Mogućnosti unaprjeđenja stočarske proizvodnje su dobre, naročito na području uzgoja mlječnih goveda, u svinjogojstvu, ovčarstvu i kozarstvu te pčelarstvu. Zahvaljujući vodnim potencijalima, dobra perspektiva je i u razvoju slatkovodnog ribarstva.

- Šumarstvo

Šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu gospodari Uprava šuma Ogulin. Općekorisne funkcije šuma odražavaju se u:

- zaštiti zemljišta, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava
- utjecaju na vodni režim i hidroenergetski sustav
- utjecaju na plodnost zemljišta i poljoprivrednu proizvodnju
- utjecaju na klimu
- zaštiti i unapređenju čovjekove okoline
- stvaranju kisika i pročišćavanju atmosfere
- utjecaju na ljepotu krajolika

Šume se određuju kao gospodarske šume, zaštitne šume i šume s posebnom namjenom.

Na području općine Plaški šume gospodarske namjene nalaze se na površini od 7079 ha, od čega je obraslo 6399 ha, a neobraslo 680 ha. Šuma namjene za zaštitu zemljišta ukupno je 243 ha od čega je samo 1 ha neobraslog. Šumama na području općine Plaški gospodari Uprava šuma Ogulin – Šumarija Saborsko – Plaški. Nova osnova gospodarenja predviđa ukupnu godišnju sječu na načelu trajnosti i obnovljivosti šumskog resursa uz potrebu smanjivanja otpada i poboljšanja odnosa između tehničkog i ogrjevnog drva u korist tehničkog te poboljšavanje zdravstvenog stanja šuma.

- Lovstvo

Lovni fond raspolaže brojnim vrstama divljači, kao što su obična srna, divlja svinja, zec, divlja patka, liska, jelen, fazan, lisica, jazavac, kuna te više vrsta ptica.

Na području općine Plaški nalaze se dva županijska lovišta – Janja Gora dano u zakup Udruzi Hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata i Trojvrh dan u zakup Lovačkom društvu "Vepar" iz Josipdola. Na području općine nalazi se i dio državnog lovišta Mala Kapela koje je koncesijom dodijeljeno lovačkom društvu "Jelen" iz Plaškog, naselje Kunić.

- Industrija i obrt

Postojeća industrijska zona u općini Plaški obuhvaća cca 30 ha. Prema Prostornom planu Karlovačke županije industrijska zona u Plaškom bi iznosila 39,1 ha. S obzirom da tvornica celuloze, za koju je bila predviđena ta industrijska zona, ne radi, očekuje se da će se promijeniti proizvodna namjena.

Industrijska proizvodnja ne postoji jer je nekadašnja tvornica celuloze i papira u naselju Plaški zatvorena. Odlukom Vlade RH tvornica je 1995. godine prešla u 100% vlasništvo Hrvatskog fonda za privatizaciju. Komisija Vlade RH koja je iste godine obišla tvornicu, predložila je da se tvornica ne stavlja u funkciju zbog ekonomskih i ekoloških razloga te da HFP kao novi vlasnik pokuša osmislići i financirati ekološki čistu proizvodnju. Dio prostora tvornice iznajmljen je tvrtkama "Kamaks" d.o.o. Zagreb i "Mivit" d.o.o. pekara Ogulin.

Osim bivše tvornice celuloze postojeća je zona uz zgradu bivših robnih rezervi koja je također van funkcije. Malo poduzetništvo na području općine Plaški je u začetku. Na čitavom području općine djeluje 13 poduzetnika, najvećim dijelom iz djelatnosti trgovine i ugostiteljstva, a uz njih djeluje i mlin, pilana, 2 ribnjaka, stolarski, uslužno-građevinski i obrt za izvlaku oblovine. Za daljnji razvitak poduzetništva, a osobito proizvodnog poduzetništva, od presudnog bi značaja bilo aktiviranje proizvodne zone u prostorima nekadašnje tvornice sulfatne celuloze i papira koja je uglavnom opremljena svom potrebom infrastrukturom, uključujući i oštećeni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

- Eksplotacija mineralnih sirovina

Površina napuštenog eksplotacijskog polja tehničkog građevnog kamena u kamenolomu "Japaga" je 12 ha. Eksplotacijske rezerve nisu određene. Daljnja eksplotacija nije predviđena.

BRDO JAPAGA – BIVŠI KAMENOLOM

- Turizam

Tranzitni turizam vezan je uz glavni prometni pravac Josipdol - Saborsko - Poljanak - Plitvička jezera.

Turistička djelatnost u prostoru odnosi se prvenstveno na nekoliko ugostiteljskih objekata za prehranu i točenje pića. Ne postoji organiziranost u turističku zajednicu općine, a na području općine nema niti registriranih smještajnih kapaciteta. Zato bi bilo neophodno pristupiti osmišljavanju turističke zone na području općine koja bi bila osnova daljnog razvoja turizma na organizirani način.

Turistički sadržaji bili bi lovni i ribolovni turizam te turizam na seljačkim gospodarstvima, a omogućili bi profitabilno plasiranje finalnih poljoprivrednih proizvoda i dopunske izvore prihoda obiteljskim poljoprivrednim domaćinstvima. S obzirom na blizinu Plitvičkih jezera očekuje se porast turističke ponude – razvoj kućne radinosti i seoskog turizma.

Infrastruktura

- cestovni promet

U geoprometnom smislu prostor ima tradicionalno tranzitno i tržišno značenje zbog veza između primorja i zaleđa. Zbog izduženog oblika reljefa postoje određena ograničenja u smislu vođenja prometa te se prometnice pružaju uglavnom u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Najznačajnija prometnica je državna cesta DC 42 Vrbovsko - Ogulin - Josipdol - Plaški - Saborsko - Poljanak, koja predstavlja najkraću vezu na relaciji Bihać - Plitvice - Rijeka. S obzirom da je povezanost naselja lokalnim i nerazvrstanim cestama unutar općine i šire vrlo dobra, potrebno je ulagati u održavanje cestovne infrastrukture kako bi se osigurao zadovoljavajući standard. Također je potrebno poštivati zakonsku regulativu u cilju sprečavanja proširenja građevinskih područja uzduž državne ceste, čime dolazi do sniženja kategorije prometnice.

- željeznički promet

Kroz općinu Plaški prolazi koridor magistralne željezničke pruge Split - Knin - Oštarije - Zagreb. Ona je dio tzv. "ličke pruge", a po kategorizaciji pruga svrstana je u grupu magistralnih pomoćnih pruga i ima oznaku MP 11. Iako je svrstana u kategoriju magistralnih pomoćnih pruga nije dovoljno opremljena suvremenom signalno-sigurnosnom i telekomunikacijskom opremom. Razlog tome je što je ta pruga kroz Liku u bivšoj državi imala sporednu ulogu i u nju se vrlo malo ulagalo te su oprema i parametri te pruge vrlo nepovoljni. S obzirom na sadašnju visoku kategoriju i na činjenicu da je spomenuta pruga doživjela znatna oštećenja tijekom rata, u budućnosti se očekuje znatnije ulaganje u nju radi poboljšanja njenih karakteristika.

- telekomunikacijski sustav

Telekomunikacijska mreža obnovljena je na relativno zadovoljavajućem stupnju. Nova telefonska centrala – Izdvojeni stupanj matične centrale Duga Resa tipa AXE 10 ima kapacitet 768 priključaka a na dan 31.12.2001. godine preko centrale je priključeno 533 pretplatnika. Na području općine Plaški postavljene su i 4 javne govornice, a u funkciji je i bazna postaja mobilne mreže CRONET (098) te VIPNET (091).

- elektroenergetski sustav

Područje se snabdijeva električnom energijom iz HE Gojak preko dalekovoda u Oštarijama i TS od 35/10 kV u Plaškom. Sva naselja imaju struju. U budućem razdoblju planira se izvoditi zahvate na rekonstrukciji postojeće mreže u cilju poboljšanja elektroopskrbe.

- opskrba vodom i odvodnja

Snabdijevanje vodom općine Plaški odvija se s dva pripojena vodoopskrbna sustava:

- vodovod "Dretulja" – zahvat na izvorištu rijeke Dretulje s vodospremom veličine 150 m^3 i crpnjom stanicom obnovljenom nakon rata.
- vodovod "Plaški" – gravitacioni sustav sa zahvatom na izvorima Komadinovo, Ljeskovo i Studeno vrelo, koji utiče direktno u vodoopskrbnu razvodnu mrežu.

Ova izvorišta u sušnim mjesecima presušuju, čime se bitno smanjuje kapacitet vodovoda iako je za akumuliranje pitke vode izgrađena i vodosprema "Gradina", kapaciteta 600 m^3 . Zbog dotrajalosti mreže prilično su česte intervencije na saniranju kvarova pa se sadašnje stanje vodoopskrbne mreže može ocijeniti nezadovoljavajućim. Za potrebe rješavanja problema opskrbe dovoljnim količinama vode 1982. godine OVP Zagreb, Vodoopskrba Karlovac, izradilo je idejno rješenje rekonstrukcije vodovoda Plaški. Radi se i na izgradnji nove vodospreme "Kosanjak" na izvorištu Dretulje kapaciteta 500 m^3 radi poboljšanja vodoopskrbe.

Glavni cilj je osiguranje dovoljnih količina kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo, ali uz racionalizaciju potrošnje i očuvanje čistih voda provođenjem i održavanjem mjera zaštite. Prioritet u prvoj fazi je osiguranje količina vode za zadovoljavanje minimalnih zahtjeva za mogućnost življenja i osiguravanje sanitarnog standarda, a potom slijedi uspostava normalnog režima. S tim je ciljem potrebno zaštitnim zonama izvorišta posvetiti punu pozornost, kako bi se očuvala kvaliteta vode.

- odvodnja i zaštita od zagađivanja

Područje općine Plaški prostore se u zoni plitkog krša. Zbog propusnosti terena i smještaja uz rijeku otpadne vode naselja imaju velik utjecaj na zagađivanje rijeke Dretulje, a time i Mrežnice.

Od postojećih mreža odvodnje do sada je izgrađena jedino mreža odvodnje oborinskih voda koja nije riješena na zadovoljavajući način, dok za saniranje otpadne vode domaćinstava plaščanske općine ne postoji kanalizacijska mreža. U cilju zaštite vodotoka nizvodno od naselja neophodno je što prije izgraditi sustav s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda, za koji već postoji projektna dokumentacija.

Uvjet za potpunu zaštitu voda od onečišćenja je izgradnja nepropusnih septičkih jama tamo gdje se kanalizacija neće izvoditi.

Postupanje s otpadom

Za sada se komunalni otpad prikuplja u 9 depo-kontejnera, a zatim odvozi na postojeće odlagalište otpada udaljeno cca 6 km od središta naselja Plaški.

Ovo odlagalište planira se koristiti do realiziranja prijedloga danih Studijom komunalnih djelatnosti Karlovačke djelatnosti – Podstudija Gospodarenja komunalnim otpadom. Studijom se predlaže kao konačno rješenje određivanje buduće zajedničke lokacije deponije otpada za potrebe Grada Ogulina te općina Josipdol, Plaški i Saborsko, a postojeće odlagalište će se u tom slučaju koristiti kao rezervno odlagalište.

U općini Plaški evidentirano je više divljih deponija od kojih su neke potpuno sanirane a neke samo djelomično, uglavnom zbog nedostatka finansijskih sredstava (u naseljima Zebići i Veri).

IZVOR DRETULJE -
PLAŠKI

Zaštita krajobraza, prirodne i kulturne baštine

Zaštita okoliša

Glavni izvor onečišćenja vodotoka su sanitарne otpadne vode naselja, naročito Plaškog, koje je smješteno uz rijeku Dretulju. Potencijalni zagađivač je benzinska crpka.

Opterećenost i dosadašnja ugroženost prostora (osobito se to odnosi na postojeću proizvodnu zonu i područje eksploatacije mineralnih sirovina) momentalno nije velika s obzirom da tvornica celuloze ne radi, a eksploatacija kamena se ne odvija. Zaštita okoliša i eventualna prenamjena provest će se kroz optimalan razmještaj funkcija te odabir tehnologija koje će maksimalno biti uskladene s interesima zaštite okoliša.

Prirodne i kulturne vrijednosti

Na području Općine Plaški nema zakonom kategoriziranih objekata prirode.

Prema Prostornom planu Karlovačke županije od prirodnih vrijednosti na popisu evidentiranih dijelova prirode s prijedlogom kategorije zaštite temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN br. 70/05) nalaze se:

- Dretulja - izvor – predložena kategorija zaštite: hidrološki SPOMENIK PRIRODE
- Rijeka Dretulja - botanički – predložena kategorija zaštite: POSEBNI REZERVAT šumske vegetacije.
- Šume koje obuhvaćaju 102 ha 15. i 16. odjela šumskog gospodarstva sastoje se djelomično od bukve i jеле, a djelomično od kulture četinjača.
- Plaški - cret – predložena kategorija zaštite: botanički, floristički POSEBNI REZERVAT. Spada u najljepše ravne cretove u Hrvatskoj, a takve dvije površine u plaščanskom području opisao je prof. S. Horvatić još 1930. godine. Ovakvih cretnih površina nekad je bilo u Hrvatskoj znatno više, ali ih je zbog plodne humusne zemlje čovjek meliorirao i pretvorio u poljoprivredne površine. Ovaj cret treba zaštititi jer spada u botaničke rijetkosti, posebno što se tiče znanstvene vrijednosti.

Za područje dijela doline rijeke Dretulje oko njenih izvora izrađena je "Stručna podloga za zaštitu" doline Dretulje u kategoriji posebnog stanišnog rezervata. Relevantni dijelovi iz Podloge ugrađeni su u ovaj plan.

- Plaški – drvoređ starih lipa, predložena kategorija zaštite: SPOMENIK PARKOVNE ARHITEKTURE.

Od kulturnih vrijednosti tu su:

- PLAŠKA GLAVA – ostava rimskog novca
- PLAŠKI – Župna crkva Sv. Ane, godina izgradnje 1807., evid.
- PLAŠKI – Pravoslavna Saborna eparhijska crkva Vavedenja Bogorodice, godina izgradnje: 1733, 1907, RZG – 748.
- PLAŠKI – Ostaci srednjevjekovnog utvrđenog grada, RZG – 235.

Stanje kulturne baštine (s izuzecima) izuzetno je loše. Postojanje konzervatorske dokumentacije za svaku pojedinu zgradu sa smjernicama njezinog uređenja za druge namjene značilo bi značajan pomak u zaštiti spomenika kulture.

Prijeratno naslijедeno stanje, protekla ratna događanja i sadašnje gospodarsko stanje rezultirali su ne samo nedovoljnim stupnjem zaštite prirodne i kulturne baštine, nego često i degradacijom pojedinih već zaštićenih dijelova.

SABORNA EPARHIJSKA CRKVA VAVEDENJA BOGORODICE U PLAŠKOM

Stanje evidencije i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara

Na postojećim popisima Ministarstva kulture nalaze se kulturna dobra koja se s obzirom na pravni status zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara mogu svrstati u dvije skupine. U skupinu nad kojom je uspostavljena zaštita prema navedenom Zakonu spadaju registrirana i preventivno zaštićena kulturna dobra. Na njih se mogu primjenjivati odredbe Zakona. Nad evidentiranim kulturnim dobrima kao i nad kulturnim dobrima koja nisu evidentirana postojećim popisima već su utvrđena istraživanjima provedenim za potrebe PPU Općine takva zaštita nije uspostavljena. Stoga se odredbe istog Zakona na njih ne primjenjuju. Ona će svoju zaštitu ostvariti uspostavljanjem zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, odnosno usvajanjem Prostornog plana.

Stanje evidencije i pravne zaštite na postojećim popisima Ministarstva kulture izgleda kako slijedi:

SZ - STANJE ZAŠTITE	BROJ RJEŠENJA
R – Registracija	RZG – Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu
P – Preventivna zaštita	
E – Evidencija	

PLAŠKI	GRADINA, STARI GRAD	obrambena građevina	R	RZG 02-76/235-1969
KUNIĆ	Kunić Selo	arheološki lokalitet	E	
JEZERO I DIO	Plavča Draga, nepoznata lokacija	arheološki lokalitet	E	
JEZERO I DIO	Kosanović	arheološki lokalitet	E	
JEZERO I DIO	nepoznata lokacija	arheološki lokalitet	E	
PLAŠKI	nepoznata lokacija	arheološki lokalitet	E	
KUNIĆ	Kunić Selo	arheološki lokalitet	E	

Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja

U Konzervatorskoj podlozi za Prostorni plan Općine Plaški napravljen je samo dio koji se odnosi na arheološku baštinu.

Konzervatorskom podlogom na predmetnom području utvrđena su ukupno 22 kulturna dobra – što se tiče arheološke baštine. Arheološkoj baštini pripada ukupno 16 arheoloških područja i 6 poznatih lokaliteta nepoznate točne lokacije. Distribucija po značaju iznosi kako slijedi: najbrojnija su kulturna dobra lokalnog značaja kojih ima ukupno 15, te kulturna dobra regionalnog značaja kojih ima ukupno 3. Kulturnih dobara nacionalnog značaja ima ukupno 4 (3 područja i 1 lokalitet). Stoga sustavna arheološka istraživanja predstavljaju način kojim se mogu unaprijediti saznanja te stanje kulturne baštine predmetnog prostora. Mogućnosti zaštite kulturne baštine i unapređenje općeg stanja u prostoru koje će se reflektirati i na kulturnu baštinu, ograničeno je resursima i ekonomskim mogućnostima kako države tako i lokalne zajednice. Intervencija države nažalost nije dovoljna te se jedino oporavkom lokalne zajednice može očekivati da se kulturna baština na adekvatan način istraži, prezentira i afirmira.

Distribucija mjera zaštite iznosi kako slijedi: za preventivnu zaštitu predlaže se ukupno 10 kulturnih dobara, registraciju 3, a kroz prostorno-planske mjere zaštite te kao kulturna dobra lokalnog značaja štiti se ukupno 8 kulturnih dobara. (Plaški, Gradina, Stari grad je već registrirano kulturno dobro.)

Minirana područja

Kao najkritičnija izdvajaju se minska polja u visokokvalitetnim poljoprivrednim područjima i vrijednim šumskim područjima. Svako minsko polje predstavlja prijetnju za ljudе u naseljima na čijem se području nalazi, a dugotrajnost procesa razminiravanja ima za posljedicu višegodišnje isključivanje tih prostora iz svih planova korištenja.

1.1.2.1. Vrste prostora s obzirom na glavne oblike upotrebe

a) Urbanizirana naselja

Naselje Plaški kao općinsko središte nije oblikovano kao urbani pokretač razvoja te postoji potreba da se planski potiče njegov razvoj.

b) Ruralna područja sa seoskim naseljima

Pogodna su za stočarstvo, ratarstvo i voćarstvo. Oblici poticanja razvojnih mogućnosti ruralnih područja te osnovne djelatnosti na kojima se one temelje presudne su za razvoj ovih područja.

c) Područje prirodnog slobodnog prostora - prostor s posebnim obilježjima koji služi kao biološki regenerator, a može poslužiti i u rekreacijske svrhe – to je prostor dolina rijeke Dretulje i Vrnjike.

d) Područja osnovnih infrastrukturnih koridora

To su: prometni, energetski, vodoopskrbni koridor, koridor odvodnje i vodoprivredni koridor s elementima zaštite i korištenja voda. Kao presudni uvjet razvoja je daljnja izgradnja sustava.

1.1.2.2. Hidrografske značajke

Svi vodotoci na području općine Plaški pripadaju vodnom području sliva rijeke Kupe.

Glavni vodotoci na području Općine su Vrnjika i Dretulja.

Vrnjika izvire u zapadnom dijelu Općine podno brda Grabova Kosa te se ulijeva u Dretulju u Plaškom. Na Vrnjiku nema izvedenih regulacija vodotoka niti objekta osim komunikacijskih (mostovi i propusti).

Dretulja izvire u jugozapadnom dijelu Općine podno Makanova vrha. Dretulja je regulirana na malom dijelu uz bivšu tvornicu papira te su izvedeni također komunikacijski objekti (mostovi i propusti). Nizvodno od tvornice u jugoistočnom dijelu Plaščanske doline Dretulja ponire i pojavljuje se na površini kao izvor rijeke Mrežnice.

U podnožju Plaške glave na jugu Općine formiraju se manji potoci: Vera, Komadinski potok, Muslarevac, Suvaja, Sinjac i dr. Svi ovi potoci poniru ili se ulijevaju u Dretulju i dalje formiraju izvor Mrežnice.

Na Dretulji kod ceste Plaški-Ogulin u Plaškom postoji ribnjak.

Područje Općine jugoistočno od tvornice je ponorno.

Na gotovo svim vodotocima postoje mlinice o kojima se treba voditi briga kako zbog proizvodnje zdrave hrane tako i zbog njihove turističke atrakcije.

1.1.2.3. Pedološke značajke

U pedološkom smislu ukupan prostor sastoji se od automorfnih tala (brdsko – brežuljkasto područje na pozitivnim oblicima reljefa) te hidromorfnih tala (nizinsko područje i drenažni junci brežuljaka i brda, pleistocenske terase i neki obronci). Na županijskom prostoru ima ukupno 41 najniža pedosistematska jedinica. Prema pedološkim karakteristikama tla, pretežito u središnjim i južnim dijelovima Županije prevladavaju skupine tala marginalno pogodnih za intenzivnu poljoprivredu.

Na području općine su prema karti iz Prostornog plana Karlovačke županije prisutna većinom tla bonitetnih kvaliteta:

- P2 – vrijedno obradivo tlo,
- P3 – ostalo obradivo tlo,
- PŠ – ostalo poljoprivredno i šumsko zemljište te
- Š1, Š3 – šume osnovne namjene i šume posebne namjene

U vrijedna obradiva tla (P2) uvršten je dio tala IV. razreda (I. podrazred). To su kartirane jedinice u kojima preteže rigolano tlo – njiva (rasprostranjeno u ogulinsko-plaščanskoj zavalji).

Ostala obradiva tla (P3) su tla IV. razreda (II. podrazred) i V. razreda (I. i II. podrazred). Ova tla trebaju biti prvenstveno namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji. Druga se namjena može predvidjeti samo iznimno i to:

- kod pripajanja dijelova rubnih katastarskih čestica koje se većim dijelom već nalaze u građevinskom području,
- kada je potrebno zauzeti određenu površinu za razvoj naselja, a u blizini nema zemljišta nižeg ranga kvalitete,
- kada se radi o lociranju građevina od važnosti za državu i županiju.

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Osnovni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja

Ključnu ulogu s gledišta korištenja prostora imaju poljoprivreda, turizam i industrija, a osobito značenje promet i infrastruktura, posebice vodno gospodarstvo.

Ciljevi prostornog razvoja su:

- povećati vrijednost i kvalitetu prostora i okoliša
- racionalno koristiti i zaštititi nacionalna dobra
- uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja
- razvijati infrastrukturne sustave
- osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja.

Stanovništvo i naselja

Kroz proces izrade novih dokumenata uređenja prostora treba planirati ravnomerniji i usklađeniji razvitak i razmještaj stanovništva te disperziju stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija u srednja i manja središta.

Područna i lokalna središta treba sposobiti da budu organizatori razvojnih promjena na većim lokalnim područjima. Dio malih seoskih naselja koja će u budućnosti ostati bez stalnog stanovništva treba koristiti u funkciji sekundarnog stanovanja te seoskog turizma i rekreacije.

Stambenu izgradnju treba usmjeriti na dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom.

Objekti javnog standarda

Razvitak javnih službi slijedit će razvitak i razmještaj njihovih korisnika i time podizati standard i kvalitetu života stanovnika.

Cestovni promet

Prioriteti do 2005. g. su:

- Težiti poboljšanju postojeće mreže (kolnik 6,0 m s pješačkim hodnicima) osobito na kritičnim dionicama.
- Izgraditi cestu od kamenoloma do novog dijela trase D42 koji neće prolaziti središnjim dijelom naselja.
- Predvidjeti mogućnost i pripreme radnje za izgradnju državne ceste kao obilaznice dijela naselja Plaški od Pothuma Plaščanskog pa sve do zaseoka Božići i spoja na postojeću trasu D42.
- Izvršiti rekonstrukcije i reorganizaciju prometa prema sadašnjem rangu prometnica s kolnikom š=6,0 m u naseljima s pješačkim hodnicima te autobusnim ugibalištima.

Tekomunikacije

Prioriteti se odnose na obnovu ratom uništene mreže i priključenje još nepriključenih mjesta na mrežu te povećanje i modernizaciju postojećih kapaciteta.

Vodoopskrba

Kao osnovni planski cilj postavlja se osigurati snabdijevanje svih naselja pitkom vodom te zaštita svih vodonosnika i vodocrpilišta. U tu svrhu je predviđena izgradnja novog vodospremnika na izvoruštu rijeke Dretulje.

Zaštita voda od zagađivanja

Prvenstveno je potrebno:

- koristiti i sačuvati vode koje su još čiste
- očuvati kvalitetu vode tamo gdje ona zadovoljava propisane kriterije
- zaustaviti trend pogoršavanja kvalitete podzemnih i površinskih voda
- izgraditi kanalizacijski sustav za odvodnju fekalnih i oborinskih voda sa sustavom za pročišćavanje.

Zbrinjavanje otpada

Otpad će se zbrinjavati na načelima teritorijalnog pristupa što znači za područje i za sustave u kojima nastaje otpad, prema vrsti i količini.

Gospodarske djelatnosti u prostoru

- Šumarstvo

Od posebnog je interesa zaštita područja šuma i obnova šuma uništenih požarom te održavanje višenamjenske funkcije šuma.

- Poljodjelstvo

Prilikom planiranja uređenja prostora treba obratiti posebnu pozornost na:

- racionlano korištenje poljoprivrednog zemljишta
- usmjeravanje i poticanje proizvodnje zdrave hrane

Bitno je zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava i poticati povećanje zemljišnog posjeda, bolje iskoristiti postojeće i privoditi svrsi sada neobrađene i zapuštene poljoprivredne površine, selektivno stimulirati određene proizvodnje i razvitak poljodjelstva.

- Industrija i rudarstvo

Osobito gospodarsko značenje imaju građevni kamen te šljunak u porječjima i drugim lokalitetima u blizini gradova radi velikih potreba građevinarstva.

- Turizam

Kontinentalni turizam treba razvijati s osloncem na prirodne uvjete: šume, jezera, vodotoci, graditeljska baština, lovna područja.

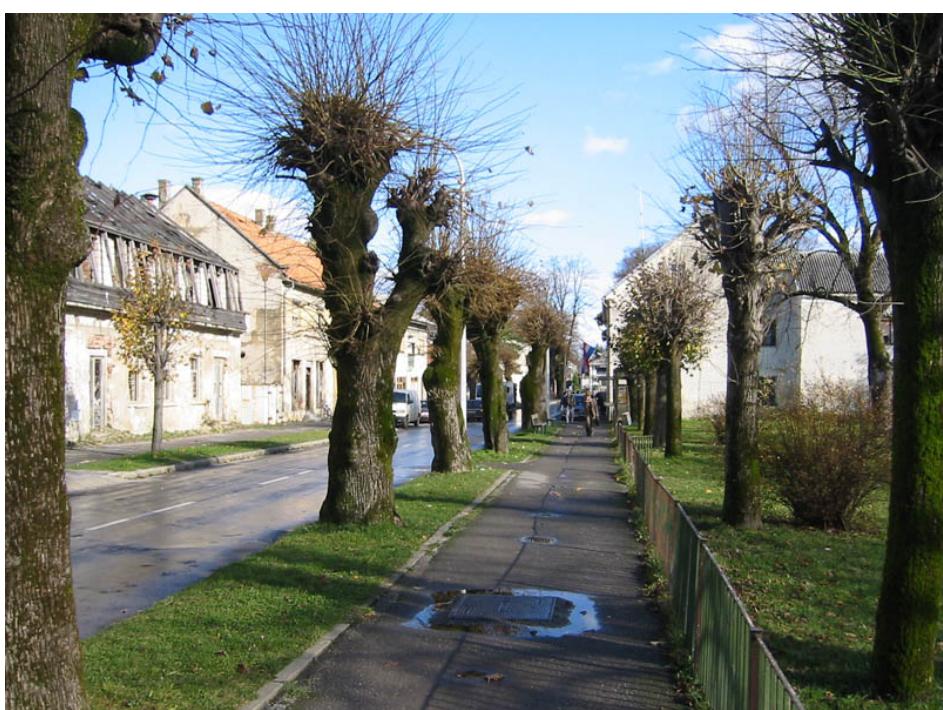
Osnovni cilj razvoja turizma je potpuna valorizacija i zaštita turističkih potencijala te izgradnja novog turističkog identiteta, temeljenog na karakteristikama kraja u kome se razvija, a posebice na kulturnoj i prirodnjoj baštini.

- Zaštita okoliša

Na lokalnoj razini i u okviru nadleštva pojedinih subjekata gospodarenja prostorom nužno je provođenje bitnih mjera koje ne zahtijevaju složene postupke niti velika sredstva.

- Zaštita prirodne baštine

Potrebno je proširiti zaštitu na nove predjele i lokalite kategorizirane kao posebni rezervati, park šume, krajolici, spomenici prirode i spomenici parkovne arhitekture.

DRVORED LIPA U
GLAVNOJ ULICI
- NASELJE PLAŠKI

- Zaštita graditeljske baštine

Kao primarni cilj se postavlja sveobuhvatna obnova i sanacija graditeljske baštine, a naročito one razorene i oštećene tijekom Domovinskog rata.

U uređenju i obnovi zaštićenih povijesnih građevina i sklopova građevina primjenjuju se metodološki postupci uobičajeni u konzervatorskoj praksi.

- Krajobraz

Prirodne krajobraze treba očuvati u što većoj mjeri, a tamo gdje su narušene prirodne i estetske vrijednosti sanirati odgovarajućim mjerama.

Polja i proplanke treba održavati košnjom i poljoprivrednom obradom. Treba sprječiti daljnju izgradnju na krajobrazno izloženim lokacijama, a infrastrukturne koridore treba graditi na način da se što kvalitetnije uklope u krajobraz.

Osnove i smjernice za uređenje prostora

Organizacija prostora određena je osnovnim kategorijama njegovog korištenja:

- poljoprivredni
- šumski
- vodne površine
- građevinska područja
- površine prometno-infrastrukturnih koridora unutar kojih se planovima uređenja prostora utvrđuju namjena i uvjeti uređenja i korištenja prostora ovisno o prostornim i razvojnim značajkama područja.

Smjernice i kriteriji za uređenje prostornih cjelina

Sve planske mjere, a osobito one koje se odnose na dimenzioniranje građevinskih područja i rezerviranje prostora za pojedine namjene moraju se temeljiti na dokazanim stvarnim potrebama i provedivim razvojnim programima.

Obnova ratom zahvaćenih područja

Obnovu treba vršiti kompleksno, sa sagledavanjem na razini naselja i provođenjem na razini pojedinog objekta. Minirana područja će biti duži niz godina izdvojena iz gospodarskog prostora te će zahtijevati dodatne troškove prilikom izgradnje infrastrukturnih mreža i drugih građevina u njima. Stoga je potrebno odrediti prioritete razminiravanja u dijelovima tih područja koji su ključni za povratak stanovništva i pokretanje razvojnih procesa.

Ocjena postojećih prostornih planova

Važeći prostorni planovi:

Prostorni plan (bivše) općine Ogulin za prostor Grada Ogulina te općina Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj izradio je 1978. godine Urbanistički institut Hrvatske. Slijedi više izmjena i dopuna građevinskog područja. Zbog bitno promijenjenih društveno-ekonomskih i političkih uvjeta važeća prostorno-planska dokumentacija ne udovoljava potrebama. Najznačajniji problem odnosi se na promijenjene vlasničke odnose, koji imaju neposredni utjecaj na korištenje prostora.

Koncepcija dosadašnjeg prostornog razvijanja je na teritorijalno političkim jedinicama prošlog sustava te na policentričnom modelu organizacije prostora gdje su sjedišta bivših općina bila glavni centri razvoja, a sadašnja središta novostvorenih općina planirana su kao sekundarni centri razvoja.

Građevinska područja, osobito za manja naselja, često su predimenzionirana čak u odnosu na nerealne demografske prognoze, a naročito u odnosu na stvarno stanje na terenu. Nešto je bolje stanje u gradovima, dok je u ruralnim područjima stanje znatno nepovoljnije i izgrađenost građevinskih područja je mjestimično i ispod 30%.

Nezadovoljavajući je i odnos između planiranog i ostvarenog u zaštiti prirodnih i kulturnih vrijednosti (zaštićenih i nezaštićenih).

Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova proizlaze iz analize postojeće dokumentacije – Prostornog plana općine Ogulin iz 1977. g.

Prostorni plan Karlovačke županije kao obvezatni plan šireg područja je donesen 2001. g²⁾.

Prostorno planska dokumentacija koja pokriva prostor današnje općine Plaški izrađena je u razdoblju kada je ovo područje bilo u sastavu bivše općine Ogulin, a Izmjenama i dopunama je definirano plansko područje općine.

Prostorni plan općine Ogulin je relativno detaljno definirao specifičnosti prostora i utvrdio buduće smjerove razvitka: gospodarstvo, demografske promjene, potrebe za prostorom i urbanim funkcijama te optimalnu infrastrukturnu opremu. Međutim vremenski period od njegove izrade (1977. g.) i novi društveni i gospodarski ustroj Republike Hrvatske, traže novi pristup uređenju i gospodarenju prostorom.

Razvojni ciljevi bivše općine Ogulin temeljili su se na postojećim prirodnim potencijalima i dobrom geoprometnom položaju.

Plan je 1977. g. izradio Urbanistički institut Hrvatske u mjerilu 1:50.000, a donesen je 1978. g.

Godine 1989. su određena građevinska područja³ u mjerilima 1:2880 i 1:2.000. Kao prilog Odluci su Odredbe za provođenje Prostornog plana općine Ogulin.

Plan se zasniva na pretpostavkama demografskog rasta i ima relativno detaljne analize i prognoze privrednog razvoja.

U prometnom dijelu plana su bili predviđeni koridori autocesta i željeznice koji su danas izmijenjeni i na državnoj i na županijskom razini.

Građevinska područja se predlaže izmijeniti u dijelovima što se odnose na nove potrebe, očuvanje rezervata za prometne koridore te tamo gdje se u međuvremenu uočila nužnost mijenjanja granica pojedinih područja. Koncepcija Prostornog plana (bivše) općine Ogulin temeljena je na teritorijalnom ustrojstvu bivšeg sustava, gdje je glavni centar razvoja središte bivše općine, pri čemu su sadašnja središta novostvorenih općina planirana kao sekundarni centri razvoja. Nakon ustrojavanja novih teritorijalnih jedinica novostvorene općine ostale su međusobno povezane i na upravnom, odgojno-obrazovnom, kulturnom i mnogim drugim područjima, iako je mogućnost izvršavanja usluga na razini funkcija novih općinskih središta također zadovoljavajuća, s obzirom da su ta naselja i do sada bila središta u kojima se odvijao sav društveni život. Osnovna je ocjena Plana da je zastario i nije u skladu s važećom zakonskom regulativom, teritorijalnim ustrojem i smjernicama Strategije prostornog uređenja na nivou države. U demografskom smislu Plan je nerealan jer je već 1991. godine zabilježen pad broja stanovnika, a negativna bilanca ratnih godina još je više naglasila potrebu preispitivanja dimenzioniranja naselja. Plan je u svojim drugim elementima, kao što je zaštita prirodne i kulturne baštine i temeljna opredjeljenja razvoja dao osnovne smjernice kod donošenja strategije razvoja (bivše) općine Ogulin.

Osim Prostornog plana općine Ogulin, kao jedan od važećih dokumenata o prostoru za područje općine Plaški značajan je izvor podataka Osnova korištenja i zaštite prostora, koja je dala analizu prostora i važeće prostorno planske dokumentacije na području obuhvata bivše općine. Promatrajući općinu Plaški, Osnova nije bila u mogućnosti pružiti podatke u svim segmentima, zbog nedostupnosti područja u trenutku izrade elaborata.

TABLICA 5. Analiza izgrađenosti građevinskih područja

Naselja	Izgrađeni dio naselja (ha)	Utvrđena građevinska područja (ha)	Postotak izgrađenosti (%)
Janja Gora	76,00	175,60	43
Jezero I dio	36,00	85,00	42
Kunić	11,80	25,00	47
Lapat	14,00	50,00	28
Latin	35,00	83,30	42
Međedak	13,00	15,00	88
Plaški	89,00	317,00	28
Pothum Plaščanski	11,00	35,00	31

²⁾ Glasnik Karlovačke županije, br 26/2001.

³⁾ Službene novine općine Ogulin 14/89.

Imajući u vidu navedene podatke može se utvrditi da granice uglavnom odgovaraju svojim obuhvatima stvarnom stanju izgrađenosti na terenu, iako se broj i sastav stanovništva tijekom ratnih zbivanja promijenio. Ipak, u budućem razdoblju zadatak će biti preispitati granice građevinskih područja, posebno u naseljima gdje je postotak izgrađenosti manji, a u cilju ispunjenja zadaće jedinice lokalne samouprave da racionalno koristi građevinsko zemljište.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske je prostorno-planski dokument na nivou države koji je dao dugoročne ciljeve prostornog razvoja i planiranja:

- Povećanje kvalitete življena i uravnoteženog razvoja uspostavljanjem policentričnog modela prostornog razvjeta sa snažnjom afirmacijom srednjih i malih gradova te lokalnih središta radi oživljavanja cjelokupnog prostora. Mala naselja, središta općina, odnosno inicijalna žarišta razvjeta predviđa se osposobiti različitim programima, revitalizacijom i rekonstrukcijom za ulogu lokalnih središta.
- Uvažavanje zajedničkih obilježja područja, uz provođenje poticajnih mjera za slabo nastanjena i područja sa smanjenim interesom za ulaganja.
- Uspostavljanje ravnoteže izgrađenih i pretežito prirodnih područja racionalnim korištenjem prostora za izgradnju.
- Razvoj infrastrukturnih sustava.
- Stvaranje uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarske dinamike i poboljšanja kvalitete života na svim, a osobito depopulacijskim područjima.

Glavne smjernice za planiranje su:

- očuvanje kompleksa poljoprivrednog zemljišta i područja šuma,
- zaustavljanje neprekinute izgradnje uz prometnice,
- osiguranje kvalitete nadzemnih voda i mjere zaštite podzemnih voda,
- usmjeravanje i kontrola iskorištavanja mineralnih sirovina
- očuvanje krajobraznih značajki s regionalnim obilježjima na način da se građevinska područja malih naselja definiraju kroz očuvanje graditeljske tradicije.

Prateći ciljeve i smjernice određene Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske, izrađene Bazne studije gospodarskog razvoja za područje Karlovačke županije te Prostorni plan Karlovačke županije, a uvažavajući zakonom propisanu obvezu, pristupilo se izradi Prostornog plana uređenja općine Plaški.

1.1.3.1. Osnove korištenja i zaštite prostora bivše općine Ogulin⁴

Ovaj elaborat je ukazao na nedostatke i zastarjelost Prostornog plana te dao pregled stanja razorenosti uslijed ratnih razaranja.

Osnove ukazuju i na trend smanjenja broja stanovnika od 1961. do 1991.g. u prosjeku 0,6% godišnje. Njima se sugerira pokušaj takvog planiranja kojim bi se u budućnosti omogućilo stagniranje broja stanovnika.

Detaljna analiza površine građevinskog područja ukazuje na podatak da je u većini naselja neizgrađeni dio veći od 50%.

U sklopu smjernica za korištenje i zaštitu prostora ukazuje se na koncentraciju stanovnika u gradskim i općinskim središtima.

⁴⁾ Orbis 72 - Pula, 1993.

1.1.3.2. Studija razvoja komunalnih djelatnosti Karlovačke županije⁵

- Gospodarenje komunalnim otpadom

Gospodarenje komunalnim otpadom

U studiji je dan pregled podataka o postojećem stanju sakupljanja, odvoza i deponiranja otpada, smjernice za razvoj gospodarenja otpadom, navedena je i problematika lokacije deponije.

Predlaže se zajednička deponija za Grad Ogulin i općine Josipdol, Tounj, Plaški i Saborsko.

Prostor za deponiju se sugerira locirati između Josipdola i Ogulina. Površina bi joj trebala biti oko 7 ha.

Za općinu Plaški je navedeno da ne postoji organizirano sakupljanje i odvoz otpada.

1.1.3.3. Studija zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti Karlovačke županije⁶

U Studiji je naglašeno da je prirodna baština Karlovačke županije uslijed ekonomskog zapostavljanja ovih krajeva i odsutnosti znatnijeg industrijskog razvoja izuzetno sačuvana i predstavlja raritet u europskim razmjerima.

Studijom su evidentirani spomenici prirode ovog područja te se predlažu načini njihovog očuvanja u budućnosti. Stvorena je baza podataka, predložene su mjere zaštite, a uvode se i zakonske obveze u odnosu na zaštitu prirodnih i kulturnih vrijednosti.

U Studiji se detaljno obrađuju zemljopisne karakteristike, povijesne odrednice, prostorni sustavi i međusobni utjecaj u prostoru.

Općenito je naglašeno da prostorni sustavi definirani aktivnostima čovjeka različito djeluju na prirodne i kulturne vrijednosti prostora. Kao prirodne agresivne aktivnosti i emisije zagađenja izdvojeni su:

- naselja (naročito bespravna gradnja na obalnom pojasu rijeka)
- poljoprivredna proizvodnja (agrotehničke mjere)
- industrijा
- infrastruktura
 - prometna - cestovna i željeznička, jer presijeca životna staništa
 - komunalna (uslijed zastare mreže)
 - elektromreža, telekomunikacije, naftovodi, plinovodi – (mijenjaju krajobraz i stalni su potencijalni izvori zagađenja).

Osim ovoga naglašen je rat kao najveći neprijatelj čovjekova okoliša. Može se konstatirati da se i u ovom području radi o razaranjima s teškim posljedicama npr. eksplozija skladišta oružja između Oštarija i Tounja.

Onečišćenje zraka je zbog slabije razvijenosti ovog dijela Karlovačke županije malo.

Prema grafičkom prilogu: "Registrirani, preventivno zaštićeni i evidentirani objekti i povijesne cjeline" prikazani su sljedeći objekti i prostori:

- 392. - Plaška Glava: ostava rimskog novca
- 393 - Plaški: ŽC Sv. Ane, godina izgradnje 1807., evid.
- 394 - Plaški: PC Saborna eparhijska crkva Vavedenja Bogorodice, godina izgradnje: 1733, 1907, RZG – 748
- 395 - Plaški: ostaci srednjevjekovnog utvrđenog grada, RZG – 235.

Prema grafičkom prilogu zaštite prirodnih vrijednosti prikazani su:

- 1) Dretulja – hidrološki izvor, prijedlog za spomenik prirode - evidentirani
- 2) Dretulja – prijedlog za posebni botanički rezervat šumske vegetacije - evidentirani
- 3) Plaški – cret, prijedlog za posebni botanički, floristički rezervat - evidentirani
- 4) Plaški – drvoređ starih lipa, prijedlog za spomenik parkovne arhitekture - evidentirani

⁵⁾ "Ekonoval" Karlovac 1996.

⁶⁾ Županijski zavod za prostorno uređenje, Karlovac, prosinac 1996. g.

1.1.3.4. Studija poljoprivrednog razvoja Karlovačke županije

Studiju je izradio Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1996. g. Za potrebe izmjena i dopuna Prostornog plana je uz elemente potrebne za planiranje razvoja poljoprivrede, te prirodne osnove obradene u toj studiji, u najvećem obimu korištena pedološka karta koja daje kategorizaciju zemljišta po podobnosti za poljoprivrednu proizvodnju.

1.1.3.5. Studija prometnog razvoja

Studijom prometnog razvoja Karlovačke županije na prostoru Grada Ogulina te općina Josipdol, Tounj i Plaški valorizirana je postojeća mreža uz planirane nove prometne i željezničke pravce u sklopu sveukupne prometne mreže Republike Hrvatske.

Trasa autoceste je utvrđena i cesta je izgrađena, a to je koridor Bosiljevo - Ogulin - Jezerane - Otočac sa čvorom "Ogulin".

Postojeća državna i lokalne ceste zadržale su i nadalje tu kategorizaciju a to su:

- D42: – Vrbovsko (D3) - Ogulin - Plaški - Poljanak (D1),
- L-34137 – Munjava (D 23)-Cerovnik-Kunić-Međeđak (D42),
- L-34148 – Janja Gora-Plavča Draga-D42
- L-34149 – L34148-Jezero-Jakšići-D42,
- neraspoređene prometnice,
- trasa HŽ se zadržava.

GLAVNA ULICA U
NASELJU PLAŠKI

1.1.3.6. Prostorni plan Karlovačke županije

Slijedi izvadak iz plana:

1. POLAZIŠTA

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 124/97., 68/98., 50/98. i 22/99.) općina Plaški se nalazi unutar Karlovačke županije. Iako Karlovačka županija pripada prostorno-planskoj cjelini Središnje Hrvatske, na njenom području nalazi se i Ogulinsko-Plaščanska kotlina, koja pripada dinarskom planinskom sustavu.

Klima je kontinentalna, ublažena maritimnim utjecajem, što se očituje velikim oscilacijama godišnjih temperatura i rasporedom većeg dijela godišnjih oborina u hladnijem dijelu godine.

Izmjenu reljefa prati i izmjena geološke građe. Područje koje se prostire južnije od Slunja i Ogulina nalazi s na karbonatnim stijenama s veoma razvijenim krškim pojавama. U hidrogeološkom smislu zapadno od Ogulina, Josipdola i Plaškog izdvaja se zona visokog krša u kojoj je došlo do razvoja krških fenomena kao što su krška polja, rijeke ponornice, škarpe, vrtače, ponikve i slično.

Stanovništvo i naselja

Prema teritorijalnom ustroju (NN br. 10/97., 124/97., 50/98., 68/98.) općina Plaški se nalazi u Karlovačkoj županiji. U njezin sastav ulaze naselja Janja Gora, Jezero I dio, Kunić, Lapat, Latin, Međeđak, Plaški, Pothum Plaščanski. Općina Plaški ima površinu 158 km² odnosno 4,3% površine Županije. Prema popisu stanovnika 1981. g. općina je imala 4.590 stanovnika ili 2,4 % stanovništva Županije, prema popisu 1991. g. 4.317 ili 2,3 %. 1981. g. u općini Plaški bilo je 1.376 stanova ili 2,45% u odnosu na Županiju, a 1991. g. 1.608 stanova. 1981. u općini Plaški je bilo 1.373 domaćinstva, a prema popisu 1991. g. 1.383. Gustoća naseljenosti je 1991. g. iznosila 27,32 stan/km². S obzirom na razmještaj stanovništva najraširenije područje urbanizacije naselja nalazi se oko Plaškog. Plaški se ubraja u srednje centre rada.

Osnovno obilježje prirodnog kretanja je intenzivan pad broja stanovnika. Relativni prirodni prirast (1981.–1990.) u razvojnom središtu Plaški iznosi –7,39%. Relativna migracijska bilanca iznosi 5,96%. U 1998. god. u općini Plaški rođeno je 15 živorođene djece, umrlo je 35 osoba. Prirodni prirast iznosi –20%, a vitalni indeks je 42,9. Relativna migracijska bilanca rezultat je ukupnih preseljavanja stanovništva te jasan pokazatelj snage i atraktivnosti centara privlačenja stanovništva.

Ratna zbivanja prisilno su promijenila demografsku sliku. Napuštanje područja od strane srpskog stanovništva ostavilo je prazan prostor u dijelu općine Plaški. S nastavkom prirodnog pada stanovništva, povratkom izbjeglog stanovništva srpske nacionalne manjine i naseljavanjem izbjeglica moguće je očekivati lagani porast ukupne populacije.

Odgoj, obrazovanje i kultura**Školstvo**

Na području općine Plaški postoji Osnovna škola "Plaški".

Zdravstvo i socijalna skrb

Od zdravstvenih ustanova na području općine Plaški postoji 1 ambulanta u kojoj djeluje jedan tim opće medicine, te jedna ordinacija privatne prakse opće medicine.

Gospodarski sustavi**Poljodjelstvo**

Prema popisu stanovništva 1991. u općini Plaški od ukupnog broja stanovništva 0,3% ili 15 stanovnika čini poljoprivredno stanovništvo. Od toga 0,2% ili 7 stanovnika je aktivno poljoprivredno stanovništvo.

Šumarstvo

Panonska zona šumske vegetacije sa područjem plitkog krša (Kordun) proteže se od sjevera Županije do Ogulina, Josipdola, Plaškog i Saborskog (šuma hrasta kitnjaka, običnog graba i brdske šume bukve).

Dinarska zona razvijenog krša prostire se u južnom dijelu Županije, u čijem se najnižem pojasu Ogulinsko-Plaščanske krške zaravni prostire područje hrasta kitnjaka i običnog graba.

Šumama i šumskim zemljишtem u državnom vlasništvu gospodari JP Hrvatske šume putem Uprave šuma Ogulin, šumarija Plaški.

Šumarija Plaški obuhvaća gospodarske jedinice Hum-Kneja, Krasnica i Plaška Glava.

ŠUMARIJA	GOSPODARSKA JEDINICA	ŠUME PREMA NAMJENI	POVRŠINA ŠUMA I ŠUMSKIH TALA (u ha)				
			obraslo	neobraslo		neplodno	
				proizvodno	neproizvodno		
PLAŠKI	HUM - KNEJA	gospodarske	1439,44	193,34	3,04	11,17	1646,99
		zaštitne	186,96	0,80	0	0,50	188,26
	KRASNICA	gospodarske	3801,16	111,20	0	37,02	3949,38
	PLAŠKA GLAVA	gospodarske	1159,28	310,97	1,38	11,95	1483,58
		zaštitne	53,88	0,95	0	0	54,83

Slatkovodno ribarstvo

Područje Županije karakteriziraju salmonidne vode visoke čistoće, izuzetno pogodne za uzgoj pastrve. U odnosu na mogućnost uzgoja ribe, dosadašnji opseg uzgoja je beznačajan.

Industrija

Na području općine Plaški postojeća industrijska zona obuhvaća 39,1 ha. Nije planirano proširenje.

Eksplotacija mineralnih sirovina

Naglog urbanizacijom došlo je do intenzivne izgradnje različitih objekata stambenog i gospodarskog karaktera te objekata infrastrukture. Sve te građevine zahtijevale su velike količine građevinskog materijala koji se mogao jeftino i kvalitetno eksplorirati. Na području općine Plaški postoji odobreno eksplotacijsko polje građevnog kamena "Japaga" površine 12,0 ha.

Turizam

Područje općine Plaški nalazi se u kordunsko-plitvičkoj turističkoj mikroregiji. Specifičnost ove regije je u tome što ona zapravo nema ni jednu izrazito značajnu turističku atrakciju, ali zbog uloge sjevernih ulaznih vrata u Nacionalni park "Plitvička jezera" čini po kvantitativnom obujmu turistički najvažniji dio Županije.

*Infrastrukturni sustavi***Željeznički promet**

Područjem prolazi dionica pruge Oštarije-Knin. Pomoćna magistralna pruga MP 11A i MP 11.3. Ratna su djelovanja uzrokovala znatan pad učešća željezničkog prometa u ukupnom prometu zemlje, kao i pad standarda prijevoza. Trenutno postojeća mreža zadovoljava potrebe prijevoza, ali je nedostatna u slučaju znatnog porasta prometa.

Vodnogospodarski sustav

Prvi vodovodni sustav na području općine Plaški izgrađen je paralelno s gradnjom ličke pruge. Voda je zahvaćena na izvoru "Dretulja" i istaćena na obližnje brdo, gdje je izgrađen vodospremni prostor. Gravitacijom je dovedena do željezničke stanice, a kasnije se vodovodna mreža proširila na okolne potrošače. Osnovni vodovodni sustav rađen je prema tada važećim propisima, a daljnje širenje vodovodne mreže rađeno je bez ikakve dokumentacije. Kako postojeći vodovodni sustav nije mogao pratiti rastuće potrebe za vodom, prišlo se 1961. godine kaptiranju izvora "Komadinovo Vrelo" i "Ljeskovo Vrelo". Raspoložive količine vode uvjetovale su direktno priključenje potrošača na izvorište bez ikakvog vodospremnog prostora. Vodovodna mreža širena je nekontrolirano na okolna naselja.

Usljed nestaćica vode, predlaže se novi zahvat na izvoru "Studeno Vrelo" i kapacitet se povećava na oko 14,5 l/s, ali potrošači u ljetnim mjesecima i dalje ostaju bez vode i moraju koristiti skupljnu vodu iz željezničkog vodovoda. Gradi se vodospremni prostor "Gradina" zapremine 600 m³ na koti od 444 m n.m., no to još ne rješava trajno vodoopskrbne probleme općinskog središta.

Odvodnja hidromelioracijskih površina

Na području Županije postoji 10 izdvojenih osnovnih hidromelioracijskih cjelina. Na području općine Plaški je Plaščansko polje površine 2.380 ha. Sustav odvodnje nije izведен.

Zaštita voda od zagađivanja

Najveći uređaj za pročišćavanje otpadnih voda u Karlovačkoj županiji bio je onaj namijenjen pročišćavanju tehnoloških otpadnih voda tvrnice sulfatne celuloze u Plaškom kapaciteta oko 150.000 ES koji nažalost, zbog visokih tehničko-tehnoloških zahtjeva i troškova održavanja nikada nije funkcionirao kako je to projektirano. Štoviše rijeka Dretulja kao prijemnik, a onda i rijeka Mrežnica kao njen ponornički nastavak, stalno su izložene nerijetko i snažnim zagađivanjima.

Postupanje s otpadom

Organizirano prikupljanje otpada vrši se samo u gradskim naseljima. Organizirano se prikupi tek oko polovine proizvedenog otpada, dok se ostatak, najviše od strane građana, nekontrolirano odlaže u okoliš.

Zaštita okoliša, prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti**Krajobraz**

Područje Županije podijeljeno je na krajobrazne cjeline. Krajobrazna cjelina Gorski Kotar-Ogulinsko-Plaščansko područje obuhvaća dio Gorskog Kotara i predstavlja najljepše područje Županije bogato crnogoričnim šumama, livadama i pašnjacima, u kome obitava velik broj biljnih i životinjskih vrsta. Ogulinsko-plaščanska kotlina nalazi se na području Kapele koja pripada Dinarskom planinskom sustavu, dužine oko 700 km i širine 32,35 km. Cijelo područje izgrađeno je od vapnenca te znatno manje dolomita, a odlikuje se brojnim planinskim izvorima i potocima. U biljno-zemljopisnom pogledu na ovom području je jugoistočna granica srednjoeuropske alpske i sjeverna granica mediteranske grupacije.

Zaštićeni dijelovi prirode

1) Dretulja – izvor - spomenik prirode, hidrološki

2) Dretulja – šumska vegetacija.

Ovaj predviđeni rezervat obuhvaća prostor izvorišta rijeke Dretulje sa okolicom, u površini od 102 ha, 15. i 16. odjela šumskog gospodarstva Ogulin. To su djelomično bukove, a djelomično jelove šume.

3) Plaški - cret. Spada u najljepše ravne cretove u Hrvatskoj, a takve dvije površine u Plaščansom području opisao je prof. Horvatić još 1930. g. Ovakvih cretnih površina nekad je bilo u Hrvatskoj znatno više, ali ih je zbog plodne humusne zemlje čovjek meliorirao i pretvorio u poljoprivredne površine. Ovaj cret treba zaštititi jer spada u botaničke rijetkosti, posebno što se tiče znanstvene vrijednosti.

Spomenici parkovne arhitekture

Plaški –drvored koji čine stare lipe.

Kulturna baština

Stanje kulturne baštine (sa izuzecima) izuzetno je loše. Rješava se nezadovoljavajućom dinamikom, a ni u buduće se ne očekuje njegovo značajnije poboljšanje.

Obveze iz Programa prostornog uređenja Države i ocjena postojećih prostornih planova

Na osnovi postojećih i dopunjениh podataka, studija i podloga potrebno je obaviti prethodna istraživanja i vrednovanja krajolika, kao polazišta za izradu prostornih planova.

POPIS KULTURNIH DOBARA IZVAN ZAŠTIĆENIH POVIJESNIH CJELINA

UKUPNO	REG.	PREV.	EVPD.
20	8	-	12

	Naselje	Vrsta spomenika	Status zaštite
1.	Janja Gora	Nepoznata lokacija, PN, prapovijest, nalazi keramičkih posuda	E
2.	Janja Gora	Pogmilovići, kuća br. 24 u kojoj je osnovan jedan od prvih NOO-a u plaščanskom kraju	R, RZG-336
3.	Jezero I dio	Nepoznata lokacija, PN, antika, nalazi keramičkih posuda	E
4.	Jezero I dio	Plavča Draga, nepoznata lokacija, PN, antika, nalazi keramičkih posuda	E
5.	Kunić	Nepoznata lokacija, PN, prapovijest, nalazi keramičkih posuda	E
6.	Kunić	Kuća u kojoj su tijekom NOB-a održavani razni kursevi i boravile komande i štabovi partizanskih jedinica, obilježeno spomen pločom	R, RZG-332
7.	Kunić	Spomeničko mjesto Vukasi, Plavča Draga, mjesto prve akcije protiv talijanske vojske 1941.g., obilježeno spomen pločom	R, RZG-383
8.	Plaški	Kosanovići Plaščanski, PN, nepoznata lokacija, antika, nalazi keramičkih posuda	E
9.	Plaški	Nepoznata lokacija, PN, antika, nalaz novca	E
10.	Plaški	Plaška Glava, L, prapovijest, prapovijesno gradinsko naselje (izvan naselja, 10.-8.st.b.c.)	E
11.	Plaški	Plaška Glava, ostaci srednjovjekovnog utvrđenog grada (izvan naselja, 13.-14.st.)	R, RZG-02-76/235-1969.
12.	Plaški	Ostaci utvrde, novi vijek (u naselju, 17.st.)	E
13.	Plaški	Katedrala Vavedenja Presvete Bogorodice (u naselju, 1763.g., pregrađena 1906.g. po projektu J. Holjca, kamen i opeka)	R, RZG-03-UP/1-820/2-1986, R-748
14.	Plaški	Župna crkva Sv. Ane (u naselju, 1807.g., kamen)	E
15.	Plaški	Zgrada II. zasjedanja ZAVNOH-a	R, RZG-225
16.	Plaški	Rodna kuća Latas Branka, vl. Latas Marija i Petar, obilježeno spomen pločom	R, RZG-193
17.	Plaški	Spomen ploča partizanskim vezama na zgradici željezničke stanice,	E
18.	Plaški	Spomenik partizanu i biste narodnih heroja	E
19.	Plaški	Bista V. Nazora kod kina Hum	E

Ocjena postojećih prostornih planova

Važeći prostorni plan za općinu Plaški je Prostorni plan (bivše) općine Ogulin – za prostor Grada Ogulina te općina Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj koji je izradio Urbanistički institut Hrvatske, te više izmjena i dopuna granica građevinskih područja.

Postojeća prostorno planska dokumentacija donesena je u periodu od 1978-1992. g. s vremenskim obuhvatom do 2000-2015. godine. Zbog bitno promijenjenih društveno-ekonomskih i političkih uvjeta važeća prostorno-planska dokumentacija uglavnom ne udovoljava potrebama. Dosadašnji, a i planirani razvitak, temeljio se prvenstveno na kvantitativnom rastu, ne uvažavajući u dovoljnoj mjeri kvalitativni porast (komunalna opremljenost naselja, društvena infrastruktura, zaštita okoliša i sl.). Prognoze demografskog rasta, koje su najčešće nerealne, nisu bile praćene dinamikom ostvarivanja. Sukladno tome, granice građevinskih područja osobito za manja naselja, često su predimenzionirane čak u odnosu na nerealne demografske prognoze, a naročito u odnosu na stvarno stanje na terenu. Preveliki obuhvati građevinskih područja uzrokuju posebice u manjim naseljima znatne probleme u organizaciji, izgradnji i funkcioniranju sustava komunalne infrastrukture.

Nezadovoljavajući je i odnos između planiranog i ostvarenog u zaštiti prirodnih i kulturnih vrijednosti.

Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje**Stanovništvo i naselja**

Doseljeničko-izbjeglička relativno mlađa populacija u općini Plaški, može utjecati na lagani rast nataliteta i stagnaciju mortaliteta.

Prilikom stvaranja novog teritorijalnog ustroja opravдан je odabir centara novoformiranih općina s obzirom da oni već duže vrijeme funkciraju kao lokalni centri okupljanja i organiziranja prostora. Po formiranju općina neka su naselja dobila i upravne funkcije pa bi se trebala razviti kao stvarna središta.

Gospodarstvo

Uz poštivanje načela održivog gospodarenja šumama, šumarstvo će postati jedna od profitabilnijih gospodarskih grana.

Očekuje se da će se u poljoprivrednoj proizvodnji i dalje smanjivati broj uposlenih i domaćinstava koja žive isključivo od poljoprivrede, uz istovremeni porast poljoprivredne proizvodnje.

Lociranje novih industrijskih pogona manjih kapaciteta i čiste tehnologije biti će moguće i u sklopu zona mješovite namjene, na lokacijama gdje se očekuju najkvalitetniji proizvodni učinci.

Predviđa se da će nalazišta mineralnih sirovina koja su u funkciji u narednom razdoblju biti ugašena.

Okoliš, prirodne i kulturne vrijednosti

U cilju očuvanja okoliša potrebno je pri izradi prostorno-planske dokumentacije uvažavati preporuke Studije gospodarenja komunalnim otpadom i Studije zaštite voda.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Ciljevi prostornog razvoja regionalnog, državnog i međunarodnog značaja

Razvoj gradova i naselja posebnih funkcija

Prostorna, infrastrukturna rješenja i zaštitu prirodnih, kulturnih dobara te cjelokupnog okoliša treba uskladiti s razvitkom susjednih područja.

Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

Demografski razvoj

Sprječiti depopulaciju i izumiranje niskonatalitetnih područja, a dugoročno djelovati na poboljšanje demografskih procesa.

Postići optimalan razmještaj stanovništva.

Razvoj naselja, društvene, prometne i ostale infrastrukture

Naselja

Povećati broj naselja s minimalno 500 stanovnika, a u općinskim središtima povećati broj stanovnika na minimalno 1.000.

Ojačati i manja područna inicijalna razvojna središta.

Izdvojiti prostorne cjeline prema dostupnosti centralnim naseljima i zadovoljavanju osnovnih potreba stanovništva.

Zaštita prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno povijesnih cjelina

Cilj je poticanje razvoja svijesti kod lokalnih zajednica o vrijednosti i potrebi očuvanja kulturne i prirodne baštine kao nacionalnog bogatstva područja i o potrebi njihova očuvanja.

Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Županije

Racionalno korištenje i zaštita prostora

Građevinska područja formirati kao koncentraciju izgradnje uz zatečene strukture naselja kako bi se poticalo optimalno korištenje postojećih građevinskih područja i zaustavilo njihovo neopravdano širenje.

Oblik i veličinu građevinskog područja temeljiti na obrazloženim i dokazanim potrebama uz iskaz gustoće naseljenosti te zauzetosti prostora po stanovniku koja orientacijski ne smije prelaziti 300 m²/st. pri čemu se uzimaju u obzir površine koje su u funkciji naselja (bruto građevinsko područje naselja).

Građenje van građevinskog područja omogućiti na način da se spriječi formiranje naselja te ga namjenski vezati uz poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

Prostorno planske cjeline

Prostorno planske cjeline određene su temeljem više polaznih kriterija, od prirodnih značajki, tradicionalnih veza i organizacije prostora do dostupnosti prema središnjem naselju i time zadovoljenju osnovnih potreba stanovništva.

Općina Plaški nalazi se u Ogulinskoj regiji sa središtem u gradu Ogulinu, koja obuhvaća Grad Ogulin te, uz općinu Plaški, općine Tounj, Josipdol i Saborsko. S obzirom na veličinu grada Ogulina i njegov značaj regionalnog središta, te položaj unutar izdužene Ogulinsko-plaščanske zavale za očekivati je da će se izgradnjom kvalitetnih prometnih veza utjecaj ove regije proširiti i na rubne prostore susjedne Primorsko goranske županije.

Područja s ograničenjima u razvoju

Brdsko-planinska područja

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske brdsko-planinskim područjem načelno su određeni prostori iznad 300 m i područja za koja je zbog loših gospodarskih i demografskih prilika nužna izrada posebnih sveobuhvatnih programa razvoja. U takva područja spada čitavo područje općine Plaški. Potencijali brdsko-planinskog područja vezani su uz razvitet poljoprivrede

razvitet djelatnosti vezanih uz šume i njihovo iskorištanje
proizvodnju električne energije

Maksimalno treba poticati izgradnju i korištenje prostora.

Područja posebne državne skrbi

Nakon rata ostali su veliki prazni prostori u dijelovima općine Plaški. S obzirom da je cijelo područje posebne državne skrbi gospodarski, demografski, socijalno, infrastrukturno i građevinski gotovo u cijelosti razoreno i da je objektivno nemoguće sve vratiti u prijeratno stanje, nužno je preispitati razvojne mogućnosti. Prioritet je stvaranje optimalnih uvjeta koji bi trebali maksimalno ubrzati obnovu i poticati razvitet. Kao posljedica ubrzane obnove nastao je problem obnovljenih stambenih građevina izgrađenih van postojećih granica građevinskih područja, a koje najčešće ne mogu biti legalizirane do izrade i donošenja novih prostornih planova uređenja općina i gradova.

Ruralno područje

Ruralno područje obuhvaća cjelokupni prostor izvan naselja gradskog karaktera. Gotovo sva ruralna naselja obilježava prirodni pad stanovništva, iseljavanje i izumiranje. Cjelokupno ruralno područje nije moguće revitalizirati već je potrebno prepoznati mala lokalna središta kao ishodišta revitalizacije koju treba provoditi kroz preispitivanje dostupnosti centralnim naseljima i zadovoljavanje potreba stanovništva. Istovremeno je potrebno ojačati stupanj centraliteta pojedinih naselja, s obzirom da i neka općinska središta imaju izrazito ruralna obilježja.

Pretežito prirodna područja**Poljoprivredne površine**

Prilikom planiranja namjene i korištenja prostora odlučujuću ulogu ima njegova prirodna osnova. Prema prirodnoj regionalizaciji općina Plaški se nalazi u brdskom i brdsko-planinskom prostoru južnog dijela Županije. Područje plodnih krških polja (Ogulinsko-plaščanska zaravan) je područje u kojem su zastupljene poljoprivredne površine viših razreda kvalitete pogodne za intenzivan uzgoj povrća, ratarstvo i stočarstvo. Ove je površine potrebno strogo zaštititi od prenamjene.

Područja građenja

Zakonom o prostornom uređenju (NNRH 30/94, 68/98, 35/99, 61/2000, 32/2002, 100/04) određeno je da se naselja mogu izgrađivati samo na građevinskom području. Građevinsko područje naselja utvrđuje se prostornim planom uređenja općine odnosno grada radi razgraničenja izgrađenih naselja i površina predviđenih za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu odvijati izvan građevinskih područja.

Analiza građevinskih područja određenih do sada važećom prostorno-planskom dokumentacijom ukazuje na činjenicu, da su površine planirane za razvoj naselja često znatno veće od izgrađenih. Građevinska područja uglavnom su se utvrđivala prema potrebama i željama stanovnika naselja. Potrebno je pristupiti redefiniranju površina i granica građevinskih područja s ciljem racionalizacije i postizanja optimalne zauzetosti prostora po stanovniku. Povećanja su moguća iznimno u slučajevima kada su iscrpljene prostorne rezerve i kada je to argumentirano podacima o iskorištenosti prostora.

Kako su demografski podaci ulazni parametar određivanja veličine naselja za objektivnu je procjenu potrebno provesti demografska istraživanja. Površina građevinskog područja usmjerena je na veličinu do 300 m² po stanovniku. S obzirom na tipologiju izgradnje po pojedinim područjima i namjeravanoj namjeni izgradnje, taj je kriterij moguće poštivati jedino u urbanim područjima. Za ruralna područja dimenzioniranje građevinskog područja treba vršiti na veličinu 500 do 600 m² po stanovniku.

Površine izdvojenih namjena izvan građevinskih područja naselja

Mogu se planirati kao gospodarske, sportsko-rekreacijske, za posebnu namjenu i za groblja.

Sustav središnjih naselja i razvojnih središta**Osovina razviti**

Na prvcima povezivanja značajnih središta nastala je glavna osovina razviti (duž prometnih pravaca koji povezuju centre rada): Vrbovsko-Ogulin-Josipdol-Plaški-Saborsko-Rakovica

Glavna razvojna središta

Plaški se ubraja u središnja naselja koja su novim administrativnim teritorijalnim ustrojem dobila ulogu općinskog središta, a postojala su kao lokalni centri te su novom samoupravnom funkcijom automatski dobila ulogu većih ili manjih lokalnih središta.

Potrebno je preispitati ulogu naselja Plaški s obzirom da bi zbog svoje veličine i gradskog karaktera naselja mogao preuzeti veći broj središnjih funkcija. Prethodno je potrebno utvrditi stvaran broj stanovnika koji žive u naselju te onih koji mu gravitiraju.

Polazni je parametar da manje lokalno središte mora imati barem 4-5 osnovnih funkcija: administrativne uredi samoupravnih organa ukoliko se radi o općinskom središtu, osnovnu / područnu školu, ambulantu primarne zdravstvene zaštite, trgovinu i poštanski ured. Poželjno je lokalno središte obogatiti i drugim funkcijama, posebno gospodarskim i uslužnim proizašlim iz lokalnih obilježja prostora i strukture stanovništva.

Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti od značaja za Županiju i Državu**Gospodarske djelatnosti****Poljoprivreda**

Osnovna briga je zaštita kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta od korištenja za nepoljoprivredne svrhe (izgradnja infrastrukture svih sustava, proširenje građevinskih područja naselja i sl.) kao i onih koji se mjerama popravka mogu privesti intenzivnoj kulturi. Prenamjena poljoprivrednog zemljišta u građevinsko nije dopuštena, izuzev ako su iscrpljene mogućnosti izgradnje unutar granica građevinskih područja te u slučajevima opravdane i stručno argumentirane potrebe.

Godine 1999. u općini Plaški pod poljoprivrednom je površinom 6257 ha. Ukupno obradivih površina ima 2300 ha. Oranice i vrtovi su na 1954 ha, voćnjaci 64 ha i livade na 282 ha. Pašnjaci zauzimaju 3957 ha, šumsko zemljište 9129 ha, a neplodno je 431 ha.

Ribnjačarstvo

U dalnjem razvitu slatkvodnog ribarstva potrebno je:

Poticati razvoj slatkvodnog ribarstva kroz uzgoj pastrve u južnjim dijelovima Županije te šarana u nizinskim vodama.

Priblijavati značajnije riječne tokove i druge veće vodene površine autohtonim vrstama ribe za potrebe sportskog ribolova.

Šumarstvo

Državnim šumama gospodari uprava šuma Ogulin koja donosi planove gospodarenja i za privatne šume. Šumama se gospodari temeljem Šumskogospodarske osnove. Ne mogu se očekivati značajnija povećanja šumskih površina, već je potrebno usmjeriti se na unapređenje stanja u šumi.

Lovstvo

Razvoj lovstva ima vrlo povoljne uvjete i treba ga vezati na razvoj cjelokupnog turizma Županije.

Eksploracija mineralnih sirovina

Bitno je identificirati postojanje zaliha mineralnih sirovina, značaj te posljedice njihovog gospodarskog iskorištavanja.

Na području općine Plaški planirano je eksploracijsko polje građevnog kamena "Japaga" na površini od 12,0 ha. Procjenu posljedica eksploracije na okoliš treba temeljiti na trajanju i karakteru zahvata. Posljedice mogu biti trajne ili privremene. U postupku određivanja načina sanacije treba težiti da se radovi na tehničkoj i biološkoj sanaciji devastiranog okoliša provode u što većoj mjeri tijekom trajanja eksploracije. S obzirom da tek prethodi istraživanje zaliha pojedinih mineralnih sirovina do izrade karte ležišta propisuju se kriteriji za korištenje postojećih (eksploracijsko polje s lokacijskom dozvolom / odobrenjem za rudarske radove) te planiranih istražnih i eksploracijskih polja.

Industrija i obrtništvo

Jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalaze industrijske zone trebale bi u okviru svojih nadležnosti utjecati da vlasnici / korisnici navedenih zona pristupe njihovom racionalnom korištenju, do maksimalnog iskorištenja postojećih kapaciteta kako bi nestala potreba za otvaranjem i opremanjem novih radnih zona.

Turizam

Razvoj turizma treba usmjeriti na valorizaciju i zaštitu turističkih potencijala i izgradnju novog turističkog identiteta, temeljenog na karakteristikama kraja u kome se razvija, a posebice na kulturnoj i prirodnoj baštini.

Razvitak treba započeti motiviranjem lokalne zajednice za poboljšanje ukupnog životnog ambijenta, čime će se, uz osiguranje kvalitetnog životnog standarda stanovništva, osigurati i potreban standard turizma. Uređenje turističkih zona treba provoditi na temelju detaljnih planova uređenja.

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Kulturna baština

U narednom je razdoblju potrebno izraditi Konzervatorsku podlogu za naselje Plaški kojom će se utvrditi primjeren režim zaštite.

Povijesno-graditeljska cjelina

U narednom će razdoblju biti potrebno utvrditi širu zonu zaštite povijesne strukture naselja Plaški.

Ruralna naselja zbog depopulacije propadaju. Hitno je potrebno izvršiti stručnu inventarizaciju i valorizaciju ruralnih naselja. U oživljavanju ruralnih prostora značajnu ulogu imat će turizam.

Povijesni sklopovi i građevine

Radi sprječavanja degradacije građevina nužno je uspostavljanje kvalitetne veze između vlasnika i službe zaštite. Za povijesne sklopove i građevine izvan naselja, za koje se ne izrađuje detaljnija urbanistička dokumentacija, nužno je obaviti reviziju neposredne zone zaštite na osnovi dodatnih prostornih analiza prigodom izrade planova gradova / općina odnosno planova posebne namjene, te odrediti mjere njihove zaštite i uređenja. Prioritet su oni povijesni sklopovi i građevine u čijoj su neposrednoj blizini planirani neki zahvati.

Prirodna baština i krajobraz

Treba provesti zaštitu izvora rijeke Dretulje s okolicom.

Evidentirani dijelovi prirode predloženi za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode

U kategoriji posebnih rezervata za zaštitu se predlaže Dretulja. Postojeću šumu treba sačuvati od propadanja i mijenjanja odnosa sastojina bjelogorice i crnogorice (bukve i jeli). Treba zabraniti svaku vrstu nove izgradnje i radova u slivnom području izvorišta Dretulje, osim onih kod izgradnje vodnogospodarskih građevina.

Botanički-floristički dijelovi prirode

Cretovi – Plaški

S obzirom na to da su cretne površine u Hrvatskoj rijetke i u izumiranju, potrebno ih je strogo štititi. Nužno je sačuvati okolne šume te izbjegavati radnje koje bi mogle dovesti do izmjene vodnog režima. Zabranjeno je iskapati i odvoziti treset, te na drugi način oštećivati vegetaciju creta.

Spomenici parkovne arhitekture

Plaški –drvored

Sve parkove bi trebalo sačuvati ili obnoviti u izvornom obliku, odnosno vršiti redovitu zamjenu uništenih ili nepovratno oštećenih biljnih sastojina istovrsnim odraslim sadnicama. Na područjima parkova treba zabraniti novu izgradnju, a postojeću koja nije u skladu s osnovnom namjenom, planskim mjerama predviđjeti za izmještanje, odnosno uklanjanje.

Krajobrazne vrijednosti ukupnog prostora

Krajobrazne vrijednosti daju identitet prostoru u kojem čovjek živi i radi, čineći ga drugačijim od drugih. Zato se prilikom planiranja novih izgradnji i intervencija u prostoru posebnu pozornost mora posvetiti njegovom očuvanju. Područje općine Plaški prostire se u krajobraznoj jedinici Lika u kojoj dominiraju krška polja ili rubno smješteni planinski vijenci i brda pod šumom.

Kao posebna opasnost od značajnih negativnih promjena na autohtonom krajobrazu, ističu se infrastrukturni objekti koji uzrokuju negativne promjene u reljefu, kontinuitetu i cjelovitosti biocenoza, zaštićenih područja prirode do ambijentalnih naselja i poljoprivrednih parcela tipičnih za ruralni krajobraz.

Pri planiranju trasa infrastrukturnih objekata treba težiti njihovom što boljem prilagođavanju morfologiji reljefa i uklapanju u prirodne motive, uz očuvanje najvrjednijih vizura.

Razvoj infrastrukturnih sustava

Prometni infrastrukturni sustavi

S obzirom na Strategiju i Program prostornog uređenja Hrvatske te Studiju razvoja prometa Karlovačke županije potrebno je rezervirati koridore za:

- izmještanje dijelova ceste DC42 u sklopu njezine modernizacije te povećanja sigurnosti na dijelovima:
 - obilaznica naselja Plaški – koridor za istraživanje
 - izmještanje dijela trase na dijelu Plaški-Lička Jasenica-Saborsko – koridor za istraživanje

Vodnogospodarski sustav

Vodoopskrba

Bilo kakav pristup rješavanju problematike vodoopskrbe određenog područja zahtjeva izračun potrebnih količina vode za sadašnje i predviđeno stanje. Uz niz pretpostavki može se doći do određenih pokazatelja na temelju kojih se mogu procijeniti potrebe za vodom u vremenskom intervalu koji je jednak amortizacionom periodu.

Općina Plaški 1991. ima 4.278 stanovnika, a za 2031. predviđa se 4.979 stanovnika. 1991. g. potrebe za vodom iznose 12,70 l/s, a 2031. g. 21,79 l/s. Norme potrošnje su za 1991. g. 171 l/dan/st., a za 2031. g. 252 (l/dan/st.). Zahvaćene količine vode za općinu Plaški iznose 14 l/s.

Ovodnja

Uzimajući u obzir morfologiju terena, ostale prirodne značajke područja te veličine, položaj i oblik naselja, u projektiranju i izgradnji sustava, odvodnju treba rješavati na dva načina:

Separativni sustavi kanalizacije u pravilu se grade za pojedinačne objekte, mala naselja ili dijelove naselja do 500 stanovnika.

Modificirani mješoviti sustav kanalizacije predlaže se za naselja ili područja odvodnje s više od 500 stanovnika. To je oblik odvodnje kojim se u kanalizaciju prihvataju samo one oborinske vode koje se ne mogu odvesti prirodnim sustavima odvodnje.

Tijekom izrade prostornih planova uređenja općina potrebno je definirati lokacije svih planiranih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Energetski sustav

Prilikom izrade prostornih planova općina i gradova, u suradnji s nadležnim službama HEP-a treba izvršiti pejsažnu analizu pojedinih lokacija hidroelektrana i trasa dalekovoda 110, 200 i 400 kV sa stanovišta njihove pejsažne usklađenosti s krajolikom. Potrebno je izraditi katastar malih vodnih snaga s izračunom energetskih pokazatelja.

Postupanje s otpadom

Za potrebu selekcije i ponovnog korištenja otpada u prvoj fazi biti potrebno izgraditi lokalna sabirališta u centrima jedinica lokalne samouprave te centralni uređaj za selekciju iskoristivog otpada u Karlovcu - Ilovac. U drugoj fazi je potrebno postaviti lokalna sabirališta u svakom naselju s više od 500 stanovnika.

Za potrebe trajnog odlaganja komunalnog otpada potrebno je izgraditi centralno ogulinsko odlagalište otpada za potrebe Grada Ogulina te općina Josipdol, Tounj, Plaški i Saborsko – potrebne površine najmanje 7 ha. Ukoliko jedinica lokalne samouprave utvrdi da otpad može jeftinije odlagati na drugom odlagalištu to je moguće učiniti uz adekvatno povećanje površine odlagališta na koje se želi odlagati otpad.

Općine su u okviru svojih prostornih planova dužne odrediti lokaciju rezervnog odlagališta koje bi se aktiviralo u slučaju više sile kao što je elementarna nepogoda ili ratna opasnost.

U izradi prostornog plana općine potrebno je odrediti lokaciju prikupljalista i stalnih, odnosno rezervnih odlagališta otpada, a u izradi generalnih planova uređenja i planova uređenja manjeg naselja lokaciju za lokalno sabiralište otpada.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

Općina Plaški imala je prema popisu stanovnika 1971. godine 5137 stanovnika, 1981. godine 4590 stanovnika, 1991. godine 4317 stanovnika, a 2001. godine 2292 stanovnika. Prostornim planom Karlovačke županije prognoziran je porast broja stanovnika do 2031. godine na cca 5000 stanovnika.

Planirano je da će naselja uz razvijenu okosnicu općinskog prostora uglavnom rasti po broju stanovnika. S obzirom na karakter naselja i parcelacije te imovinskih odnosa, ukazala se potreba za razmatranjem mogućnosti preoblikovanja granica građevinskih područja ucertanih Prostornim planom iz 1997. g – izmjene i dopune.

Postojeće granice građevnih područja postale su prevelike s obzirom na veliko smanjenje broja stanovnika i funkcionaliranje ruralnog načina života. Površine planirane za razvoj naselja bile su znatno veće od izgrađenih. Razlog tome su nerealne projekcije budućeg demografskog rasta i želje za ubrzanim razvojem. U najvećoj mjeri posljedice se odnose na velike troškove uređenja građevinskog zemljišta. Potrebno je pristupiti redefiniranju površina i granica građevinskih područja s ciljem racionalizacije i postizanja optimalne zauzetosti prostora po stanovniku.

Potrebno je preispitati mogućnost spajanja pojedinih izdvojenih građevinskih područja, a prema potrebi neka i ukinuti. Disperznost građevinskog područja danas napuštenih naselja potrebno je svesti na što je moguće manju mjeru na način da se pojedinačne građevine izgrađene izvan građevinskog područja definiraju odredbama za moguću rekonstrukciju. U napuštenim je naseljima jedino realno građevinskim područjem obuhvatiti isključivo izgrađene građevine. Za ruralna područja dimenzioniranje građevinskog područja treba vršiti na veličinu od 500 – 900 m² po stanovniku.

U središtu općine potrebno je planski odrediti centralnu zonu naselja u okviru određivanja granica građevinskih područja.

Također se ukazala potreba osiguranja prostora za razvitak privrede i manjih industrijskih pogona prehrambene i prerađivačke namjene što bi omogućilo intenzivniji razvoj naselja i povoljniji demografski razvitak, te otvaranje radnih mjesta.

Demografska kretanja kao bitna pretpostavka gospodarskog i prostornog razvijatka trajno određuju opći društveni razvitak. Izrazita urbano - ruralna podvojenost u Hrvatskoj gdje gradovi populacijski jačaju, dok sela izumiru, negativni prirodni prirast, te negativna migracijska bilanca, kao i ratna zbivanja utjecala su na kretanje broja stanovnika.

Tablica br. 6. pokazuje da najveći broj stanovnika (64%) živi u općinskom središtu Plaškom, da nema naselja s brojem stanovnika između 300 i 1000 te da su svih preostalih sedam naselja u općini osjetno manja po broju stanovnika (najveća među njima su Lapat 201 st. i Latin 192 st.).

Tablica 6. BROJ STANOVNIKA PO NASELJIMA U ODNOSU NA VELIČINU NASELJA

	Naselja s preko 1000 st.	Naselja s 300-1000 st.	Naselja s 100-300 st.	Naselja s manje od 100 st.	Ukupno
Broj naselja	1	0	4	3	8
Broj stanovnika	1469	0	635	188	2292
%	64,1	0	27,7	8,2	100

Tablica 4. pokazuje da je broj stanovnika na području općine Plaški bio uglavnom konstantan u drugoj polovini 19. st. da bi na prijelazu iz 19. u 20. st. pa sve do 1931. g. lagano rastao, a nakon toga se počeo smanjivati. U zadnjem desetljeću se prepolovio te je prema Popisu 2001. g. iznosio 2292 stanovnika.

Poboljšanjem ekonomskog situiranja i otvaranjem novih radnih mjesta moguće je poboljšanje uvjeta života i porast broja stanovnika, tj. dosiranje broja stanovnika koji je tu bio prije Domovinskog rata.

Najveće dnevne migracije su u smjeru Ougulina i Karlovca. U općini Plaški manji je dio stanovništva zaposlen u nepoljoprivrednim djelatnostima (administracija, trgovina, ugostiteljstvo, zanati).

TABLICA 7. PREGLED KRETANJA BROJA STANOVNIKA OPĆINE PLAŠKI OD 1857. DO 2001. god.

Naselje	Broj stanovnika prema popisu														
	1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001
Janja Gora	774	913	895	935	1029	1100	1039	1113	966	985	887	768	591	469	118
Jezero I Dio	558	583	683	644	701	609	610	674	680	549	516	432	384	322	57
Kunić	572	573	660	653	641	618	511	557	334	318	268	178	118	89	35
Lapat	277	301	303	328	384	362	328	423	190	308	284	350	315	358	201
Latin	603	661	629	649	682	672	660	841	619	681	613	568	446	407	192
Medeđak	548	625	524	611	630	562	556	580	504	421	340	365	256	211	124
Plaški	1590	1406	1322	1397	1549	1461	1678	1868	1437	1667	1808	2222	2262	2271	1469
Pothum Plaščanski	267	344	346	367	394	406	417	494	386	354	329	254	218	190	96
UKUPNO	5189	5406	5362	5584	6010	5790	5799	6550	5116	5283	5045	5137	4590	4317	2292

Izvor: Naselja i stanovništvo RH, M. Korenčić te Popisi stanovništva 1981. do 2001.

Gospodarstvo općine Plaški baziralo se na proizvodnji celuloze – do 1991. godine. Nakon prestanka rada tvornice velik dio pučanstva je nezaposlen.

Ograničavajući element napretka su mali posjedi s usitnjjenim česticama, te iseljavanje ili promjena zanimanja poljoprivrednog stanovništva.

Unapređenjem poljoprivredne proizvodnje trebalo bi ova kvalitetna poljoprivredna područja ponovo oživjeti intenzivnjom proizvodnjom i modernizacijom poljoprivrede.

Prema podacima iz 1991. g. čak 71,4% domaćinstava (988 od ukupno 1383) je imalo u vlasništvu poljoprivredno zemljište. 2001. godine je taj udio bio 60,8% (556 od ukupno 914).

Poljoprivredno stanovništvo čini u općini Plaški 2,7% što je upola manje od županijskog i državnog prosjeka (5,5%).

Državno zemljište bi trebalo intenzivnije koristiti i opremiti potrebnom infrastrukturom da bi se otvorile mogućnosti povezivanja poljoprivrede, male privrede, te prerade i poluprerade poljoprivrednih proizvoda.

Lokacije ovih površina potrebno je prometno povezati s ostalim dijelovima općine i županije.

Stočarstvo je skromno, bez većih izgleda za stabilan i snažniji rast. Danas ne postoje nikakvi kapaciteti farmi.

Nakon Domovinskog rata došlo je do odlaska prije zaposlenih stanovnika iz poljoprivrede i neorganiziranosti proizvodnje i otkupa poljoprivrednih i stočarskih proizvoda.

Industrija je u općini Plaški potpuno nerazvijena. Eksplotacija kamena je obustavljena. Proizvodnja i prerada poljoprivrednih proizvoda nije organizirana, iako su Prostornim planom bile predviđene zone za razvoj industrije.

Prostorne mogućnosti i potencijali su povoljni za smještaj manjih pogona što ne zagađuju okoliš i na drugim dijelovima općine.

U pogledu zaštite postojećih ruralnih cjelina koje bi bilo potrebno zaštititi kao cjeline i kao pojedine građevine tradicionalne arhitekture, planom su predviđene mjere zaštite okoliša i kulturne baštine te njihovo provođenje. Namjenom površina je predviđen prostor za neophodne sadržaje potrebne za funkcioniranje svakodnevnog života, ali i onih koji će doprinijeti razvoju općine u budućnosti. Osim na tradiciju, ovim planom stavljen je naglasak na razvoj turističke ponude za koju postoji prirodni i kulturno-povijesni potencijali. Planirane su zone za prehrambenu ili drugu čistu industriju, eksplotaciju kamena, malu privedu, sport, rekreativnu, eko-turizam, ugostiteljstvo. Korištenjem navedenih resursa i komparativnih prednosti u općini Plaški bi se razina kvalitete života mogla podići na višu razinu.

Prostor općine danas ima obilježja prostorno razvojne neravnoteže koja uzrokuje zaostajanje u razvoju pojedinih naselja. Uzroci ove neravnoteže su razni i složeni, te treba navesti samo neke od glavnih razloga zaostajanja razvoja pojedinih naselja:

- slaba naseljenost, i to uglavnom starim stanovništvom,
- nerazvijena infrastruktura,
- nedovoljna gospodarska razvijenost.

U problematici prostornog razvoja potrebno je naglasiti glavnu i naročito izraženu konfliktnu situaciju – lokaciju kamenoloma u blizini naselja Plaški i postojećih građevinskih područja naselja.

POPIS ZNAČAJNIJIH PODUZEĆA I OBRTNIKA NA PODRUČJU OPĆINE PLAŠKI

NAZIV TVRTKE	DJELATNOST	Broj zaposlenih
HRVATSKE ŠUME UPRAVA ŠUMA OGULIN ŠUMARIJA SABORSKO-PLAŠKI	Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u RH	39
TP OGULIN POSLOVNA JEDINICA br. 17 PLAŠKI	Trgovina na veliko i malo, veleprodaja, maloprodaja i ugostiteljstvo	2
HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA DP "ELEKTRA KARLOVAC" POGON OGULIN POGONSKA ISPOSTAVA PLAŠKI	Održavanje i distribucija električne energije	10
INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. ZAGREB PJ KARLOVAC BP PLAŠKI	Prodaja naftnih derivata i ukapljenog plina	1
MADIG d.o.o. OGULIN Prodavaonice Plaški (4)	Trgovina, proizvodnja i usluge	7
TRGOVAČKI OBRT DADIKA Prodavaonice Plaški (2)	Trgovina na veliko i malo	5
"RIBNJAK VRNJIKA"	Uzgoj slatkovodne ribe	22
PILANSKI OBRT "VERA"	Proizvodnja piljene grade, usluge građevinske mehanizacije	1

ZGRADA BANKE U PLAŠKOM

U toku okupacije i odlaskom domicilnog stanovništva do 1995. godine općinu Plaški zadesila je potpuna gospodarska kriza i recesija, što je imalo za posljedicu propast nosioca gospodarskog razvoja. Posljedice se za sadašnje stanovništvo općine najviše održavaju u ogromnoj nezaposlenosti te velikim socijalnim problemima.

Ekonomski pritisak osjećaju svi stanovnici općine.

Poljoprivrednici bez dopunskog angažiranja van sezone također teško mogu podnijeti troškove života, nezaposleno stanovništvo živi u teškoj neimaštini.

Zbog specifičnosti problema, razvoj se mora temeljiti na postojećoj osnovi uz traženje alternativnih mogućnosti koje se temelje na iskorištavanju prirodnih prednosti u rudarstvu, šumarstvu, poljoprivrednoj proizvodnji i preradi, obrtu, poduzetništvu i u turizmu.

Najveće mogućnosti su u razvoju:

1. poljoprivrede, jer općina Plaški ima kvalitetno poljoprivredno zemljište, nezagađeni okoliš, što omogućava proizvodnju i eko-hrane.
Postoje veliki potencijali za stanovništvo. U poljoprivredi su značajni potencijali koje treba, kroz visoki tehnološki razvoj u cijeni proizvodnje, učiniti konkurentnim na tržištu; kroz preradu van sezone ostvariti u domaćinstvu prihod koji omogućava ekonomski boljšak, osigurati opskrbu reproduksijskim materijalom, osigurati učinkovitiji marketing ...
2. eksploatacije kamena i drveta kroz razvijanje proizvodnje galanterije omogućava značajno zapošljavanje
3. turizma koji omogućava profitabilno plasiranje poljoprivredne proizvodnje, razvoja obrta, tradicionalnih proizvoda, raznih usluga i dr.

POLJOPRIVREDA I MOGUĆNOSTI RAZVOJA POLJOPRIVREDE

a) Stočarstvo i ribarstvo

- 1) Proizvodni razvojni cilj je poboljšanje kvalitete uzgoja goveda te proizvodnja mlijeka bolje kvalitete. Potrebno je selekcionirati osnovno stado.
- 2) Kvalitetne pomake treba doseći u svinjogradstvu, ovčarstvu, kozarstvu, prije svega u odabiru pasmina, prehrani, plasmanu.
- 3) Posješiti uzgoj riba, a s vremenom i konja u smislu turističkih i rekreacijskih potreba i namjena.
- 4) Posješiti uzgoj pčela u cilju proizvodnje meda te boljeg prirasta biljnih kultura.

b) Poljodjelstvo

- 1) Poljodjelstvo je glavna i osnovna poljoprivredna proizvodnja, koja se intenzivno usmjerava na prioritetne poljodjelske kulture:
 - krumpir
 - kukuruz
 - pšenica
 - pivarski ječam

Povećanje proizvodnje u poljodjelstvu kako se postiže na osnovi upotrebe potrebne agrotehničke tehnologije i kvalitetnog sjemenskog materijala.

- 2) Vrtlarstvo daje široki spektar proizvoda i mogućnosti
- 3) Postojeće mogućnosti u proizvodnji poljoprivrednog sjemena
- 4) Postoje mogućnosti proizvodnje eko-hrane

c) Voćarstvo

U voćarstvu postoji mogućnost intenziviranja proizvodnje na sada zauštenim i ekstenzivnim poljoprivrednim površinama.

Mogućnosti se ogledaju i u gajenju sadnica.

d) Prerada poljoprivrednih proizvoda

Sezonski značaj poljoprivredne proizvodnje, slaba zaposlenost na poljoprivrednom dobru, nezaposlenost stanovništva, financiranje proizvodnje, ograničena uporaba mehanizacije, neriješenost statusa doseljenika i vlasničkih odnosa, rascjepkanost posjeda, meteorološki uvjeti i dr. predstavljaju glavne probleme poljoprivrednika u općini.

Uvođenje dopunskih djelatnosti jedno je od realnih rješenja tih problema. To će omogućiti zapošljavanje većeg broja ljudi na poljoprivrednom dobru i iskorištavanje van sezone, veću produktivnost, smanjenje troškova, te osiguranje dodatnih izvora prihoda na seoskom gospodarstvu.

Što je tržište zahtjevnije, poljoprivrednici moraju iskazati više inventivnosti u segmentaciji ponude i potražnje, te težiti za novim, osobnjijim proizvodom.

Moguće perspektive dopunske djelatnosti na gospodarstvima u općini su sljedeće:

- na osnovi mesa – proizvodnja suhomesnatih proizvoda
- na osnovi mlijeka – mliječni proizvodi, sir, kiselo mlijeko, jogurt i dr.
- na osnovi voćarstva i povrtlarstva – prerada i pakiranje, sušenje ...
- u pčelarstvu i proizvodnji meda u ambalažiranju pčelinjih proizvoda za tržište
- skupljanje ljekovitog bilja i aroma
- skupljanje gljiva, puževa
- seoski turizam
- domaći obrti
- veleprodaja s mogućnošću dostave potrebnog repromaterijala
- servisiranje poljoprivredne mehanizacije i dr.

Iz ovoga proizlazi kako se dopunske aktivnosti uz poljoprivrednu proizvodnju nužno vežu uz turizam.

Idiličan kraj, nezagađena priroda, komplementarne prednosti daju mogućnosti za razvoj.

e) Proizvodnja mesnih prerađevina

Proizvodnja mesnih prerađevina ostati će u domeni dopunskih aktivnosti seoskih gospodarstava još duže vrijeme. Razlog tome leži u potrebnom investicijskom izdvajaju za strojeve i objekte, neznatnoj stočnoj proizvodnji i dr.

f) Perspektive razvoja poljoprivredne proizvodnje

Perspektive razvoja poljoprivredne proizvodnje na području općine Plaški ovisit će prvenstveno o stvaranju organizacijskog okvira za razvoj poljoprivrede, te definiranjem vlasničkih odnosa proklamiranih politikom i zakonima s jedne strane i realnostima na terenu s druge strane.

Sadašnju kreditnu politiku treba saživjeti s realnostima na terenu, izbjegavati da ona bude u funkciji rješavanja političke problematike, te je uvesti u svrhu financiranja profitabilnih programa.

RUDARSTVO

Eksplotacija tehničko-građevinskog kamena i proizvodnja betonske galerije neće više biti moguća u naselju Plaški. Koncesija na kamenolom "Japaga" je istekla, a nova se neće izdavati, već se planira sanacija izgradnjom poslovno-skladišne građevine unutar eksplotiranog područja.

ŠUMARSTVO

U šumarstvu postoje značajni potencijali, te u tom smislu treba potencirati proizvodnju drvene galerije. U proizvodnji drvene galerije postoje značajni potencijali u zapošljavanju.

TRGOVINA

Razvoj trgovine glavni je preduvjet reguliranja opskrbe na području općine.

Sadašnji stupanj razvoja može zadovoljiti minimalne potrebe stanovništva ali je potreban daljnji strukturalni, kvalitativni i teritorijalni razvoj.

U tom smislu potrebno je izvršiti analizu mogućih poslovnih prostora.

Daljnji razvoj trgovine treba potencirati u razvoju trgovine tehničkom i galerijskom robom, te specijaliziranim prodavaonicom poljoprivrednih proizvoda.

Opskrbu kruhom potrebno je kvalitetno riješiti otvaranjem specijalizirane prodavaonice ili pekare.

Opskrbu gorivom treba produžiti i na nedjelju s obzirom da na potezu od Plitvičkih jezera pa do Josipdola nedjeljom ne postoji mogućnost opskrbe.

Osnovni koncept razvoja trgovine je za šire, a ne samo lokalne okvire pa se u tom smislu mora težiti da općina Plaški postane trgovački centar i trgovinsko turistički centar koji će postati zanimljiv za stanovništvo šireg područja.

Sajam

Sajam u Plaškom ima tradiciju. U tom smislu ga je potrebno još jače uključiti kao mjesto za prodaju poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda.

TURIZAM I MOGUĆNOSTI RAZVOJA

Općina Plaški ima jako dobre mogućnosti razvoja turizma.

Idiličan položaj, prirodni uvjeti, blizina poznatih turističkih središta, dobra cestovna povezanost s većim središtima i dr. odlikuju splet okolnosti koje omogućavaju razvoj turizma.

a) Prednosti turizma s mogućnostima razvoja

Općina Plaški mora podupirati turizam jer u tom području postoje velike mogućnosti i rezerve. Turizam pruža cjelokupnu ponudu kraja.

Postoji velika perspektiva u razvoju lovnog i ribolovnog turizma. Također ima neograničenih mogućnosti u razvoju biciklima, zmajarenja, pješačkog i seoskog turizma.

U tom smislu potrebno je voditi brigu, između ostalog i za izobrazbu i osposobljavanje mlađih ljudi zainteresiranih za ovaj posao.

Pozitivni zakoni reguliraju potrebna pitanja i daju osnovu za mogućnost razvoja.

U tom smislu potrebno je prije svega osmisliti turističke zone. Osim zona predviđenih za kampove i hotele u kojima se mogu graditi turistički objekti u funkciji turizma važna su i:

- lovišta
- ribolovna područja
- biciklističke rute, panoramski put
- dijelovi prirode predloženi za zaštitu (naročito dolina Dretulje)

Osim toga potrebno je prići izgradnji turističke signalizacije i turističko-informativnog centra, te stalno sudjelovati u TZ Karlovačke županije i šire.

Turizam omogućava profitabilno plasiranje poljoprivrednih, obrtničkih i drugih proizvoda, te dopunska djelatnost stanovništvu.

CENTAR
NASELJA PLAŠKI

b) Turističke mogućnosti

Trenutno postoji mogućnost bavljenja lovom i ribolovom.

Na području općine Plaški postoji lovište veličine 5.400 ha koje je bogato životinjskim fondom.

Ribolovno područje se prostire na rijekama, izvoristima i dr. Postoje autohtone vrste riba npr. pećinska crna pastrva.

S relativno malo sredstava omogućilo bi se utvrđivanje biciklističkih i pješačkih tura.

PODUZETNIŠTVO I MOGUĆNOSTI RAZVOJA

Naslijedena neprilagođena gospodarska struktura nema potencijala za pokretanje gospodarskog razvoja, što ima za posljedicu ogromnu nezaposlenost.

Jedina mogućnost je u povećanju razvoja malog poduzetništva na tržišnim osnovama i na način da nisu u suprotnosti s djelatnošću turizma (ekološki neprihvatljiva proizvodnja).

Za razvoj poduzetništva postojali bi uvjeti kada bi se prostorni potencijal bivše tvornice sulfatne celuloze i papira Plaški pretvorio u tzv. "centar male privrede".

Napravljeni su energetski uvjeti, a od prije postoji dobra prometna povezanost, te industrijski kolosijek.

a) Obrt i poduzetništvo

Obrt i poduzetništvo doživljavaju sudbinu gospodarske krize i recesije, finansijske nediscipline, niske kupovne moći, poreznih opterećenja, uz gotovo nemoguće uvjete dobivanja kredita (s visokim kamataima).

Po ocjenama poduzetnika, gospodarstvu općine Plaški je potrebna konkretna organizirana pomoć koju i očekuju, tim više što se radi o području od posebne državne skrbi.

Na području općine Plaški djeluje 18 poduzetnika a struktura je sljedeća: 4 ugostitelja, 9 trgovaca s 9 prodavaonica, 1 mlin, 1 pilana, 2 ribnjaka i 1 u oblasti usluga.

Podaci se odnose na mjesec svibanj 1998. godine.

Kod poduzetnika je zaposleno 39 djelatnika, a dio poduzetnika ne zapošljava radnu snagu ili je ne prijavljuje.

Trgovina i ugostiteljstvo, te uslužne djelatnosti imaju najveću šansu za daljnji razvoj, te novo zapošljavanje.

Pozitivni propisi koji reguliraju ovu problematiku su doneseni.

Potrebno je pokrenuti sveobuhvatnu lokalnu inicijativu kojom bi se kroz suradnju s obrtničkom gospodarskom komorom pokrenuo razvoj poduzetništva na lokalnoj razini.

Inicijativa bi trebala ići u povezivanje zainteresiranih osoba, kako bi se u startu suzbio uski lokalizam, što ima za posljedicu usitnjavanje finansijskih sredstava iz mogućih potpora.

Osim toga bi se kroz lokalnu inicijativu moglo započeti s operativnim djelovanjem kako bi se kroz poklapanje interesa organizirano prilazilo poduzetničkim projektima koji bi mogli dobiti finansijsku potporu a ujedno bi mogli biti razvojno perspektivni i omogućili bi novo zapošljavanje.

U skladu s time moramo utvrditi kvantifikacijsku strukturu stanovništva, te početi razvijati poduzetnički duh.

Da bi poduzetništvo zaživjelo u općini je potrebno razviti:

- poduzetničku mrežu
- mrežu za pospješivanje razvoja poduzetništva

Kroz poduzetničku mrežu došlo bi do povezivanja poduzetnika kako bi se udružili svi potencijali u općini i izvan nje u cilju pospješavanja i oblikovanja nove gospodarske strukture.

Kroz mrežu za pospješivanje razvoja poduzetništva došlo bi prvenstveno do koncentriranja svekolikih informacija potrebnih poduzetništvu.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVITKA I UREĐENJA

Temeljni ciljevi daljnog prostornog razvijanja proizlaze iz analize primjene dosadašnjeg Prostornog plana (bivše) općine Ogulin u dijelu što se odnosi na područje općine Plaški, iz Prostornog plana Karlovačke županije te iz globalnih uporišta i obveza što proizlaze iz Programa prostornog uređivanja Republike Hrvatske.

Očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti te zaštita okoliša, njihovo evidentiranje i sanacija ugroženih vrijednosti su temeljni ciljevi daljnog razvijanja općine.

Jedan od ciljeva očuvanja prostornog identiteta je da se prirodni predjeli u cijeloj županiji sačuvaju u najvećoj mogućoj mjeri.

S gledišta očuvanja prostornog identiteta opći cilj se može definirati kao nastojanje da se zadrži i unaprijedi fizička cjelovitost područja županije. U postupku planiranja se osim prirodnih značajki uvažavaju i strukturne značajke prostora. To znači da je potrebno poštivati i vrednovati unutrašnju raščlanjenost, raznolikost i komplementarnost prostora i nastojati očuvati krajobraznu fizionomiju i identitet područja.

U najvećoj mogućoj mjeri treba očuvati funkcionalnu i ukupnu ekološku cjelovitost i različitost područja općine, a razvoj planirati po načelu pretežitosti i predodređenosti prostora za određene djelatnosti primjerene temeljnim značajkama prostora. Stoga je potrebno nastojati da se zbog težnje za ubrzanim razvojem ne izgube temeljne osobitosti prostornih struktura po kojima je općina prepoznatljiva, te primjenjivati posebne (a ne univerzalne) modele razvoja koji će težište dati na značajke područja.

Mjere za demografske promjene, određene Programom i Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske su: ublažavanje i ispravljanje negativnih demografskih kretanja i osiguranje optimalnog općeg kretanja stanovništva uključujući i prirodno kretanje, migracije te ravnomjerniji razmještaj stanovništva na prostoru Hrvatske.

Mjerama treba poticati razvitak srednjih i manjih gradova u strateški važnim područjima (osobito u brdsko-planinskim i rijetko naseljenim).

2.1. Ciljevi prostornog razvijanja županijskog značaja

Osnovni ciljevi prostornog uređenja županijskog značaja definirani su u Prostornom planu Karlovačke županije:

- Zaštita okoliša u strategiji prostornog uređenja, te učinkovito očuvanje prostora i postignuće više razine kakvoće življenja. Neophodno je osigurati racionalno gospodarenje prostorom.
Planiranje zaštite prostora kao ključni čimbenik preventivne zaštite okoliša mora omogućiti sve nove aktivnosti u prostoru usuglašavajući ih s naprednim europskim ekološkim kriterijima, a istovremeno omogućiti normalan razvitak općine.
- Jedan od najvažnijih ciljeva je ostvarivanje trajnog razvijanja naselja. Da bi se to ostvarilo potrebno je:
 - Unaprijediti kvalitetu osnovnih vrijednosti fizičkog, gospodarskog i socijalnog okruženja u kojem ljudi žive;
 - Prirodne krajolike sačuvati, zaštititi biotički potencijal, te osigurati da niti jedna djelatnost ne poremeti prirodne režime krajolika;
 - Odrediti mjere i režime zaštite za očuvanje prostornih kvaliteta, kao i unapređenje ugroženih dijelova prostora;
 - Utvrditi mjere zaštite općine Plaški kao cjeline, te dijelove pojedinih ruralnih aglomeracija ili pojedinačnih građevina;
 - Utvrditi mjere zaštite spomeničkih vrijednosti (npr. sakralne građevine);
 - Zaštititi prirodnu baštinu;
 - Zaštititi graditeljsku baštinu;
 - Opremiti prostor infrastrukturom;
 - Predložiti trase novih, kao i proširenja postojećih cesta;
 - Osigurati koridore za željeznicu (brzina 80 km/h);
 - Uvoditi nove tehnologije posluživanja roba i tereta, modernizirati kolodvore i terminale;

- Učinkovito koristiti i zaštititi prostor kod izvođenja rekonstrukcija ili gradnje novih građevina pri čemu treba u najvećoj mjeri koristiti postojeće koridore i prostore;
- Čistiti riječna korita od posljedica ratnog djelovanja;
- Uvoditi nove tehnologije telekomunikacijskog prometa koje čuvaju prostor i štite okoliš,
- Obnoviti ratom uništene telekomunikacijske mreže;
- Sačuvati vode koje su još čiste kao pričuve za opskrbu vodom, te sanirati ili ukloniti zagađenja uslijed kojih dolazi do ugrožavanja vode za piće na postojećim ili planiranim izvorištima vode;
- Očuvati kvalitetu voda tamo gdje ona zadovoljava propisane uvjete, te osigurati poboljšavanje ekoloških funkcija vode tamo gdje su narušene;
- Zaustaviti postupke pogoršavanja kvalitete podzemnih i površinskih voda i poboljšati je gradnjom potrebnih uređaja za prethodno pročišćavanje zagađenih voda i gradnjom barem mehaničkog dijela centralnih uređaja.

Prioriteti se odnose na izradu operativnih planova za provođenje interventnih mjera, obnovu ratom oštećenih i uništenih uređaja i poduzimanje mjera sanacije naročito na zaštitnim zonama izvorišta vode za piće.

Uvjeti i smjernice za utvrđivanje lokacija odlagališta otpada odnose se na vrednovanje ukupnih prostornih značajki (geološka pogodnost terena i prirodna osnova, ekomska osnova, društvene okolnosti), a ostvarenje treba provoditi uz najveće osiguranje ekološke sigurnosti, poštovanje propisa i provođenje javnog postupka procjene podobnosti lokacije i utjecaja na okoliš.

2.1.1. Razvoj naselja, posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

S obzirom na to da su svih 7 naselja općine Plaški stambeno - poljoprivrednog karaktera i nemaju izrazito razvijene posebne funkcije županijskog značaja, cilj ovog plana je unapređenje i intenziviranje nestambenih funkcija (trgovina, mala privreda, školstvo, industrija i sl.).

Potrebno je voditi računa da se naselja ne šire uz državne i županijske prometnice, da se postojeći izgrađeni dio primjereni preoblikuje i da se prvenstveno racionalno iskoristi njegov neizgrađeni dio.

Općinski prostor je po svojoj vrijednosti od županijskog a i višeg (nacionalnog) značenja, te je cilj spriječiti njegovu degradaciju.

Oblikovanje naselja i građevina (lokacijom i arhitekturom) nužno je usklađivati s vrijednim tradicijama. Stoga je potrebno poticati razvoj tradicionalne arhitekture i ekološki održivih građevinskih tehnologija, te primjenu autohtonog tradicionalnog korištenja prostora i arhitektonskog oblikovanja.

Prepoznatljivost prostornog identiteta općine treba njegovati odmjerjenim intervencijama u prostoru koje ne odudaraju od prirodnih i ambijentalnih obilježja u kojima nastaju. Potrebno je spriječiti zapuštanje i napuštanje naslijedenog građevinskog fonda (kulturno-povijesno naslijede, ambijentalne vrijednosti životnog prostora), jer to utječe na vizualnu degradaciju urbanog prostora. Potrebno je stimulirati obnavljanje postojećih i etnološki vrijednih građevina graditeljske baštine, a naročito voditi brigu o očuvanju povijesnih jezgri naselja, ali i atraktivnog okoliša.

Profilacija i očuvanje identiteta naselja u općini Plaški kao lokalnih ruralnih aglomeracija, te samog naselja Plaški kao lokalnog središta i sjedišta općine su osnovni ciljevi razvoja.

Daljnji ciljevi razvoja su:

- * Definiranje sustava naselja i mjera za ubrzanje njihova razvoja, poboljšanje društvene infrastrukture, gradnju objekata za obrazovanje, zdravstvo, župna središta, opskrbu, formiranje mjesta za društveni i kulturni život ljudi, poboljšanje komunalnog standarda.
- * Očuvanje neizgrađenih prostora - formiranje građevinskih područja uvažavajući povijesne matrice naselja, utvrđivanje granica drugih sadržaja sa stanovanjem, formiranje zona za druge sadržaje (industrija, rekreacija, groblja, šume, poljoprivredne površine i sl.).
- * Razvijanje eko-turizma.
- * Planiranje funkcija središnjih naselja za općinsko središte – Plaški.

Za infrastrukturne sustave kao što su: dalekovodi, željeznička pruga i nova cesta cilj je očuvanje postojećih sustava uz osiguranje propisanih zaštitnih koridora i respektiranje postojeće izgradnje i prirodnih datosti te mogućnost daljnog razvijanja.

Osnovni ciljevi razvijanja komunalno-prometne infrastrukture mogu se svesti na nekoliko točaka:

- * gradnjom i rekonstrukcijom komunalno-prometnih objekata poboljšati kvalitetu življenja,
- * unapređenje zaštite prirodnih resursa (vode, tla, zraka),
- * saniranje izgrađenih i komunalno neopremljenih područja,
- * komunalnim opremanjem stvoriti uvjete za prostorni razvitak unutar predloženih građevinskih područja,
- * osiguranje prostora i koridora za prometnice, energetsku i komunalnu infrastrukturu.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Na području općine Plaški znatne površine pokrivaju prirodni resursi - šume i poljoprivredno tlo.

Jedan od najvažnijih ciljeva plana – očuvanje i zaštita prirodnih resursa – provodi se na način da se najkvalitetniji neizgrađen prostor čuva od izgradnje.

Racionalno korištenje prirodnih resursa postiže se:

- skladnim odnosom površina šuma i poljoprivrednog zemljišta te građevinskih područja i njihove najracionalnije mjere,
- optimalnim određivanjem namjene neizgrađenih površina na osnovi temeljnog resursa,
- detaljnim definiranjem sadržaja i građevina koje se mogu graditi izvan građevinskih područja,
- na prostorima namijenjenima gradnji polaziti od postojećih prirodnih i kulturno-povijesnih krajobraznih vrijednosti, te načina života ruralnog stanovništva,
- racionalnog definiranja prostora za prometne i infrastrukturne sustave.

Suvremeni odnos prema resursima temelji se na principima održivog razvijanja koji racionalizira njihovu razinu korištenja. Svrha racionalnog korištenja je u njihovu očuvanju, korištenju i prilagodbi sadašnjim, ali i budućim potrebama. Stoga je potrebno težiti ostvarenju sljedećih ciljeva za pojedine resurse:

Šume:

Cilj zaštite šuma kao nositelja identiteta područja je da se šume, kao sastavna i nezaobilazna slika krajolika, u najvećoj mogućoj mjeri očuvaju na području cijele županije.

Posebno se naglašava cilj da se prostornim planom uređenja sačuvaju šumske površine, šumarnici i živice koji se sporadično prepliću s površinama druge namjene.

- Upravljanjem i uređivanjem te trajnim gospodarenjem treba očuvati sve funkcije šuma;
- Infrastrukturne i prometne sustave treba planirati tako da ne ugrožavaju cjelovitost postojećih šuma;
- U šumama treba omogućiti rekreaciju i edukaciju. U tu svrhu treba predvidjeti opremu prikladnu karakteru šume i krajobraza;
- U privatnim šumama treba osigurati bolje gospodarenje.

Tlo:

Visoka doživljajna vrijednost i bogatstvo prostora mora se sačuvati njegovanjem značajki tradicionalne obrade tla (nizinski dio, briježni dio), zadržavanjem izmjeničnih kultura (njive, travnjaci, voćnjaci, vinogradi, šume), zadržavanjem livada i pašnjaka.

Treba:

- Čuvati i vrednovati kvalitetna tla kao osnovni prirodni i gospodarski resurs, te ih koristiti u poljodjelstvu kao trajnoj namjeni;
- Ne povećavati građevinska područja na prostorima najkvalitetnijih tala;
- Sprečavati gradnju koja nije u funkciji racionalnog korištenja tala;

- Omogućiti gradnju građevina u funkciji gospodarenja poljodjelskim površinama. Posebno treba povećati kvantitetu i kvalitetu obrade poljoprivrednih površina;
- U upravljanje tlom uključiti tradicijske i autohtone načine korištenja tla;
- Zaustaviti degradaciju malih seoskih gospodarstava i depopulaciju agrarnih prostora;
- Bolje iskorištavati poljodjelske površine, što se posebno odnosi na područja od posebnog interesa za državu;
- Poticati određene proizvodnje i razvitak poljodjelstva u određenim područjima;
- Utvrditi mjere i planske instrumente iskorištenja vodenih površina.

Vode:

Svrhovito je izvršiti sveobuhvatnu i višenamjensku valorizaciju svih prostora uz vodotoke prije značajnih vodoprivrednih zahvata. Takvim zahvatima obvezno bi trebale prethoditi studije ukupne gospodarske opravdanosti i procjene utjecaja na okoliš s predviđenim mjerama ublažavanja negativnih posljedica, jer i manji regulacijski zahvati mogu degradirati slikovit ili značajan krajolik.

Za područje općine od velikog je značaja zadržavanje prirodnog stanja i očuvanje svih vodotoka. Cilj je očuvati ne samo vodotok već i širi prostor uz njega što uključuje vegetacijski pojas i prirodnu inundaciju, dolinu ili kanjon.

Treba:

- Štititi podzemne i nadzemne vodne resurse od onečišćavanja,
- Štititi potoke od bujičnih voda,
- Osigurati uređivanje, zaštitu potoka i kanala te njihovih obala zadržavanjem prirodnih tokova,
- Tehnička rješenja obrane od poplava i visokih voda vodotoka prilagoditi prirodnim obilježjima.

Zaštiti od štetnog djelovanja voda zadatak je voditi brigu o osiguranju dovoljnog proticajnog profila vodotoka, o pronosima nanosa, o eroziji korita, održavanju čistih i prohodnih ponornih zona.

Posebno se ističe važnost vođenja brige o zaštiti površinskih voda od zagađenja, s obzirom da je dokazana podzemna povezanost Dretulje i ostalih manjih potoka s izvorom Mrežnice.

Ne smije se dopustiti ponavljanje zagađenja Mrežnice otpadnim vodama iz tvornice papira u Plaškom.

CENTAR NASELJA PLAŠKI

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednih dijelova okoliša

Inventarizacijom prirodnih resursa i prosudbom mogućnosti njihova opterećenja, te potreba i načina njihove zaštite, doprinijet će se očuvanju ekološke stabilnosti.

To je osobito važno kod zaštite i korištenja podzemnih voda i mineralnih sirovina.

- Konkurentni zahtjevi za korištenjem prostora i okoliša (naselja, poljoprivreda, šumarstvo, gospodarstvo, rekreacija, prometni, energetski i vodnogospodarski sustavi, te postupanje s otpadom) uskladit će se međusobno kao i s interesima zaštite prirode i krajobraza, očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i kakvoće zraka, zaštite voda, tala, klime, biljnog i životinjskog svijeta i zaštite od buke.

- Zaštita prirodnih resursa: tla, vode, mineralnih sirovina, zraka, klime, biljnog i životinjskog svijeta, odnosno, uz određivanje mogućnosti njihovog korištenja a da to ne dovodi do njihove degradacije i nestanka, te racionalno korištenje i zaštita na način da se ne prelazi nosivi kapacitet resursne osnove je globalni cilj za postizanje ekološke stabilnosti.

Potrebno je davanje prednosti komplementarnim umjesto konkurentnim aktivnostima u korištenju prostora.

- Zaštitu tla će se osigurati:
 - 1) racionalnim popunjavanjem građevinskih područja, te osiguranjem primjerenih standarda kvalitete života u njima.
 - 2) recikliranjem, uporabom i suvremenim metodama zbrinjavanja otpada.

Zbog toga treba postojeće nekontrolirane deponije zatvoriti i sanirati.

- Sačuvati sve vrijedne poljoprivredne površine te tako osigurati ekološke i krajobrazne vrijednosti prostora.
- Površine šuma se neće smanjivati, a potrebno je osigurati postojanost ekosustava.
- Kakvoću zraka će se održavati prostornim razmještajem kvalitetnih tehnologija i kontinuiranom kontrolom gospodarskih djelatnosti, orientacijom transportnog prometa na željeznicu, štednjom i racionalizacijom energije, razvojem dopunskim alternativnih energija.
- Sačuvati kvalitetu vode zaštitom podzemnih voda, otvorenih vodotoka te razvojem komunalne infrastrukture (vodovod, kanalizacija).

Glede zaštite najvrjednijih prostornih prirodnih cjelina ciljevi prostornog uređivanja su:

- očuvanje reljefnih karakteristika prostora naročito dolina rijeka Dretulje i Vrnjike te potoka i istaknutih reljefnih točaka i vizura,
- očuvanje neizgrađenih prostora te strukture i odgovarajućeg mjerila izgrađenog ruralnog krajobraza.
- skladan razvoj eko-turizma i rekreacije u odnosu na ljepotu šume, doline i izvora vode.

2.2. Ciljevi prostornog razvjeta općinskog značaja

Svekoliki razvitak će se temeljiti na očuvanju prirodnih razvojnih dobara, na sanaciji onih ugroženih i degradiranih uz istovremeno omogućavanje daljnog prostornog razvjeta svakog od 7 naselja. Da bi se to postiglo potrebno je:

- Definiranje građevinskih područja
Građevinska područja treba definirati uvažavajući povjesne matrice naselja te ruralni način života, utvrditi granice radnih sadržaja sa stanovanjem, te odrediti uvjete i granice u kojima se za takve sadržaje formiraju zone privrednih aktivnosti. Potrebno je precizno utvrditi mogućnosti, vrste i uvjete prostornog uređivanja za sadržaje izvan građevinskih područja.
Prostori koji se koriste kao poljoprivredni dijelovi čestica, a bili su unutar građevinskih područja iz prethodnog plana, predviđjet će se kao poljoprivredna područja, a za daljnji razvoj će se građevinska područja predviđjeti tamo gdje imaju osiguran pristup s javnog puta. Građevni dijelovi čestica predviđaju se dubine do max 50 m uz uvjet da je moguća i gradnja komunalne infrastrukture.
Nove ulice će se planirati slijedeći tradicijski oblik naselja.
- Definiranje sustava društvene infrastrukture naselja i mjera za njihov razvitak
Poboljšanjem društvene infrastrukture, posebno obnovom postojećih osnovnih škola, prostora za rekreaciju i okupljanje stanovništva, kvalitetnom opskrbom, poboljšanjem komunalnog standarda doprinijet će se poboljšanju kvalitete života unutar svakog naselja.
- Osiguranje prostora i koridora za prometnice, energetsku i komunalnu infrastrukturu
- Uključenje u funkcije turizma, kulturne i graditeljske baštine, atraktivnost prirode i krajobraza, te gospodarska sprega s poljoprivredom (zdrava hrana i posebna regionalna ponuda), lovni, znanstveni, poslovni, izletnički i rekreacijski turizam.
- Valorizacija područja visoke vrijednosti, kao što su nezagadlena tla, prirodne šume, ambijentalne cjeline.

- Organizacija sakupljanja i odvoza otpada na zajedničku deponiju planiranu Prostornim planom županije za Grad Ogulin i općine Josipdol, Tounj, Plaški i Saborsko. Deponiju planiranu ovim planom na području općine smatra se rezervnom deponijom.

**VIŠESTAMBENA
IZGRADNJA U
NASELJU PLAŠKI**

Zone gospodarskih djelatnosti u naselju Plaški

S obzirom da su planirane gospodarske aktivnosti u općini Plaški usmjerene na iskorištavanje postojećih resursa (šume, poljoprivredno zemljište, građevinski kamen), potrebno je prije pristupanja revitalizaciji postojećih zona gospodarskih djelatnosti u naselju Plaški izraditi elaborate koji će do izrade odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije, otvoriti mogućnost ulaganja te omogućiti kvalitetnu i opravdanu prenamjenu postojećih objekata i izgradnju novih. Prednost treba dati proizvodnim sadržajima koji su vezani na postojeće resurse, blizinu kvalificirane radne snage, tradiciju i tržište. Prenamejenu se u prvoj fazi planira orijentirati na polufinalnu i finalnu obradu drveta na bazi oblovine te na izgradnju malih tvornica vezanih za preradu poljoprivrednih proizvoda. Također se planira izgradnja punionice vode. Prioritet je udovoljavanje sljedećim zahtjevima:

- uređenje i racionalno korištenje prostora
- modernizacija i uvođenje suvremenih tehnologija koje će smanjiti i eliminirati štetne utjecaje te maksimalno biti uskladene s interesima zaštite okoliša i prirodne baštine
- modernizacija i rekonstrukcija infrastrukturne mreže i priključaka za potrebe proizvodne zone od kojih je prioritetno rješavanje problema opskrbe električnom energijom rekonstrukcijom neke od postojećih TS u krugu proizvodne zone ili izgradnjom nove TS 10(20)/04 kV te rješavanje priključka na energetski kabel Oštarije - Plaški (rekonstrukcija postojećeg DV 35/10 kV ili izgradnja podzemnog energetskog kabla).

Do donošenja Prostornog plana uređenja općine Plaški, planirani zahvati izvode se temeljem odredbi Prostornog plana (bivše) općine Ogulin u dijelu koji se odnosi na općinu Plaški.

Eksplotacija građevnog kamena (lokacija Japaga)

Svaku eksplotaciju treba vršiti u skladu sa zakonima, osobito s gledišta zaštite okoliša, pri čemu su posebno osjetljiva područja pod utjecajem vodnih režima. Korištenje prostora za eksplotaciju mora biti određeno sanacijom i konačnom funkcijom te svim elementima zaštite okoliša za vrijeme i poslije iskorištavanja.

S obzirom da je istekla koncesija za eksplotaciju u kamenolomu "Japaga", a nova se neće izdavati, za kamenolom "Japaga" obavezna je sanacija.

Komunalna infrastruktura

U cilju uspostave kvalitetne infrastrukturne mreže potrebno je otkloniti nedostatke kako bi se udovoljilo sadašnjim ali i planiranim potrebama. Stoga su u narednom razdoblju planirani sljedeći zahvati:

- telekomunikacije

Planirano je proširiti i modernizirati postojeću TK mrežu.

- elektroopskrba

Osim zahvata koje se predviđa izvesti za potrebe proizvodne zone planirana je izgradnja i rekonstrukcija:

- NNM Lapat, Plavča Draga, Vera, Plaški 3, Draga 2 i Kunić 1;
- TS 10(20)/0,4 kV Kunić 2.

- vodoopskrba

Za poboljšanje vodoopskrbe planira se provesti sljedeće:

- izgradnja vodospreme Kosanjak zapremnine 500 m³
- završetak radova na rekonstrukciji crpne stanice Dretulja ugradnjom novonabavljenih crpki većeg kapaciteta
- nastavak rekonstrukcije postojeće vodovodne mreže prema izrađenom idejnou rješenju
- izvedba tlačnog voda od crpne stanice do vodospreme Kosanjak
- otpočinjanje radova na uvođenju nadzorno-upravljačkog sustava vodoopskrbnog sustava Plaški

- odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, posebno otpadnih voda iz tvornice papira Plaški.

Zbog nedostatka finansijskih sredstava izgradnja kanalizacijske mreže u dvogodišnjem razdoblju je upitna, mada su za planirane zahvate izrađeni idejni i glavni projekt. Planirana kanalizacija, sastoji se od kolektora profila φ 300 - φ 500 mm, dužine 2950 m te postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 12,5 l/sec. Do izgradnje kanalizacijske mreže prilikom gradnje novih građevina pa i sanacije postojećih potrebno je insistirati na higijenskom rješavanju prikupljanja otpadnih voda izvedbom nepropusnih septičkih jama.

Kod izvođenja rekonstrukcije ili zamjene infrastrukturnih postrojenja, zahvate treba izvoditi po najvišim tehnoškim, ekonomskim i ekološkim kriterijima te koristiti, gdje god je to moguće, postojeće koridore, a nove graditi na način da što manje degradiraju krajolik.

Dio navedene problematike rješavat će se interventnim zahvatima ovisno o hitnosti, a cijelovito plansko rješenje biti će sastavni dio Prostornog plana uređenja općine Plaški.

Uređenje građevinskog zemljišta

Ostvarenje planova i programa uređenja prostora mora pratiti neprekidno priprema i uređenje zemljišta te je u tom smislu potrebno pripremati i na vrijeme rješavati vlasničko-pravne odnose.

2.2.1. Demografski razvitak

Polaznu osnovicu za planiranje predstavljaju rezultati popisa stanovništva iz 1991. i 2001. godine, ocjena kretanja i struktura obilježja stanovništva u ranijem razdoblju, te Nacionalni program demografskog razvijatka s mjerama demografske obnove (1996.).

Treba imati u vidu posljedice rata koje su veoma značajne u demografskoj strukturi čitave Hrvatske, a u općini Plaški se očituju u smanjenju broja stanovnika u odnosu na prijeratni broj.

Dugoročne prognoze kretanja stanovništva treba uzeti kao aproksimativne tendencije, jer one ovise ne samo o ograničenjima u planiranju već i o mnoštvu društvenih i ekonomskih činitelja, kako za područje na koje se projiciraju tako i za njegovo šire okruženje.

U općini Plaški postoji trend konstantnog pada broja stanovnika od 1931. g. do 2001. godine. Tijekom i nakon rata bio je zabilježen pad broja stanovnika za 46,9%. Tako je broj stanovnika prema rezultatima popisa iz 2001. godine manji nego ikada (2292 stanovnika).

Ciljevi demografskog razvijatka su privući stanovništvo na povratak, zadržati ih i zaustaviti trend smanjenja broja stanovnika. To znači da je plan rađen uz pretpostavku povećanja broja stanovnika sa sadašnjih 2292 na 5000 stanovnika u budućnosti.

Porast broja stanovnika bit će moguć nakon poboljšanja ukupne ekonomске situacije, te nakon otvaranja novih radnih mjestra.

Treba težiti ostvarenju sljedećih ciljeva:

- revitalizirati brdsko-planinska područja županije,
- osigurati povratak stanovnika u svoja naselja,
- poticati povratak hrvatskog stanovništva iz dijaspore,
- osigurati uvjete za ostanak mlađeg stanovništva na području županije,
- obnavljati ruralna naselja gdje za to postoje objektivne potrebe i mogućnosti,
- poboljšati standarde i kvalitetu življenja stanovništva.

U okviru cjelokupne strategije i razvojne politike, na županijskoj razini treba predložiti sustav mjera i postupke koji bi trebali ublažiti postojeće poremećaje i pozitivno utjecati na demografske tokove:

- provoditi poticajnu, selektivnu i prostorno organiziranu populacijsku, ali i druge politike u županiji (poreznu, stambenu, socijalnu, agrarnu, razvojnu, obrazovnu i dr.),
- utvrditi posebne mjere za revitalizaciju ruralnih naselja, uz poticanje obiteljskog poduzetništva,
- izvršiti otkup neobrađenog plodnog zemljišta, te ga zajedno sa zemljištem koje je već u vlasništvu države dodijeliti, prodati uz povoljnu cijenu ili dati u dugoročni zakup poljoprivrednom stanovništvu,
- omogućiti porezne i druge olakšice, te davati povoljne kredite poslodavcima koji će u demografski ugroženim dijelovima županije razvijati gospodarske djelatnosti i koji će pretežno zapošljavati domaće stanovništvo.

2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture

Glavni ciljevi gospodarskog razvijanja općine Plaški su:

- zaustaviti društveni i gospodarski zastoj u razvijajući i pokrenuti gospodarski rast na novim osnovama;
- priskrbiti razvojnu pomoć u ratom stradalim te gospodarski nerazvijenim i ugroženim dijelovima općine;
- povećati ukupni narodni dohodak i razinu obrazovanja ljudi;
- smanjiti nezaposlenost i povećati produktivno zapošljavanje.

Dugoročna orijentacija gospodarskog razvijanja općine Plaški bit će na unapređenju poljoprivredne proizvodnje te uvođenju nepoljoprivrednih djelatnosti kao dodatnih aktivnosti stanovništva.

S obzirom na postojeće prirodne potencijale i dobar geoprometni položaj, odlučivanjem o korištenju pojedinih prostora utjecat će se na racionalniji, svrshodniji i ujednačeniji prostorni razmještaj pojedinih aktivnosti, vodeći pri tom računa o karakteristikama i dostignutom razvitu prostora općine Plaški, ali i susjednih općina.

U izboru osnovnih pravaca razvita prednost treba dati onim djelatnostima kod kojih raspoloživi resursi, tržišni uvjeti i tehnički napredak omogućuju brži razvitak.

Prostornim planom se određuju prostorni okviri, uvjeti i mogućnosti za smještaj djelatnosti koje racionalno koriste zemljište, koje nisu energetski zahtjevne i prometno su primjerene. Djelatnosti ne smiju biti u suprotnosti sa zaštitom okoliša, a jedan od kriterija odabira je da materijalno mogu poboljšati funkcioniranje pojedinih naselja ili općine u cjelini.

Uspostavljanje ravnoteže u prostoru postiže se disperznim rasporedom gospodarskih sadržaja koji zahtijevaju manje lokacije kako bi bili primjereni prostornoj strukturi postojećeg prostora.

Razvitak općine Plaški temeljit će se na poljodjelstvu te pratećim industrijskim djelatnostima: mini farme, kapaciteti za preradu mesa, mlijeka, voća, povrća, proizvodnom i uslužnom zanatstvu, gradnji manjeg pogona za preradu drva, ugostiteljstvu, turističkoj ponudi.

Posebnu pažnju trebalo bi posvetiti razvitu malog gospodarstva i obrtništva.

Prostornim planom predviđen je razvoj radnih djelatnosti u zonama za industriju.

Turizam je predviđeno razvijati unutar predviđenih zona. U turističku ponudu uključuje se lovni turizam.

Obrtničke djelatnosti se može smjestiti unutar građevinskog područja naselja.

Ovim planom predložena je zona za eksploataciju kamena. Površinsku eksploataciju mineralnih sirovina redovito prate dvojaki štetni utjecaji na okoliš:

1. tehnološki proces sa svojim posljedicama,
2. izmjena prirodne forme.

Zbog toga je potrebno, uz namjensko korištenje mineralne sirovine, otkopane prostore prikladno oblikovati te koristiti na način da se unaprijed vodi računa da će biti moguća sanacija nakon završetka eksploatacije.

Upravljanje šumama i njihovo korištenje tako da se održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalitet i produktivnost, također je dio gospodarske strukture općine.

Prigodom određivanja specifičnih ciljeva dugoročnog razvita poljoprivrede važno je hidro i agro melioracijom, racionalizacijom tehnologije i potrošnje mineralnih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja rekonceptualizirati gospodarsko korištenje poljodjelskih površina u skladu sa smjernicama ekološke proizvodnje hrane, poticati agro-turističku ponudu i čuvati izvorna obilježja krajolika.

NASELJE MONTAŽNIH GRAĐEVINA RADNIKA TVORNICE CELULOZE U NASELJU PLAŠKI

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Plaški je jedno od urbaniziranih naselja na području Karlovačke županije.

Ciljevi razvoja društvenih djelatnosti na području općine Plaški su:

- planiranje mreže građevina osnovnoškolskog obrazovanja, sporta i rekreacije, zdravstva i socijalne skrbi, te uprave i administracije;
- planiranje novih oblika djelovanja u području kulture (multimedijijski informacijski centar, prezentacija sadržaja vezanih uz povijesno i prirodno nasljeđe i sl.);
- planiranje novih oblika djelovanja u domeni zdravstva i socijalne skrbi (pučanstvo brdskih područja, generacija starije dobi i mladež);
- približavanje uprave i administracije pučanstvu i gospodarskim subjektima.

Unutar općine Plaški nalazi se osam naselja. To su:

Janja Gora, Jezero I. Dio, Kunić, Lapat, Latin, Međeđak, Plaški i Pothum Plaščanski.

Ciljevi budućeg razvoja naselja su:

- * stimulirati optimalno korištenje, prostornu organizaciju i oblikovanje planiranih građevinskih područja,
- * za novu stambenu i drugu gradnju prvenstveno koristiti dijelove građevinskih područja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom,
- * ulaganjima u poboljšanje životnog standarda (gradnjom kvalitetnog prometnog, vodoopskrbnog i energetskog sustava) poticati ostanak stanovništva u svim naseljima,
- * posvetiti pozornost usklađivanju stambene i proizvodne funkcije unutar naselja,
- * održavati i graditi građevine središnjih društvenih funkcija u naseljima tj. poticati razvitak društvene infrastrukture:

Društvene djelatnosti pripadaju skupini središnjih funkcija, a usmjerene su prema podizanju standarda i kvalitete života stanovništva. One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu.

Razvitak društvenih djelatnosti u skladu je s postavljenim ciljevima u prostoru te regionalnim i policentričnim razvijtkom. Unutar planiranih građevinskih područja moguće je osigurati lokacije za plansku gradnju predškolske ustanove, osnovne škole, zdravstvene ustanove te vjerske građevine, koje se mogu graditi u skladu s potrebama i mogućnostima općine. Društvene funkcije mogu se graditi unutar stambenih građevina kao njen dio (npr. područni odjel dječjeg vrtića, privatna ambulanta i sl.).

Vjerske zajednice su u skladu s ustavnim pravom slobodne javno obavljati vjerske obrede, osnivati škole, socijalne i dobrotvorne ustanove. S obzirom na dugu tradiciju župe raznovrsna i neprekinuta vjerska i narodna tradicija ovog mjesta upućuje da je aktivnost župa kao nositelja društvenog i socijalnog života u granicama općine Plaški značajna, te je omogućavanje njenog širenja i njenog utjecaja od interesa za poboljšanje društvenog života stanovništva.

- Razvoj prometa

Okosnicu prometnog sustava čini trasa ceste D42 koju čini kolnik širine $\hat{s} = 6,0-7,0$ m, pretežno u naseljenom dijelu bez pješačkog hodnika i ugibališta za autobuse. Za ovu cestu treba osigurati infrastrukturni koridor širine 50 m, odnosno koridor za prometnicu min. 18 m. Ostatak postojećeg prometnog sustava (državna i lokalne ceste) na području općine Plaški ne zadovoljava i njegovo poboljšanje bi omogućilo ravnomjerniji razvoj naselja. Značajniji razvoj ima jedino naselje Plaški. Lokalne prometnice su pretežno s asfaltiranim kolnikom širine 4,0 - 6,0 m bez pješačkih hodnika u naseljima i ugibališta za autobuse s lošim uzdužnim i vertikalnim prometnim elementima.

Neophodno je uređenje i proširenje kolničkih traka na $\hat{s}=6,0$ m odnosno min. 5,5 m, izgradnja autobusnih ugibališta s nadstrešnicama, izgradnja nogostupa u naseljima i na mostovima preko postojećih potoka, javne rasvjete te horizontalne i vertikalne signalizacije.

Također je neophodno urediti lokalne pristupne puteve (min. $\hat{s}=5,0$ m) koji su dotrajali: te asfaltirati puteve koji nisu asfaltirani. Predviđa se obilaznica oko naselja Plaški s obzirom da državna cesta D42 prolazi samim središtem naselja.

**ŽELJEZNIČKA
STANICA U
NASELJU PLAŠKI**

Željeznički promet

Kroz prostor općine Plaški prolazi trasa glavne magistralne željezničke pruge Zagreb - Karlovac - Oštarije-Gospić - Gračac (lička pruga). Potrebno je rezervirati prostor za još jedan kolosijek – koridor od 150 m za novu izgradnju, a za postojeću i u naselju 50 m. U željezničkom kolodvoru Plaški pruga ima tri kolosijeka koji će se produljiti, što će zadovoljiti sadašnje, kao i potrebe bliske budućnosti. Zgradu željezničke stanice treba obnoviti i suvremeno opremiti. Planirano je elektrificirati cijeli potez pruge od Oštarija do Splita.

Javni promet

Javni autobusni promet odvija se državnom cestom D42 s autobusnom stanicom u Plaškom. Lokalni prijevoz putnika na prostoru općine Plaški relativno je dobro pokriven linijama javnog autobusnog prometa uz dobar raspored stajališta autobrašta, a Ogulin je završno-početno polazište. Istočni dijelovi općine nemaju lokalni prijevoz te bi ga trebalo uvesti.

- Razvoj komunalne infrastrukture

S obzirom na zahtjevne potrebe suvremenog razvijatka potrebno je poticati i razvijati integralni pristup planiranju, razvoju, održavanju i upravljanju infrastrukturom i infrastrukturnim građevinama, te nastojati da se koridori objedinjuju, uz prethodno sveobuhvatno vrednovanje međuodnosa u prostoru.

Kanalizacija

Danas na području općine Plaški ne postoji mreža kanalizacije, ali je treba predvidjeti kao mješovitu kanalizaciju i odvodnju dijela oborinskih voda do kolektora i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Sredinom naselja prolazit će sabirni kolektor na koji će se priključiti sekundarni kanali. Ovim je obuhvaćeno naselje između željezničke pruge i rijeke Dretulje. Sjeverni dio naselja morat će se riješiti odvojeno s taložnikom i izljevom u rijeku Dretulju ili sifonom ispod korita rijeke i spojem na kolektor. Planirana lokacija za uređaj za pročišćavanje otpadnih voda je na sjeveroistoku naselja (između HŽ i tvornice celuloze).

Vodovod

Područje općine Plaški ima djelomično riješeno pitanje opskrbe pitkom vodom, iz izvora u Ljeskovoj Dragi, a kad nema dovoljno vode uzima se iz željezničkog vodovoda (izvor rijeke Dretulje). Ljeskovo i Komadinovo vrelo pune sabirnu komoru, te uz izvorište Gradina kapaciteta 600 m³ opslužuju naselja.

Voda gravitacijom odlazi do potrošača u Plaškom i Plavča Dragi. No postojeći lokalni vodovod zbog dotrajalosti mreže i slabog kapaciteta ne zadovoljava potrebe (problem su ljetni mjeseci).

U ostalim naseljima stanovništvo se opskrbljuje vodom iz vlastitih zdenaca ili betonskih cisterni.

Ovakvo stanje zahtijeva rješenje opskrbe pitkom vodom svih naselja općine, odnosno proširenje mreže. Neophodno je u dogledno vrijeme obnoviti dijelove vodoopskrbnog cjevovoda uz povećanje tlaka kako bi snabdijevanje vodom zadovoljilo cijele godine. Planira se izgradnja novog vodospremnika na izvorištu rijeke Dretulje. Planirana dnevna potrošnja vode za 2031. god. prema Prostornom planu Karlovačke županije je 252 l/dan po stanovniku.

Vodoopskrbna mreža ucrtna u kartografskom prikazu smatra se načelnom i moguće ju je dopunjavati, dograđivati i rekonstruirati u novim i postojećim ulicama unutar naselja, što se ne smatra se izmjenom Plana.

Plinofikacija

Općina Plaški nema riješenu opskrbu plinom. "Studijom i Idejnim projektom opskrbe prirodnim plinom Karlovačke županije" koju je izradio "Plin inženjering" planirana je opskrba prirodnim plinom. Do R.S. Plaški položit će se visokotlačni plinovod ND 100, a srednjetlačni plinovod d 160 i d 63 položit će se po naseljima općine. Koridor za magistralni plinovod treba planirati u širini 60 m, a koridor plinskog sustava 20 bar-a u širini 20 m.

Opskrbnu mrežu naselja predviđa se kao srednjetlačnu. Trasa magistralnog plinovoda ucrtna u kartografskom prikazu smatra se načelnom i njeno izmeštanje za maksimalno 100 m ne smatra se izmjenom Plana.

Elektroenergetika

Ne može se ocijeniti da su naselja općine Plaški danas zadovoljavajuće opskrbljena elektroenergijom – učestali padovi napona i nestanak elektroenergije. Eventualne povećane potrebe riješit će se proširenjem postojećih objekata – trafostanica i obnovom dotrajalih magistralnih vodova. Prostorom općine Plaški prolazi elektroenergetski dalekovod od 35 kV do TS 35/10kV Plaški (Bunčići). Planira se kabliranje niskonaponske mreže.

Telekomunikacijska mreža

Predviđa se povećanje kapaciteta. Današnje potrebe su zadovoljene iz postojeće mreže, a centrala u Plaškom zadovoljava potrebama. Ako će biti potrebno, postojeća centrala se može proširiti. Poboljšanje predviđa izgradnju novih PK (podzemnih kabela). Razvoj mobilne telefonije je u posljednje vrijeme vrlo intenzivan i planira se poboljšanje pokrivenosti područja obuhvata Plana.

Postava baznih stanica mobilne telefonije ne može se vršiti na: poljoprivrednim površinama P1 i P2, u parku prirode, u dijelu zaštićenih prirodnih ili predloženih za zaštitu prostora, vrijednim panoramskim točkama, na vodozaštitnim područjima te građevinskom području naselja s manje od 1000 stanovnika.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Osnovni cilj očuvanja atraktivnih i vrijednih dijelova prirodne i graditeljske baštine, te ruralne i krajobrazne strukture Općine Plaški jest taj da se njezinom zaštitom očuva identitet općine, ali da ista, kao resurs, postane osnova za gospodarski razvitak (posebice u turizmu).

Stoga je jedan od ciljeva prostornog plana uređenja općine da definiraju krajobraz prema njegovim značajkama (prirodni, kultivirani, izgrađeni). Za svaku kategoriju krajobraza su određeni ciljevi i smjernice u svrhu zaštite i pravilnog gospodarenja, kako bi se sačuvala krajobrazna fizionomija pojedinog užeg predjela.

Detaljna inventarizacija je jedan od ciljeva prilikom izrade prostornog plana.

Posebnim vrijednostima prostora smatraju se i strogu zaštitu posebno vrijednih resursa imaju:

- rezerve pitke vode
- prirodne šume (biljne i životinjske zajednice šuma)
- zaštićena područja prirode,

- nezagadžena tla i
- očuvan prirodni i kultivirani krajobraz.

Značenje posebno vrijednih resursa imaju pitka voda, autohtone šume, kvalitetna tla i očuvani prirodni kultivirani predjeli.

Posebni cilj prostornog razvoja općine može se definirati kao novi pristup iskorištavanju resursa napuštanjem pretežito kvantitativnih i kratkoročnih modela razvoja. Prilikom predviđanja budućih razvojnih potreba trebao bi se uvažavati ne samo ljudski potencijal, već i posebnosti prostora (vrijedni resursi). Naglašava se značaj kvalitativnog razvoja, s osloncem na prirodna i kulturna dobra, raznolikost i osobitosti prostora. Jedan od glavnih razloga za postizanje tog cilja je činjenica da prostor općine ima dobro očuvana prirodna obilježja.

S gledišta zaštite osobito vrijednih resursa i naglaskom na sveobuhvatnom i održivom prostornom razvoju mogu se iznijeti sljedeći opći ciljevi:

- Prostorni razvoj općine Plaški trebao bi težiti ostvarivanju civilizacijskih pretpostavki kvalitetnog života, poštujući karakteristike danog prostora. Njegovim učinkovitim očuvanjem može se postići ujednačena razina kakvoće života.
- Nužno je razvijati svijest o potrebi racionalnog gospodarenja prostorom (resursima), kako bi učinci njegovog korištenja bili trajni, a ne kratkoročni.
- Razvoj u prostoru trebao bi biti kompatibilan s njegovim prirodnim karakteristikama i unapredijevati ih. Održivi razvoj podrazumijeva selektivan pristup, poštivanje osobitosti i procjene dopustivosti zahvata.
- Kvaliteta okoliša trebala bi biti jedna od osnovnih kriterija prostornog planiranja. Već degradirana područja potrebno je sustavno sanirati, odnosno izvršiti kvalitetnu prenamjenu prostora.
- U novim programima potrebno je smanjiti devastaciju prostora (kontrola rizičnih aktivnosti), a održavanju očuvanog prostora dati prednost pred drugim mogućnostima.
- Uspostaviti i unapredijevati izgradnju informacijskog sustava kao informacijske infrastrukture za gospodarenje i zaštitu prostora i okoliša.
- Poticati izradu prostornih planova područja posebnih obilježja.
- Težiti zaštiti općinskog prostora kroz uspostavu i vođenje mehanizama vrednovanja prostora te provođenja postupka procjene utjecaja na okoliš za zahvate za koje je to obaveza prema Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš (NN 59/2000, 136/2004, 85/2006) ili prema odredbama Prostornog plana Karlovačke županije.

SPOMEN-OBILJEŽJE
U NASELJU JEZERO

Osobito vrijedni resursi su:

a) Vodene površine, vodotoci i podzemne vode

Općina Plaški obiluje podzemnim izvorima pitke vode. Podzemna pitka voda najvažnije je prirodno dobro, te je taj resurs nužno zaštititi kao osobito vrijedan. Kako su ti prostori istovremeno naročito privlačni i pogodni za urbanizaciju i poljoprivrednu proizvodnju, pitanju njihove zaštite od zagađivanja treba posvetiti posebnu pažnju.

Vodotoke: rijeke i potoke treba čuvati i ne težiti maksimalnom iskorištavanju izvorišta.

Problem odvodnje otpadnih voda potrebno je započeti rješavati s ciljem da se uklopi u sustav odvodnje za cijelu županiju koji nudi cjelovita rješenja s mogućnošću postupne izgradnje.

Područje i krajolike uz vodu potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri zadržati u prirodnom stanju.

Konačni cilj hidrotehničkih zahvata mora biti nastojanje da se gospodarski i razvojni interesi usklade s vrijednostima prirodne sredine.

b) Šume

Osnovni je cilj očuvanje, zaštita i unapređenje šumskog fonda.

Ne smije se dozvoliti širenje poljoprivrednih površina na štetu šumskih.

Šume brežuljkasto-brdskog dijela treba čuvati, sprječiti neracionalno korištenje, gospodariti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke i unaprijediti radi postizanja najvećih koristi koje šume pružaju svojim posrednim i neposrednim utjecajima, odnosno održavanjem ekološke ravnoteže u prostoru. Potrebno je očuvati sve postojeće šumske površine.

U skladu sa Strategijom prostornog uređenja i s posebnim značajkama županijskog prostora naglasak se stavlja na funkciju uspostavljanja ekološke ravnoteže i turističko-rekreacijskog razvoja, a ne na proizvodno-sirovinsko iskorištavanje.

c) Tla

Područje općine Plaški nalazi se u kraškom području vapnenačkog i dolomitnog porijekla s visokim stupnjem vodopropusnosti i pojavom smeđeg tla na sjevernom dijelu općine.

Treba sprječiti neracionalno ili neodgovarajuće korištenje najvrednijeg poljoprivrednog tla u druge svrhe.

Treba uzbudjati one kulture koje imaju predispozicije za odgovarajuća tla.

Kvalitetnim plodnim tlom treba gospodariti racionalno, a neobrađeno plodno zemljište potrebno je privesti svrsi i namijeniti ga za proizvodnju hrane.

d) Mineralne sirovine

Na području Općine Plaški nalazi se napušteni kamenolom tehničko-građevnog kamena "Japaga" površine 12 ha. Iako je Glavnim rudarskim projektom koncesionaru bila utvrđena obveza sanacije područja eksploatacije, ona nije provedena, a koncesija je istekla. Stoga se na tom prostoru ne predviđena rudarska sanacija (jer su i vlasnički odnosi promijenjeni), već izgradnja građevina poslovne namjene, a u skladu s odredbama za provođenje ovog Plana (poglavlje 6A.).

e) Graditeljska baština

Potrebno je nastojati da ruralne cjeline i predjeli zadrže svoj identitet i izvorna obilježja te da se uključe u funkcije turizma. Kulturna i graditeljska baština te atraktivnost prirode i krajobraza u gospodarskoj sprezi s poljoprivredom (zdrava hrana i posebna regionalna ponuda) mogu postati osnova za lovni, znanstveni, poslovni, izletnički i rekreativski turizam.

Na području općine Plaški prevladavaju ruralna naselja, s jednim semiurbanim naseljem – Plaškim, upravnim sjedištem općine. U svrhu očuvanja njihovih prostornih i arhitektonskih vrijednosti, volumena, povijesne matrice, građevne strukture određene su zone zaštite.

Mjere zaštite su sljedeće:

- očuvanje prepoznatljivih oblika naselja planiranjem građevinskih područja prema povijesnoj matrici i karakterističnoj slici naselja,
- očuvanje karaktera naselja (selo, zaselak, zbijeno, longitudinalno). Uz to važno je očuvanje pejsažnog okruženja, šuma, poljoprivrednih površina i sl.,

SABORNA EPARHIJSKA CRKVA
VAVEDENJA BOGORODICE U PLAŠKOM

- nove građevine (stambene i gospodarske) trebaju svojim gabaritom, oblikovnim karakteristikama i materijalom biti u skladnom odnosu s prepoznatlim vrijednostima arhitekture objekata i naselja,
- zaustavljanje širenja građevinskih područja naselja, revitalizirajući postojeći građevinski, povijesni fond,
- izgradnja potrebne infrastrukture prilaznih putova, vodovoda, struje i javnih sadržaja, za revitalizaciju napuštenih i zapuštenih predjela i ruralnih naselja.

Ovim odredbama obuhvaćena su sljedeća naselja (čitava ili samo njihovi dijelovi): Plaški kao semiurbano povijesno, administrativno i kulturno središte općine.

Ova naselja nositelji su specifičnosti plaškog kraja, a time i identiteta kulturnog krajolika.

Kartografski prikaz kulturne baštine u mj. 1:25000 sadrži cjeline, građevine i zone kulturno-povijesnih vrijednosti koje se štite na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara i ovim planom, a na temelju Prostornog plana Karlovačke županije.

U tijeku izrade ovog plana izrađena je **Konzervatorska podloga zaštite i očuvanja kulturnih dobara – arheoloških područja i lokaliteta**.

CILJEVI ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA

U Konzervatorskoj podlozi za Prostorni plan Općine Plaški napravljen je samo dio koji se odnosi na arheološku baštinu.

Parametri vrednovanja kulturno-povijesnih vrijednosti, načela i ciljevi zaštite kulturnih dobara definirani su nizom dokumenata i pravnih akata (Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, Strategija kulturnog razvitka, Pravilnik o utvrđivanju sustava mjera zaštite za kulturno-povijesne cjeline, Pravilnik o registru

kulturnih dobara, Rezolucija o obnovi hrvatske kulturne baštine, Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, Zakon o prostornom uređenju, Zakon o gradnji i dr.).

Temeljne odrednice koje su primjenjivane pri izradi Konzervatorske podloge za Prostorni plan uređenja općine Plaški u skladu su s navedenim aktima, a njihov sažetak glasi:

1. Istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine u kontekstu prisutnih društvenih, kulturnih i gospodarskih promjena, temeljem stručne i znanstvene obrade područja, značajnih povijesnih cjelina naselja i prostora izrazitih krajobraznih, kulturno-povijesnih i estetskih vrijednosti - Identifikacija i dokumentacija graditeljske baštine stručan je i znanstveni proces utvrđivanja spomeničkih vrijednosti pojedinačnih građevina i cjelina u određenom povijesnom prostoru i organizirano bilježenje njihovih osobina na najprimjereni način.
2. Uspostavljanje i usklađivanje pravnog sustava zaštite integralnih prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora kroz prostorno planske mjere zaštite - Pravna zaštita graditeljske baštine podrazumijeva cjeloviti pravni sustav zaštite utvrđenih i potencijalnih vrijednosti baštine u prostoru. Prostorno-planska zaštita graditeljske baštine podrazumijeva sustavno uključivanje baštine u sve relevantne prostorne i urbanističke planove, izradu posebnih integralnih planova za zaštićena područja i dosljednu provedbu donesenih planskih dokumenata.
3. Provodenje obnove i sanacije graditeljske baštine razorene i oštećene tijekom Domovinskog rata, metodološkim postupcima uobičajenim u konzervatorskoj praksi, s težištem na konzervaciji očuvanih te obnovi povijesnih oblika.
4. Provodenje zaštita arheoloških zona i lokaliteta u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina važnih za povijesni i kulturni identitet prostora, odnosno odgovarajućom obradom dokumentiranjem, prikupljanjem ostataka i deponiranjem u muzejske ustanove predmeta s onih lokaliteta, koje se, s obzirom na njihov karakter, ne može prezentirati.
5. Uspostavu uravnoteženog odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja i naroda kojemu pripadaju.
6. U sklopu modela revitalizacije ruralnih cjelina, primjena integralnih oblika zaštite kao i poticanje osnivanja novih muzeja na otvorenom i predstavljanja narodnog stvaralaštva, radi odgojno-obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka, a napose stvaranja pozitivnog odnosa spram zavičajnih vrijednosti i poticanja brige za nacionalnu baštinu kod lokalnog stanovništva.
7. Uspostavu očuvanja prostornog identiteta gradova temeljem poštivanja jedinstvenosti svakog grada, njegovoj povijesnoj slojevitosti te logici njegova rasta i preobražaja uspostavom mjera zaštite i zona prema Pravilniku o utvrđivanju sustava mjera zaštite za kulturno-povijesne cjeline.
8. Detektiranje i uspostava zaštite nad kulturno-povijesnim krajolicima, prostorima stvaranim u dugom vremenskom slijedu čovjekovim nastojanjem da životni prostor oplemeni i prilagodi svojim potrebama, koji su iznimno bogati kulturnom baštinom i povijesnom slojevitošću, kao sastavnim dijelovima Krajobraznih osnova Hrvatske.

f) Prirodna baština

Krajobraz

Krajobrazna raznolikost kao jedan od temeljnih razvojnih resursa štiti se očuvanjem različitosti krajobraznih mikroprostora uvjetovanih prirodnim obilježjima, tipovima naseljenosti, kulturno-povijesnim nasljeđem i gospodarskom orijentiranošću.

U Prostornom planu Karlovačke županije navedeni su evidentirani dijelovi prirode i predloženi su za zaštitu:

- Dretulja – izvor,
- područje uz rijeku Dretulju – šumska vegetacija,
- Plaški – cret (unutar posebnog rezervata – stanišnog),
- Plaški – drvored starih lipa.

Izrađena je stručna podloga za zaštitu dijela doline rijeke Dretulje u okolini njenih izvora u kategoriji posebnog stanišnog rezervata te je tim elaboratom predložena granica obuhvata i mjere zaštite za to područje.

S obzirom na veliku vrijednost čitavog šumskog područja, posebno izletničkog dijela potrebno je regulirati vikend-izgradnju te kontrolirati izgled i veličinu građevina.

Motivi zaštite ovdje su pretežno pejzažnog karaktera, jer je prostor, premda je pejzažna vrijednost, neodržavanjem najviše narušen.

Osim posebnih mjera zaštite treba nastojati zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža atraktivnog prirodnog okruženja oko ruralnih struktura općine Plaški.

Poljoprivredni pejzaž općine Plaški predstavlja također specifičnu kvalitetu, te ga treba štititi od neplanske izgradnje radi očuvanja vrijednosti poljoprivrednog zemljišta kao i specifičnosti krajolika.

U tom krajoliku posebnu vrijednost imaju i vodotoci, koji formiraju posebne vegetacijske cjeline. Zaštita vodotoka kao i kvalitete voda jedan je od prioritetnih vidova zaštite u ovom prostoru.

Ciljevi zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti su:

- zadržati kvalitetu zaštićenih dijelova prirode uz pridržavanje svih mjera zaštite,
- proširiti zaštitu na ostale vrijedne dijelove prirode,
- podići stupanj održavanja i skrbi na zaštićenim dijelovima prirode,
- uključiti zaštićene dijelove prirode u turističku ponudu,
- sanirati sve neprimjerene zahvate na zaštićenim dijelovima prirode, te zabraniti sve zahvate koji bi na bilo koji način ugrozili zaštićenu prirodu,
- riješiti konflikte u prostoru.

Vrijedan prostor je dolina rijeke Dretulje s pritokom Vrnjikom. Za taj širi prostor predlaže se zaštita u kategoriji značajnog krajobrazja.

Tradicijska arhitektura je djelomično sačuvana.

Zaštita, obnova, oplemenjivanje, uređenje, održavanje i promicanje prirodnih vrijednosti prostora su osnovni ciljevi.

Određene oblike zaštite potrebno je usmjeriti i na prostore izvan granica dijelova prirode predloženih za zaštitu, a posebice na najugroženiju kategoriju – ruralne predjele kultiviranog krajolika.

Korištenje dijelova prirode predloženih za zaštitu (turističko-ugostiteljska djelatnost, rekreacija, sportski sadržaji) ne smije biti u suprotnosti sa zakonski određenim kriterijima zaštite.

Ovim planom za područja posebnih obilježja su određeni stroži i blaži režim zaštite.

Temeljne smjernice za očuvanje i unapređenje krajobrazne raznolikosti prirodno geografske regije Gorske Hrvatske zacrtane Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske su:

- otvorene površine - proplanke u područjima pretežno pod šumom održavati kao krajobrazne i ambijentalne vrijednosti;
- spriječiti gradnju na krajobrazno izloženim lokacijama;
- infrastrukturne koridore graditi tako da što manje oštećuju krajolik;
- degradirane šume podići na višu šumsko-uzgojnju, a time i krajobraznu razinu.

Očuvanje seoskih krajolika, razvitak sela i seoskog prostora, treba planirati na način da se osigura usklađen socio-gospodarsko-kulturno-prostorni razvoj. Uz oživljavanje seoskog gospodarstva, eko-poljoprivrede, šumarstva, obrtništva, rukotvorskih vještina, turizma, te poticanje ruralnog stanovanja, nužna je gradnja društvene i tehničke infrastrukture.

KATOLIČKA CRKVA U NASELJU PLAŠKI - Ž.C. Sv. ANE

Povjesna naselja, njihovi dijelovi, graditeljski sklopovi, povjesne građevine s okolišem, prirodni i kultivirani krajolici, memorijalni spomenici i arheološki lokaliteti moraju na stručno prihvatljiv način biti uključeni u razvitak općine i županije. To prije svega znači sljedeće:

- zaštitu i očuvanje prirodnog i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,
- zadržavanje karakterističnih toponima, naziva sela, zaselaka, brda, potoka i izvora u kojima se ponekad kriju povjesna značenja,
- očuvanje i revitalizaciju starih sela i zaselaka arhitektonske, etnološke i ambijentalne vrijednosti s pripadajućom parcelacijom,

- obnovu tradicijskog graditeljstva, drvenih tradicijskih kuća, stambenih i gospodarskih sklopova, mlinova,
- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz pojedinačne građevine i sklopove (vodotoci, izvori, špilje, šume, kultivirane površine),
- očuvanje izvornih i tradicijskih poljoprivrednih kultura, etnološkog načina obrade zemlje i autohtonog stočarstva, te proizvodnje hrane,
- očuvanje i obnavljanje izvornih običaja kao materijalnih i nematerijalnih oblika kulturne baštine.

Mjere i uvjeti zaštite krajolika

- provođenje rekultivacijskih mjera degradiranog krajolika kamenoloma "Japaga" u Plaškom, plan i provođenje sanacije terena te vizualna zaštita prostora.
- zaštita širih pojaseva rijeka Dretulje i Vrnjike, kao očuvanje karakterističnih osobina krajolika, krša, kanjona, izvorišta, slapova i šuma, što čini cjelovitu sliku prostora s kulturnom baštinom u nestajanju kao što su mlinovi ili cijeli gospodarsko-stambeni sklopovi na vodi,
- svaku novu građevinu (stambeno-poslovnu, gospodarsku) u krajobrazu treba projektirati na principu uspostave harmoničnog odnosa s tradicionalnim oblicima u materijalu, gabaritu i oblikovnim elementima, specifičnostima terena uz minimalne zahvate u prirodnoj strukturi terena kako bi se uspostavio skladan graditeljsko-ambijentalni sklop.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na prostoru općine Plaški

Ciljevi prostornog uređenja polaze od važnosti svakog naselja unutar općine za njen razvitak.

Planom se nastoji optimalizirati građevinska područja naselja koja su u dosadašnjim planovima za ovo područje bila neadekvatna, iako površinom veća od onih što se planiraju ovim planom.

Planira se maksimalno korištenje postojećih izgrađenih dijelova građevinskih područja. Nova izgradnja se planira na mjestima gdje to imovinski i prostorni odnosi optimalno podnose.

Za novu stambenu i drugu gradnju prioritetno treba koristiti dijelove građevinskih područja naselja koja su već opremljena komunalnom infrastrukturom. S obzirom na ruralni način života, građevinska područja planirana rubno uz poljoprivredna zemljišta doprinose boljem funkcioniranju i lakšem obrađivanju poljoprivrednih područja.

Ovim se nastoji poticati ostanak ruralnog stanovništva u njihovim sredinama ulaganjem u životni standard na selu, omogućavanjem kvalitetnog stanovanja uz potrebu suvremene opreme, povećavanjem vrijednosti prostora dovođenjem infrastrukture.

Prigodom planiranja mreže naselja polazišta su u njihovim dosadašnjim trendovima razvitka, položaja u prostoru, specifičnosti pojedinih prostornih cjelina, opremljenosti središnjim funkcijama i sadržajima, demografske dinamike, planskih pretpostavki. One se zasnivaju na težnji da se u svakom naselju osigura prostor za daljnji prostorni razvoj.

Potrebna je racionalizacija uporabe područja naselja pri čemu se posebna pozornost posvetila uskladivanju stambene i proizvodne te poljoprivredne funkcije.

Ciljevi prostornog uređenja naselja su:

- * planiranje razvinka prometnog sustava za potrebe dnevne migracije, tj. omogućavanje dobre povezanosti naselja međusobno, kao i sa županijskim središtem – Karlovcem te gradom Ogulinom,
- * planski usmjereni širenje naselja,
- * zaštita identiteta i posebnosti tipologije naselja i lokalne graditeljske tradicije za svako naselje ponaosob,
- * zaštita povjesno-arhitektonskih vrijednosti,
- * vrednovanje postojećeg graditeljskog fonda,
- * zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti,
- * prvenstveno usmjeravanje gradnje u područja bolje opskrbljenih infrastrukturom,
- * vrednovanje morfoloških i strukturnih elemenata naselja, posebno njihovih tipološko-arhitektonskih značajki,

- * revitaliziranje demografski ugroženih i značajnih područja,
- * obnova i uređenje povijesnih vrijednosti,
- * utvrđivanje kriterija i mjera za racionalno planiranje građevinskih područja,
- * praćenje dinamike gospodarskog rasta gradnjom stambenih građevina i građevina društvenog standarda te komunalnom opremljenošću.

**DRUŠTVENI DOM
PLAŠKI**

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Prostor je jedan od najvažnijih resursa s kojima raspolažemo te ga je potrebno maksimalno očuvati. Zbog toga treba svaki budući razvoj planirati u okvirima opterećenja koja prostor može prihvati te trajno poboljšavati zatećeno stanje prostora.

Najvrijedniji prirodni elementi u sprezi sa izgrađenim ruralnim naseljima i magistralnom infrastrukturom, te njezinim značenjem u odnosu na susjedne prostore predstavljaju ishodište daljnog razvijanja.

Nakon analize postojećeg stanja predložena je kategorizacija i drugih slobodnih prostora (šume, poljoprivredna tla).

Promet, jedan od ključnih generatora razvoja i kategorija koja koridorima zauzima i dijeli prostor, posebno vrijedne poljodjelske i šumske površine te ekološke cjeline, kao i magistralna infrastruktura zadržani su u postojećim trasama uz definiranje potrebnih koridora.

Kod gradnje treba voditi računa o racionalnom korištenju i zaštiti prostora s obzirom na njegove prirodne osobitosti (položaj, reljef, tlo, vegetaciju i sl.), te s obzirom na tipologiju postojećih naselja. Revidirana su građevinska područja definirana Prostornim planom iz 1977. g. i Izmjenama i dopunama iz 1997. god.

**VIŠESTAMBENA IZGRADNJA
U NASELJU PLAŠKI**

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Građevinsko područje jedan je od glavnih vidova za odgovarajuće uređivanje prostora. Određivanje njegovih granica zaustavlja stihiju gradnju građevina i drugih sadržaja u prostoru.

Sprečavanje gradnje obiteljskih kuća i kuća za odmor po šumskom i poljoprivrednom zemljištu, osobito onom najvrijednijem, ili zemljištu pod zaštitom, prioritetni je zadatak prostornog planiranja.

U planerskom smislu građevinsko područje dijeli se na izgrađeni i neizgrađeni dio.

Formiranje novih i proširivanje postojećih građevinskih područja temelji se na stručnim argumentima i pri tome treba iskazati površine izgrađenog i neizgrađenog dijela naselja tj. onog prostora koje se predviđa za novu gradnju.

Temeljni principi oblikovanja građevinskih područja naselja :

- prilikom planiranja novih građevinskih područja potrebno je vrednovati značajke prostora i okoliša, s ciljem očuvanja temeljnih prirodnih resursa,
- potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja duž prometnih pravaca od državnog i županijskog značaja,
- gdje je to moguće potrebno je spriječiti spajanje građevinskih područja pojedinih naselja, te između pojedinih građevinskih područja predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine,
- potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja uz poljodjelske i šumske površine, zaštićena područja, te zaštitne obalne pojase uz vodotoke,
- građenje u obalnom pojasu rijeka dozvoljeno je samo u građevinskom području. Obalni pojas određuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina,
- dosad neizgrađena građevinska područja uz kamenolom su smanjena radi buke i velikog zagadenja zraka.

Kriteriji za određivanje granica građevinskog područja bili su:

- * veličina već izgrađenog prostora,
- * ostvarivanje optimalne gustoću izgradnje u naselju,
- * proširenja građevinskog područja planirana su na temelju razvojnih potreba i demografskih procesa, a u skladu s tradicionalnim ruralnim načinom života stanovnika,
- * građevinska područja formirana su uz postojeće lokalne puteve, rubno u odnosu na kvalitetna poljoprivredna zemljišta,
- * građevinska područja ne šire se uz županijske ceste, na šume i šumska zemljišta, te duž koridora državne i županijske infrastrukture,
- * neizgrađeni dio građevinskog područja ne prelazi 10% građevinskog područja naselja za naselja do 500 stanovnika.

Dosadašnjim planom određena građevinska područja bila su neracionalna za korištenje. Dijelovi vlasničkih čestica koje se koriste kao poljoprivredno zemljište bili su obuhvaćeni u građevinska područja te se zbog korištenja u poljoprivredne svrhe nisu aktivirali.

Posljedica toga je neadekvatna organizacija građevinskog područja koja se očituje u nemogućnosti širenja naselja i ograničavanju razvoja kako stambenih tako i centralnih i radnih funkcija koje se odvijaju unutar građevinskog područja. Određivanjem novih građevinskih područja i njihovim usklađivanjem sa stvarnim potrebama, a smanjenjem postojećih građevnih područja na dijelovima gdje nije realno očekivati gradnju, omogućit će optimalan razvoj naselja i potrebnih ostalih funkcija.

Prije gradnje neizgrađenog dijela građevinskog područja mora se osigurati prostor javnog interesa (javne i društvene namjene), te opremanje infrastrukturom na temelju odgovarajućeg plana uređivanja uz osiguranu izvedbu.

VJERSKI OBJEKT U
NASELJU PLAŠKI

Ciljevi utvrđivanja građevinskih područja naselja:

- mogućnost izbora naselja u kojem se želi živjeti te
- mogućnost izbora lokacije unutar područja pojedinog naselja.

To znači da se veličina novih površina za građevinska područja od 27,83 ha tretira kao mogućnost izbora, a ne direktna projekcija buduće slike prostora pojedinog ili svih naselja u općini.

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

2.3.3.1. Unapređenje uređenja naselja

Uređivanje prostora treba se odvijati postupno, polazeći od zatečenog stanja prostora na temelju njegove valorizacije.

Temeljni ciljevi razvoja naselja su:

- osiguranje boljih uvjeta života omogućavanjem skladnijeg prostornog, gospodarskog, društvenog i kulturnog razvoja i raznolikijim uvjetima života,
- planiranje prostornog razvoja prvenstveno na planski određenim neizgradenim građevinskim područjima sa opremanjem pratećim sadržajima i prostorima,
- racionalizacija korištenja prostora pri čemu se mora posvetiti posebna pažnja usklađivanju stambene, poljoprivredne i proizvodne funkcije,
- uređivanje prostora, infrastrukture i komunikacijskih sustava uz uvažavanje postojeće mreže i strukture naselja, razvojnih koridora i razmještaja resursa.

Planom se definiraju:

- * veličina, struktura i oblik razvoja naselja,
- * uravnotežen razvoj središnjih funkcija,
- * ravnomjerniji razvoj u prostoru,
- * lokalna razvojna središta,
- * granice građevinskih područja,
- * načini i uvjeti gradnje i uređenja prostora.

Planiranje sistema naselja temelji se na prostornoj organizaciji i razradi značenja i karakteristika svakog naselja. Ne planiraju se nova naselja, već se osiguravaju uvjeti za daljnji razvoj postojećih.

POGLED NA
ULICU Sv. ANE

Za formiranje skladne slike naselja predviđene mjere razvoja, uređivanja i zaštite temelje se na:

- očuvanju karakteristične slike krajobraza,
- tipologiji čestica karakterističnih za seoske prostore,
- karakterističnoj organizaciji čestica,
- gradnju niskih stambenih i gospodarskih građevina,
- načinu gradnje s okućnicama i vrtovima,
- elementima tradicijske arhitekture,
- očuvanju vrijednih kulturno-povijesnih i prirodnih građevina i prostora,
- vrijednim neizgrađenim javnim prostorima,
- uređivanju naselja s povećavanjem stambenih, komunalnih i drugih standarda,
- gradnji proizvodnih i infrastrukturnih građevina,
- poticanju razvijanja obiteljskih gospodarskih programa uzgoja voća i povrća na malim plantažama, povrtnjacima, vinogradima i sl.,
- iniciranju razvitka seoskog turizma na većim gospodarstvima.

Stanovanje kao osnovna funkcija naselja i najveći potrošač i korisnik prostora je značajni element prostornog planiranja. Cjelina sustava stanovanja je i stan, usluge, opskrba, obrazovanje, socijalne i zdravstvene djelatnosti, rekreacijski prostor.

Uređivanje prostora naselja temelji se na optimalnim gustoćama, osiguravanju prostora javnih sadržaja i opremanju zemljišta komunalnom infrastrukturom.

Značajan čimbenik je i mogućnost izbora lokacije unutar svakog naselja.

DJEČJI VRTIĆ U NASELJU
PLAŠKI

2.3.3.2. Unapređenje prometne infrastrukture

Općina Plaški planira svoj razvoj na postojećim prirodnim potencijalima i geoprometnom položaju. Dobra cestovna povezanost - primarno u longitudinalnom pravcu to omogućuje.

Prometnice na području općine Plaški potrebno je održavati, uređivati i proširivati (kolnik 6,0-7,0 m) uz izgradnju autobusnih ugibališta s nadstrešnicama, nogostupa u naseljenim područjima, poboljšanje horizontalne i vertikalne signalizacije te javne rasvjete radi veće sigurnosti sudionika u prometu.

Radi bolje prometne povezanosti neophodno je izgraditi i urediti novu trasu državne ceste kao obilaznicu naselja Plaški (od Pothuma Plaščanskog sjeverno od Plaškog do naselja Božići i spoja na postojeću D42). Javni autobusni promet će se i dalje razvijati i nadopunjavati novim linijama.

2.3.3.3. Unapređenje komunalne infrastrukture

Planirano unapređenje postići će se izgradnjom novih instalacija za opskrbu svom potrebnom komunalnom infrastrukturom.

Prvenstveno treba izgraditi sustave koji su deficitarni, a to je:

- **Kanalizacijska mreža**

Temeljni cilj za Plaški je prići postupnoj gradnji kanalske mreže za otpadnu i fekalnu vodu te gradnji uređaja za pročišćavanje otpadnih voda bez mogućnosti zagadenja rijeka Dretulje i Vrnjike. Gradit će se djelomični razdjelni sustav odvodnje šireg područja Plaškog (idejni projekt 1981. godine), a sve u skladu s rješenjima Studije zaštite voda na području Karlovačke županije. Ostala naselja su rijetko naseljena, pa dolazi u obzir samo izgradnja nepropusnih septičkih jama.

- **Vodovodna mreža**

Vodoopskrba će se unaprijediti dogradnjom i rekonstrukcijom postojeće mreže (idejni projekt 1982. g.), otvaranjem i napajanjem iz lokalnog vodovoda te povećanjem postojećih kapaciteta crpne stanice i tlaka. Potrebno je izgraditi i spojiti Studeno vrelo s rezervoarom Gradina te izgraditi novi vodospremnik na izvoru rijeke Dretulje izvan posebnog rezervata – stanišnog.

Vodoopskrbna mreža ucertana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i moguće ju je dopunjavati, dograđivati i rekonstruirati u novim i postojećim ulicama unutar naselja, što se ne smatra se izmjenom Plana.

- **Telekomunikacijska mreža**

Unapređenje će se ogledati u postavljanju nove mreže za naselja i povećanju broja priključaka ako bude potrebno. Očit je razvoj pokretne komunikacije.

- **Plinska mreža**

“Studijom i Idejnim projektom opskrbe prirodnim plinom Karlovačke županije” koju je izradio “Plin inženjering” planirana je opskrba prirodnim plinom. Do R.S. Plaški položit će se visokotlačni plinovod ND 100, a srednjetlačni plinovod d 160 i d 63 položit će se po naseljima općine.

Opskrbnu mrežu naselja predviđa se kao srednjetlačnu. Trasa magistralnog plinovoda ucertana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i njeno izmještanje za maksimalno 100 m ne smatra se izmjenom Plana.

- **Elektroopskrba**

Postojeći izgrađeni dalekovod 35 kV osigurava elektroopskrbne potrebe u naseljima. Neophodno je poboljšanje napona elektroenergije uz obnovu zastarjele elektromreže te kabliranje niskonaponske mreže. Prostorom prolazi dalekovod 35 kV do TS 35/10 kV Plaški.

ZGRADA ELEKTRE U PLAŠKOM

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvijanja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Općina Plaški je jedna od 16 općina (i 5 gradova) Karlovačke županije. Sa svojih 8 naselja i površinom od 157,42 km², u odnosu na 671 naselje i 3644 km² područja županije čini 4,3% površine županije.

U odnosu na prostornu strukturu županije općina Plaški je značajna po svojem prometnom položaju, znatnoj površini šuma i čistim vodotocima.

Ocijenjeno je da bi prehrambena industrija i to proizvodnja ekološki visokovrijednih proizvoda mogli doprinijeti razvoju općine. To bi mogla biti kvalitetna dopuna gospodarstvu županije.

Lovišta imaju turistički značaj za općinu, kao i za širi prostor županije.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Struktura namjene površina u obuhvatu plana je sljedeća:

Za razvoj i uređenje prostora naselja predviđene su:

- * izgrađeni dio građevinskog područja - obuhvaća postojeću izgradnju u naseljima i u zaseocima,
- * neizgrađeni dio građevinskog područja - predložene su zone moguće izgradnje (pretežno stambene) uz rubne dijelove poljoprivrednog područja, te uz postojeće puteve, koje su ocijenjene kao pogodne za gradnju,
- * javna i društvena namjena – površine vjerskih građevina, postojeće škole i ostale građevine društvene namjene nisu posebno označene.

Za razvoj i uređenje prostora izvan naselja predviđene su:

- * gospodarska namjena – pretežno industrijska (I1): predložene su tri površine u naselju Plaški,
- * gospodarska namjena – poslovna (K): predložena je jedna površina u naselju Plaški,
- * gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička (T1, T2, T3): predloženo je devet površina za razvoj turističke i ugostiteljske djelatnosti,
- * gospodarska namjena – uzgajalište riba - akvakultura (H): predložene su dvije površine u naselju Plaški,
- * sportsko-rekreacijska namjena – predložene su tri površine (R6, R7, R8),
- * posebna namjena – vojni kompleks "Eugen Kvaternik" (N).

Za poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene predviđena su:

- * vrijedno obradivo tlo (P2),
- * ostalo obradivo tlo (P3),

Za šumske površine predložene su:

- * šume isključivo osnovne namjene – gospodarske (Š1), zaštitne (Š2),
- * šume posebne namjene (Š3),
- * ostale šume i šumsko zemljište (PŠ),

Ostale površine su:

- * groblja – predviđene su odgovarajuće površine za sva postojeća groblja u općini i dva nova groblja u naseljima Plaški i Međeđak.
- * rezervno odlagalište otpada u naselju Jezero,
- * infrastrukturni sustavi IS – predloženi su za benzinsku postaju te za postojeće prometnice i njihovu rekonstrukciju (državne, županijske, lokalne ceste te ostale nerazvrstane ceste s raskrižjima).

Za uređenje vodotoka i voda predviđene su:

- * vodene površine.

Za cestovni promet predvidene su površine za: izgradnju nove trase D42 sjevernije od Plaškog tj. obilaznicu naselja Plaški.

Za željeznički promet predviđeno je korištenje postojeće trase za željezničku prugu uz eventualnu korekciju trase radi povećanja brzine na 120 km/h.

ZGRADA DVD-a
U OBNOMI

ZGRADA POŠTE
PLAŠKI

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja: poljoprivredne, šumske te vodne površine, posebne namjene i ostale površine)

Tablica 8.

Red. br.	OPĆINA PLAŠKI	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine	stan. / ha	ha / stan.
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRSINA		Planirani broj stanovnika:	4317	15,60	0,06
1.1.	Građevinska područja izgrađeni dio GP neizgrađeni dio (novoplanirano)	ukupno ukupno ukupno	GP	276,68 248,85 27,83	1,76 1,58 0,18	
1.2.	Izgrađene strukture izvan građevinskog područja - gospodarska namjena - proizvodna - gospodarska namjena - poslovna - gospodarska namjena - akvakultura - ugostiteljsko-turistička namjena - sport i rekreacija	ukupno	I1 K H T1, T2, T3 R6, R7, R8	53,96 33,60 1,73 1,53 15,37 1,73	0,34 0,21 0,01 0,01 0,10 0,01	
1.3.	Poljoprivredne površine - vrijedno obradivo tlo - ostala obradiva tla	ukupno	P2 P3	3.437,90 1.200,00 2.237,90	21,84 7,62 14,22	
1.4.	Šumske površine - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	ukupno	Š1 Š2 Š3	10.271,20 4.975,20 2.750,40 2.545,60	65,25 31,60 17,47 16,17	
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	ukupno	PŠ	1.643,69	10,44	
1.6.	Vodne površine - vodotoci	ukupno	V	52,45 52,45	0,33 0,33	
1.7.	Ostale površine - infrastrukturni sustavi - groblja - prometnice	ukupno	IS G	6,12 0,45 5,67 210,24	0,04 0,00 0,04 1,34	
UKUPNO OPĆINA			ukupno	15.742,00	100,00	
2.0.	ZAŠTIĆENE CJELINE					
2.1.	Zaštićena prirodna baština - značajni krajobraz - posebni rezervat – stanišni - zona utjecaja A - zona utjecaja B	ukupno	ZK S	1.088,76 992,00 96,76 15,80 21,35	6,92 6,30 0,61 0,10 0,14	
2.2.	Zaštićena graditeljska baština - povijesna graditeljska cjelina – prijedlog	ukupno		1,87 1,87	0,01 0,01	

TABLICA 9. PREGLED POVRŠINA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA PO NASELJIMA (ha)

Naselje	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA						Gospodarska namjena - proizvodna	Gospodarska namjena - poslovna	Gospodarska namjena - uzgajalište riba (akvakultura)	Ugostiteljsko-turistička namjena	Sport i rekreacija	Infrastrukturni sustavi	Groblja	Promet -nica	Sve-ukupno***										
	GP		GP		GP																				
	izgrađeno	neizgrađeno	ukupno	postojeće	planirano	planirano																			
	ha	%*	ha	%**	ha	%																			
Janja Gora	36,45	89,4	4,32	10,6	40,77	98,9					0,45	1,1					78,50	41,22							
Jezero I. Dio	23,00	89,0	2,85	11,0	25,85	96,0					0,15	0,6					0,94	59,50	26,94						
Kunić	8,87	88,6	1,14	11,4	10,01	84,6					1,00	8,5					0,82	5,01	11,83						
Lapat	24,55	89,8	2,80	10,2	27,35	98,6											0,38	4,31	27,73						
Latin	32,00	88,1	4,32	11,9	36,32	92,3					2,10	5,3					0,95	13,75	39,37						
Međedak	14,72	88,8	1,85	11,2	16,57	97,6											0,41	0,58	3,72	16,98					
Plaški	94,40	91,7	8,55	8,3	102,95	66,7	33,60	21,8	1,73	1,1	1,53	1,0	11,67	7,6	1,73	1,1	0,45	0,3	0,72	0,64	42,85	154,38			
Pothum																									
Plaščanski	14,86	88,1	2,00	11,9	16,86	98,7											0,23		2,60			17,09			
UKUPNO:	248,85	89,9	27,83	10,1	276,68	82,4	33,60	10,0	1,73	0,5	1,53	0,5	15,37	4,6	1,73	0,5	0,45	0,1	4,45	1,22	210,24	335,54			

* postotak je izračunat u odnosu na kolonu GP ukupno

** postotak je izračunat u odnosu na kolonu Sveukupno

*** U Sveukupno nisu zbrojene prometnice

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

Određivanje namjena i njihovog razgraničenja vršeno je prema zatečenom postojećem stanju kao polazištu. Planom se nastojalo omogućiti razvoj gospodarskih i društvenih djelatnosti u skladu s potrebama i mogućnostima gospodarskog i društvenog potencijala općine Plaški.

- * Predviđene su tri površine na kojima je moguća gospodarska namjena – proizvodna - pretežno industrijska (I1):
 - a) za potrebe građevina bivše tvornice celuloze za koju je moguća prenamjena,
 - b) za potrebe punionice vode na prostoru postojeće zgrade robnih rezervi,
 - c) za postojeću pilanu.

Potrebno je osigurati propisane mjere zaštite okoliša za djelatnosti koje će se obavljati unutar ovih zona.

- * Predviđeno je devet površina na kojima je moguća gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička (T1 - hotel, T2 - turističko naselje, T3 - kamp) i to: dvije zone u naselju Plaški, tri zone u naselju Kunić, dvije zone u naselju Latin i po jedna zona u naseljima Jezero i Janja Gora. U svim zonama moguća je gradnja građevina turističke namjene prema Pravilniku o kategorizaciji turističkih građevina.
- * Predviđena je jedna površina na kojoj se planira gospodarska namjena – pretežno poslovna (K) u naselju Plaški na lokaciji bivšeg kamenoloma "Japaga".

Za društvene i djelatnosti javne namjene, dječje vrtiće, škole i manje vjerske građevine nisu planom predviđene izdvojene zone već će se one graditi unutar granica pojedinog građevinskog područja prema mogućnostima i potrebama kad se one ukažu.

Za crkve u Plaškom nisu izdvojene posebne zone, već se one nalaze unutar granica građevinskih područja.

ZGRADA SREDNJE ŠKOLE
U PLAŠKOM

U društvenim djelatnostima se planira sljedeće:

- U Plaškom će se postojeća osnovna škola zadržati u postojećem gabaritu.
- Novi društveni ili dom kulture planira se izgraditi u Plaškom, a u ostalim naseljima ne planira se izgradnja društvenog doma.
- Dom zdravlja, ljekarna i stomatološka ambulanta u Plaškom će se održavati, a moguća je gradnja ambulanti i u drugim naseljima.
- Potrebno je graditi veterinarsku stanicu u Plaškom.
- U centru Plaškog je pored službi općine postojeća poslovnička banke.
- Uredi i drugi slični radni prostori će se otvarati u skladu s inicijativom i potrebama pojedinih poduzetnika.

ZGRADA DOMA ZDRAVLJA
U PLAŠKOM

ZGRADA OSNOVNE
ŠKOLE U PLAŠKOM

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina određeni ovim planom podređeni su tipologiji ruralnog graditeljskog nasljeđa.

Omogućava se gradnja građevina unutar građevinskog područja uz prilagodbu postojećim katastarskim česticama.

Izgrađenost građevnih čestica ne može biti veća od 30% za samostojeće, 40% za poluugrađene i 50% za skupne građevine (ugrađene u nizu), a visina građevina mora biti uskladjena s okolnim građevinama. Mogu se predviđjeti prostori za rad u građevini ili u posebnim građevinama na građevnoj čestici.

Omogućava se gradnja niskih slobodnostojećih i poluugrađenih građevina u skladu s lokalnim uvjetima. Najveća visina građevina je podrum, dvije etaže i potkrovљe (Po+P+1+Pk).

Postojeća služnost puteva i pristupa preko čestica se planom zadržava ili dogовором uređuje.

Prilikom izgradnje može se ukazati potreba javnog puta ili pristupa građevini ili proširenju postojećeg puta, što se planom omogućava.

Unutar primarne namjene može se zateći i druga namjena (npr. poljoprivredne površine unutar zone predviđene za privredne djelatnosti), što će se uzeti u obzir kod detaljne razrade.

Prijedlog namjene površina, korištenje i namjena prostora određen je prema raspoloživim podacima i saznanjima. Eventualna detaljnija razgraničenja unutar područja vršit će se lokacijskim dozvolama, uvažavajući pri tom i vlasničke odnose.

Prilikom određivanja lokalnih uvjeta u postupku izdavanja lokacijskih dozvola treba analizirati i uvažiti sva ograničenja kao i druge elemente dobivene analizom pojedine lokacije.

Unutar pojedinih zona mogu se zadržati postojeće čestice ili formirati nove u skladu sa smjernicama.

Garažno parkirališne potrebe za svaku namjenu (građevinu) treba riješiti prvenstveno na vlastitoj građevnoj čestici, a ako to nije moguće, u neposrednoj blizini.

Mjere zaštite od požara i eksploziva, te zaštitu od ratnih opasnosti rješavat će se prilikom izdavanja lokacijske dozvole, a u skladu s propisima. U planu su određeni prometni koridori koji služe kao vatrogasni putevi.

U postojećim naseljima i izgrađenim dijelovima naselja će se obnavljati ili graditi stambene i gospodarske građevine na pojedinačnim, dosad neizgrađenim česticama unutar naselja ili neposredno nastavno na dosadašnje naselje.

Ta obnova i izgradnja odvijat će se u skladu s postojećom tipologijom čestica. One imaju stambenu i gospodarsku izgradnju s radnim prostorom po potrebi te s vrtovima na okućnici.

Gabariti građevina i tipologija izgradnje trebaju poštovati osobitost naselja.

Očuvanju cjelovite fizionomije pojedinog naselja doprinijet će se obnovom ili gradnjom zajedničkih javnih prostora i sadržaja.

Novi prateći sadržaji trebaju biti kapacitetom prilagođeni potrebama, a oblikovanjem fizionomiji naselja (u pogledu visine, građevinskog materijala, tipa izgradnje).

SREDNJA ŠKOLA
U PLAŠKOM

3.4.1. Zone gospodarskih djelatnosti

Najveća proizvodno-industrijska gospodarska djelatnost na prostoru općine Plaški je označena kao gospodarska namjena – pretežno industrijska (I1) za poslovne i proizvodne zgrade bivše tvornice celuloze koja se predviđa za prenamjenu. Osim toga je predviđena zona gospodarske namjene – pretežno industrijske (I1) oko postojeće zgrade robnih rezervi za koju se predviđa prenamjena u punionicu vode. Jedna zona za gospodarsku namjenu – pretežno industrijsku označena je na prostoru postojeće pilane.

Zona gospodarskih djelatnosti – poslovna (K) planirana je na prostoru bivšeg kamenoloma na brdu Japaga u naselju Plaški.

Sve građevine će se priključiti na infrastrukturu ili osigurati vlastite sisteme, posebno za sigurno otklanjanje otpadnih voda zbog zaštite tla i vodotoka;

Pri izgradnji proizvodnih pogona vodit će se posebno računa o preventivnoj ekološkoj zaštiti, pa se neće locirati pogoni koji štetno utječu na okoliš onečišćenjem zraka, a posebno agresivnim otpadnim vodama (kao što su npr. klaonice i slično).

3.4.2. Poljoprivredne površine

- Poljoprivredne površine na tlu viših boniteta se planom predlaže zaštiti od prenamjene u druge svrhe, a također bi ih trebalo zaštiti od primjene pesticida, umjetnih gnojiva te genetski modificiranog sjemena, radi mogućnosti proizvodnje zdrave hrane;
- Poljoprivredna će se proizvodnja razvijati uređenjem poljoprivrednih površina, pri čemu će se voditi računa o očuvanju prirodnog okoliša, npr. pojedinačnih i grupnih stabala. To će se provoditi zbog očuvanja biocenoze kao podloge proizvodnje zdrave hrane i zbog pejsažnih vrijednosti;
- Na poljoprivrednim će se površinama moći izgrađivati farme uz primjenu zaštitnih mjera u odnosu na naselja (udaljenost ili korištenje reljefa i zelenila kao barijera), te odabirom tehnologije proizvodnje koja će se kompatibilno uključiti u proizvodnju zdrave hrane (korištenje gnojiva i slično). Za tu proizvodnju će se moći graditi odgovarajuće građevine.

Treba provesti sljedeće mjere:

- utvrditi područja raznih degradacija tala (erozija, onečišćenje, fizička degradacija, degradacija i oštećenje šuma);
- evidentirati napušteno i neobrađeno zemljište (uključujući i državno poljoprivredno zemljište) te predložiti program mjera za njegovo stavljanje u funkciju poljoprivredne proizvodnje.

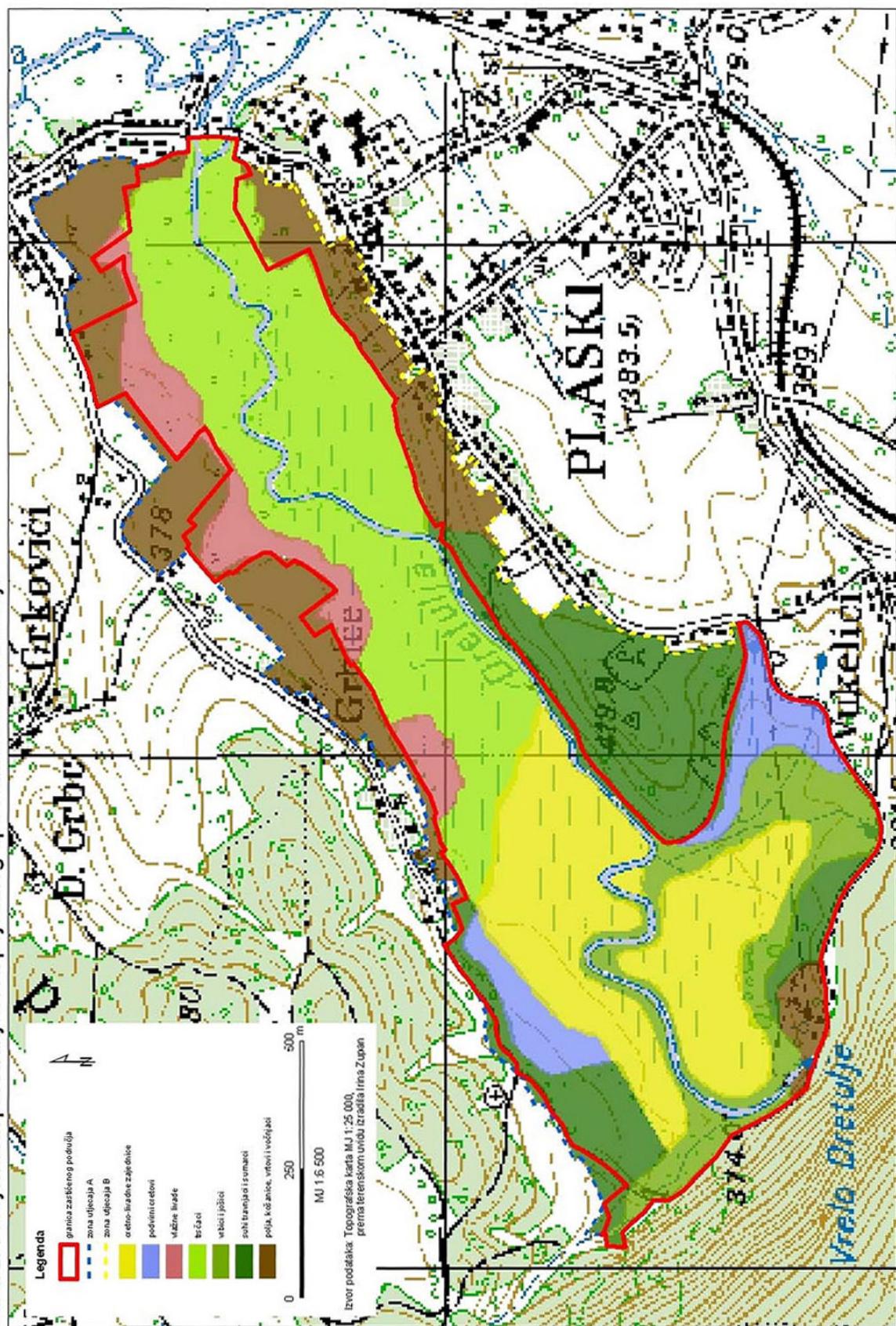
3.4.3. Prirodne cjeline i šume

a) Prirodne cjeline

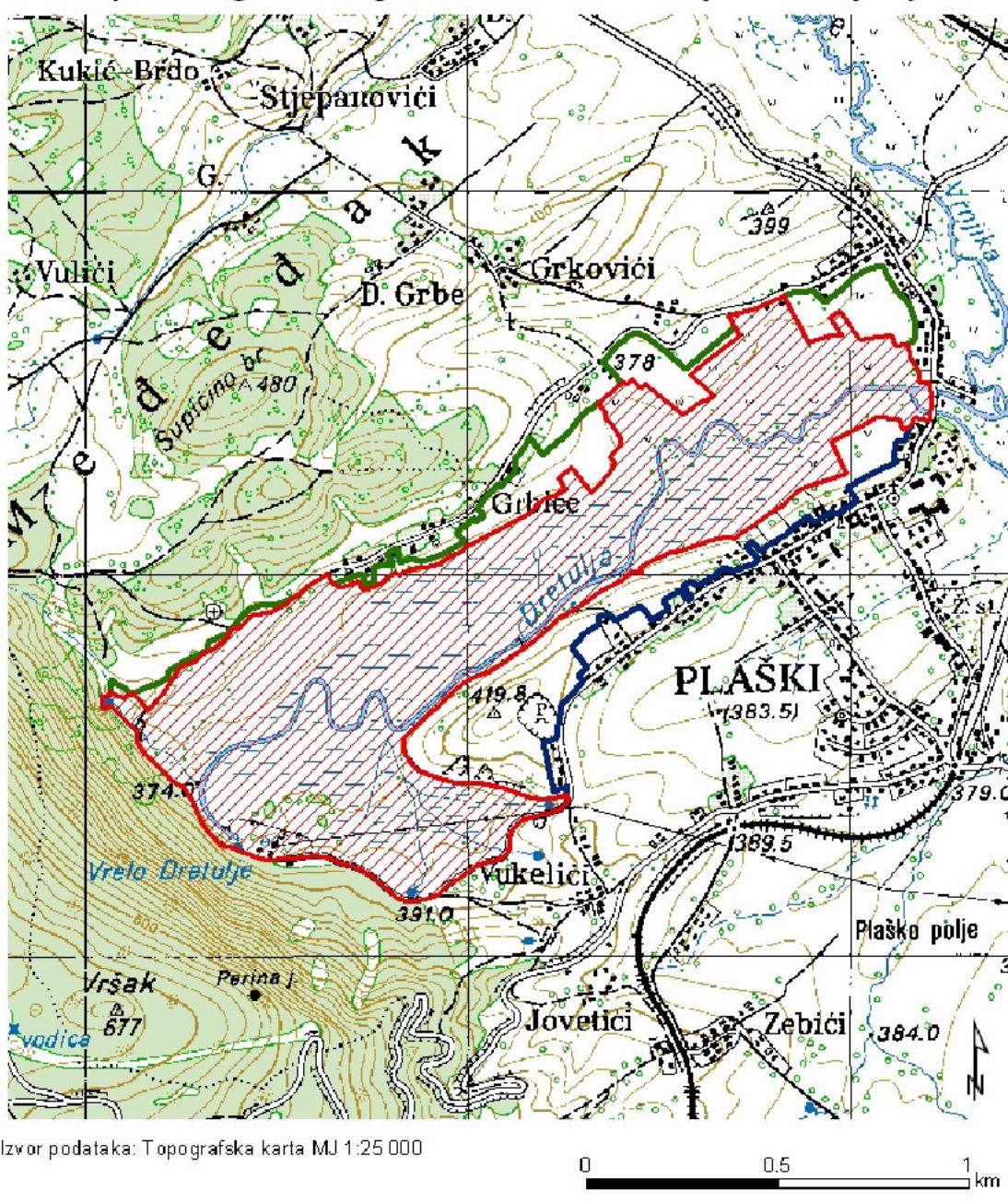
Prirodne cjeline predložene za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode predvidene su Prostornim planom Karlovačke županije. U kategoriji značajnog krajobraza predložena su područja rijeka Dretulje i Vrnjike. U značajnom krajobrazu nisu dopuštene djelatnosti i radnje koje narušavaju njegova estetska i kulturnopovjesna obilježja te karakteristike područja zahvaljujući kojima je predloženo za zaštitu. To je potencijalno vrijedna turističko-rekreativna zona.

Uže područje doline rijeke Dretulje uz same izvore predloženo je za zaštitu u kategoriji posebnog stanišnog rezervata. Za to područje izrađena je stručna podloga za zaštitu (Državni zavod za zaštitu prirode, rujan 2005.). Prema toj podlozi određene su granice zaštite u ovom planu, te su definirane provedbene odredbe za postupanje na tom području.

Karta 2: Procjena rasprostranjenosti pojedinog tipa staništa doline Dretulje

Karta 4: Topografska karta šireg područja Plaškog sa ucrtanim granicama posebnog stanišnog rezervata Dolina Dretulje i Zone utjecaja A i B

Legenda

- Granica posebnog stanišnog rezervata Doline Dretulje
- Zona utjecaja A
- Zona utjecaja B

b) Šume

Državnim šumama na području općine gospodari Uprava šuma Ogulin, koja donosi plan gospodarenja i za privatne šume. Šumama se gospodari temeljem šumskogospodarske osnove, prema načelu trajnosti kojim se godišnji etat treba osiguravati obilježavanjem i sječom suhih i bolesnih stabala za ogrjevno drvo, čime se poboljšava iskoristivost tehničkog drveta, zdravstveno stanje šuma i omogućava obnovljivost šumskog fonda.

Zbog iznadprosječne površine općine pod šumama ne mogu se očekivati značajnija povećanja šumske površine, već je potrebno usmjeriti se na unapređenje stanja u šumi.

U prirodnim cjelinama provodit će se režim zaštite prirode koji omogućuje korištenje pod određenim uvjetima:

- x Sumarstvo će se razvijati na temelju Osnova gospodarenja šumama, koje će ispitivanjem stanja odrediti mjeru gospodarenja i potrebe zaštite šuma, te mogućnost i potrebu gradnje gospodarskih građevina i cesta za potrebe provođenja aktivnosti zacrtanih u Osnovama gospodarenja šumama.

Prenamjena šuma (čista sječa) će se sprovoditi isključivo po čl. 47. Zakona o šumama:

"Krčenje odnosno čista sječa šume može se dozvoliti:

1. u svrhu promjene vrsta drveća, sastojinskih oblika šume; podizanja plantaža ili objekata koji služe u šumskoj proizvodnji (rasadnici, šumske prometnice, prosjeke, šumsko-građevinski objekti, lovni objekti i sl.), ukoliko to već nije određeno šumskogospodarskom osnovom područja, osnovom gospodarenja gospodarskom jedinicom ili programom za gospodarenje šumama;
2. ako se šumsko zemljište zbog općeg interesa ima privesti drugoj kulturi;
3. ako to zahtijevaju interesi sigurnosti ili obrane zemlje;
4. ako je potrebno radi provedbe plana prostornog uređenja objekata koji se prema posebnom zakonu mogu graditi izvan građevinskog područja;
5. ako je to potrebno radi građenja objekata ili izvođenja radova iz članka 15. stavka 1. točke 1. ovoga zakona.

Dozvolu iz stavka 1. ovoga članka izdaje općinska skupština.

Zemljište na kojem je izvršena čista sječa odnosno krčenje šume mora se u roku tri godine privesti namjeni radi koje je obavljena čista sječa odnosno krčenje. U protivnom slučaju korisnik je dužan izvršiti pošumljavanje odnosnog zemljišta u roku koji odredi općinska skupština."

- x Vodotoke i izvore treba zaštititi. Prioritetno je čišćenje postojećih prirodnih izvora pitke vode kojima obiluje područje općine Plaški). To podrazumijeva da će se kod svake nove izgradnje (stanovanje, rad, turizam) voditi računa da se otpadnim vodama ne ugroze vode, te da će se kod regulacija očuvati njihov prirodni tok i oblik (pejsažno rješenje regulacije), a kod izgradnje na vodotocima (ribnjaci, male hidrocentralne, mlinovi, mostovi) intervencija treba biti provedena nemetljivo i u prirodnim materijalima (kamen, drvo).
- x Razvoj turizma u pejzažu moguć je izgradnjom smještajnih i drugih građevina, lovačkih domova i lovno-gospodarskih građevina, izletničkih skloništa i izvan građevinskih područja, s kvalitetnim oblikovanjem građevine i njenog okoliša, osiguranjem optimalne odvodnje i deponiranja otpada, uređenjem pješačkih staza, odmorišta, vidikovaca, na način koji je prilagođen prirodnom okolišu. Sve navedene građevine moraju biti u skladu sa Zakonom o šumama (čl. 48.) – Građevine za potrebe infrastrukture, sporta, rekreacije, lova i Hrvatske vojske mogu se graditi u šumi ili na šumskom zemljištu samo ako to iz tehničkih ili ekonomskih uvjeta nije moguće izvan šume odnosno šumskog zemljišta.
- x Izgradnja i rekonstrukcija prometnica treba biti provedena tako da građevinskim zahvatima ne devastira prirodni okoliš ili preprekama onemogući kretanje divljači. Izgradnja šumske puteva koji služe u svrhu gospodarenja se izvode prema planu iz važećih osnova gospodarenja za pojedina šumska područja.

IZVOR DRETULJE PLAŠKI - CRNOGORIČNA ŠUMA

Lovstvo

- Razvoj lovstva ima vrlo povoljne uvjete, pošto zbog velike površine općine pod šumom postoji mnoštvo staništa za uzgoj visoke i niske divljači.
- Uz održanje i povećanje sadašnjeg lovnog fonda, uz daljnji razvitak "klasičnih" oblika lova potrebno je pristupiti organizaciji drugih (alternativnih) oblika "lova" kao što su foto-izleti.
- Građevine za potrebe lova i lovnog turizma se moraju graditi prema lovno-gospodarskoj osnovi odobrenoj po Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva za pojedina lovišta.

3.4.4. Zaštita kulturnih dobara

Konzervatorskom podlogom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za potrebe Prostornog plana uređenja Općine Plaški, elaborirana su nepokretna kulturna dobra predmetnog područja, ali samo arheološka područja i lokaliteti, jer je Konzervatorski odjel u Karlovcu procijenio da je potrebno ustanoviti postojeće stanje samo za arheologiju. Pokretna kulturna dobra kao i nematerijalna kulturna baština nije obrađena ovom podlogom.

Stručnim vrednovanjem kulturna doba s obzirom na značaj razvrstana su u sljedeće kategorije:

1. KULTURNA DOBRA NACIONALNOG ZNAČAJA - (1)

Kulturna dobra koja imaju izražena stilска obilježja ili autorsku pripadnost, bogata su graditeljskom i povijesnom slojevitošću, građena su kvalitetnim materijalima i inovativnim tehnikama gradnje, te su u većoj mjeri autentična i sačuvana u izvornom stanju.

2. KULTURNA DOBRA REGIONALNOG ZNAČAJA - (2)

Kulturna dobra koja imaju prepoznatljiva stilска obilježja ili su dio opusa lokalnih majstora, imaju manje izraženu graditeljsku i povijesnu slojevitost ili slojeve čija nadogradnja nije skladna, građena su uobičajenim materijalima i tehnikama, te su im temeljna obilježja u većoj mjeri autentična i sačuvana u izvornom stanju.

3. KULTURNA DOBRA LOKALNOG ZNAČAJA - (3)

Kulturna dobra bez izraženih stilskih obilježja i atribucije, pripadaju uobičajenom načinu gradnje i oblikovanju u određenom prostoru i vremenu, te su brojčano jako zastupljena. Najkvalitetniji primjeri pripadaju kategoriji regionalnog značaja.

Mjerama zaštite utvrđen je način provođenja zakona i drugih pravnih akata u zaštiti kulturnih dobara. Kroz Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uspostavljena je zaštita za sva preventivno zaštićena i registrirana kulturna dobra. Prijedlog mjera zaštite za preostala kulturna dobra utvrđen je ovom podlogom. Svaka pojedina mjeru zaštite uvjetovana je valorizacijom i stupnjem istraženosti kulturnog dobra.

Mjere zaštite razvrstane su u sljedeće kategorije:

1. REGISTRACIJA - (R)

Kulturna dobra zaštićena prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se upisuju u registar kulturnih dobara na listu zaštićenih kulturnih dobara, odnosno listu kulturnih dobara od nacionalnog značenja. Zaštitu registriranih kulturnih dobara provode nadležna tijela Ministarstva kulture.

2. PREVENTIVNA ZAŠTITA - (PZ)

Kulturna dobra zaštićena prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se upisuju na listu preventivno zaštićenih kulturnih dobara. Zaštitu preventivno zaštićenih kulturnih dobara provode nadležna tijela Ministarstva kulture.

3. EVIDENCIJA - (E)

Kulturna dobra koja se nalaze na postojećim popisima Ministarstva kulture, ali nad njima nije uspostavljena zaštita prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Riječ je o kulturnim dobrima čije istraživanje, dokumentiranje i valoriziranje nije provedeno do te mjeru da bi se mogla uspostaviti pravna zaštita. Stoga se ovim planom predlaže način na koji će se ista vršiti.

4. ZAŠTITA PROSTORnim PLANOM UREĐENJA OPĆINE - (ZPP)

Kulturna dobra koja nemaju pravni akt zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara već su kao takva utvrđena Prostornim planom uređenja općine Plaški. To se odnosi na sva kulturna dobra lokalnog značaja utvrđena Konzervatorskom podlogom. Usvajanjem Prostornog plana, te Konzervatorske podloge čiji je ona sastavni dio, ona postaju kulturnim dobrima lokalnog značaja u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 17.⁷ te se na njih primjenjuje i članak 24.⁸ Pravilnika o registru kulturnih dobara Republike Hrvatske (NN 37/2001). Takoder, ovom podlogom utvrđeni su opći odnosno posebni uvjeti zaštite istih, koji se provode uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela.

Osim načina uspostavljanja mjera zaštite za svaku pojedinu vrstu kulturnih dobara utvrđuju su opći, a po potrebi i posebni uvjeti zaštite kulturnih dobara, odnosno dopušteni zahvati i tehničke mjere zaštite. Uvjetima zaštite čuvaju se svojstva kulturnog dobra, sprečava njegovo uništenje ili oštećenje, te utvrđuju dopušteni zahvati i načini provođenja istih, ovisno o valorizaciji i kategorizaciji kulturnog dobra.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara nad kojima su uspostavljene mјere zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (kulturna dobra za koja je utvrđen akt o preventivnoj zaštiti ili registraciji) utvrđuje i provodi nadležno tijelo Ministarstva kulture. Hitni, nužni kao i dopušteni zahvati opće i tehničke zaštite utvrđuju se posebnim uvjetima, a odobravaju prethodnim odobrenjem.

Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema Zakonu o gradnji, te za radove iz Pravilnika o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola⁹.

U slučaju izmjene važećih zakona uvjete zaštite utvrdit će nadležno tijelo na zahtjev stranke adekvatnim aktom prije izdavanja prethodnog odobrenja na adekvatnu dokumentaciju.

Za kulturna dobra kojima se Konzervatorskom podlogom predlažu mјere zaštite uspostavljene temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (preventivna zaštita, registracija) potrebno je pokrenuti postupak uspostavljanja iste. Postupak će po službenoj dužnosti pokrenuti nadležno tijelo Ministarstva kulture, odnosno vlasnik ili investitor prije poduzimanja planiranih zahvata.

⁷ **Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 17:**

Dobro za koje prema odredbama ovoga Zakona nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro, predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine može proglašiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području.

Tijelo iz stavka 1. ovoga članka svojom će odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke.

Odluku iz stavka 1. ovoga članka donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture.

⁸ **Pravilnik o registru kulturnih dobara Republike Hrvatske ("NN" 37/01), članak 24:**

Uprava vodi i evidenciju kulturnih dobara od lokalnog značenja proglašenih u skladu s člankom 17. Zakona. Evidencija dobara od lokalnog značenja posebni je dio Registra označen odgovarajućom oznakom u bazi podataka. Po završetku kalendarске godine svi upisi evidencije dobara od lokalnog značenja ispisuju se na papir na način propisan člankom 11. stavak 3. i 4. ovoga Pravilnika. U evidenciju dobara od lokalnog značenja unose se na osnovi akta koje je donijelo nadležno tijelo lokalne samouprave sljedeći podaci: – redni broj upisa, – broj i datum akta na osnovi kojega se dobro upisuje, – smještaj dobra (naselje, lokalitet, adresa, za arheološko dobro: topografske oznake, za nematerijalno dobro: područje na kojem je poznato), – naziv dobra, – identifikacijski podaci koji sadrže sažete povjesne podatke, opis i stanje, – ime i prezime naziv i adresa vlasnika/imatelja dobra, – katastarsku česticu i katastarsku općinu (za nepokretna dobra), – opis područja zaštićenog dobra (za povjesne cjeline), – karakterističnu fotografiju, te – službene bilješke (upisi hipoteke i drugih podataka važnih za imovinsko-pravni status dobra).

⁹ **Pravilnik o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola («NN» br. 86/2004) članak 2:**

Lokacijska dozvola ne izdaje se za: 1. rekonstrukciju građevine kojom se ne mijenja oblik, veličina i namjena građevine, 2. zahvat unutar izrađene građevne čestice složene građevine kojim se bitno ne utječe na uvjete i način korištenja građevne čestice i stanje okoliša, 3. istražni prostor za istraživanje mineralnih sirovina bez rudarskih građevina i postrojenja, te istražni prostor za deponije otpada 4. gradnju odnosno postavljanje priključaka kojima se postoeća građevina priključuje na infrastrukturne instalacije (nisko naponsku i telekomunikacijsku mrežu, vodovod, kanalizaciju, plinovod, kabelsku televiziju), 5. gradnju odnosno postavljanje antene mobilne telefonije na postoećoj građevini, 6. pripremne radove i privremene građevine za potrebe građenja složene građevine kada se izvode unutar građevne čestice odnosno koridora zahvata određenog lokacijskom dozvolom, 7. gradnju odnosno postavljanje privremene građevine za potrebe sajmova i javnih manifestacija, 8. gradnju grobnica i spomenika na groblju, 9. gradnju ograde, osim ulične, niže od 1,8 m, 10. uređenje okućnice, građenje cisterne za vodu i septičke jame, postavljanje solarnih kolektora, podzemnog i nadzemnog spremnika goriva do 10 m³, 11. postavljanje reklamnih panoa, 12. postavljanje kioska na javnoj površini, 13. postavljanje nadstrešnica za sklanjanje ljudi u javnom prometu, 14. gradnju građevina protugradne obrane, 15. gradnju građevina za sigurnost plovidbe (objekt signalizacije), 16. gradnju građevina za sigurnost zračnog prometa (objekt za smještaj navigacijskog uređaja površine do 12 m²), 17. postavljanje opreme dječjeg igrališta, 18. poljoprivredne i šumske puteve (protupožarne, za gospodarenje šumom) i pješačke staze, 19. postaje za mjerjenje kakvoće zraka državne i lokalne mreže prema posebnom zakonu, kada se postavljaju na javnu površinu ili izgrađenu građevnu česticu.

Zaštitu i očuvanje kulturnih dobara lokalnog značaja provode tijela lokalne uprave i samouprave sukladno mjerama zaštite utvrđenim Konzervatorskom podlogom. Lokalna uprava i samouprava dužna je o planiranim zahvatima na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara lokalnog značaja obavijestiti nadležno tijelo Ministarstva kulture, te postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 17.¹⁰ te člankom 24.¹¹ Pravilnika o registru kulturnih dobara republike Hrvatske ("NN" 37/2001).

MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKIH PODRUČJA I LOKALITETA

Na području općine Plaški ubicirano je ukupno 21 arheološko područje i lokalitet koji nemaju pravni status zaštite u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. (Plaški, Gradina, Stari grad je registrirano kulturno dobro). To je rezultat, prije svega, slabe istraženosti a ne važnosti i brojnosti pojedinih arheoloških lokaliteta. Arheološki lokaliteti kako istraženi tako i potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet naroda i prostora u mikro i makroregionalnom smislu.

Upravo zbog stupnja neistraženosti arheološka područja i lokaliteti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara.

Mjere i uvjeti zaštite podrazumijevaju:

1. Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema Zakonu o gradnji, te za radove iz Pravilnika o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola. Mjere zaštite utvrdit će nadležno tijelo na zahtjev stranke adekvatnim aktom, prije izdavanja prethodnog odobrenja (građevinske dozvole).
2. Na osnovi rezultata istraživanja utvrdit će se daljnji postupak u zaštiti predmetnog područja ili lokaliteta. Prioritetna istraživanja potrebno je provoditi na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih i telekomunikacijskih sustava te iskorištanju mineralnih i drugih sirovina. Ako se pri izvođenju građevinskih ili drugih radova naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, potrebno je postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara¹².

¹⁰ **Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 17:**

Dobro za koje prema odredbama ovoga Zakona nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine može proglašiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području.

Tijelo iz stavka 1. ovoga članka svojom će odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke.

Odluku iz stavka 1. ovoga članka donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture.

¹¹ **Pravilnik o registru kulturnih dobara republike Hrvatske ("NN" 37/01), članak 24:**

Uprava vodi i evidenciju kulturnih dobara od lokalnog značenja proglašenih u skladu s člankom 17. Zakona. Evidencija dobara od lokalnog značenja posebni je dio Registra označen odgovarajućom oznakom u bazi podataka. Po završetku kalendarske godine svi upisi evidencije dobara od lokalnog značenja ispisuju se na papir na način propisan člankom 11. stavak 3. i 4. ovoga Pravilnika. U evidenciju dobara od lokalnog značenja unose se na osnovi akta koje je donijelo nadležno tijelo lokalne samouprave sljedeći podaci: – redni broj upisa, – broj i datum akta na osnovi kojega se dobro upisuje, – smještaj dobra (naselje, lokalitet, adresa, za arheološko dobro: topografske oznake, za nematerijalno dobro: područje na kojem je poznato), – naziv dobra, – identifikacijski podaci koji sadrže sažete povijesne podatke, opis i stanje, – ime i prezime naziv i adresa vlasnika/imatelja dobra, – katastarsku česticu i katastarsku općinu (za nepokretna dobra), – opis područja zaštićenog dobra (za povijesne cjeline), – karakterističnu fotografiju, te – službene bilješke (upisi hipoteke i drugih podataka važnih za imovinsko-pravni status dobra).

¹² **Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 45:**

Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, na kopnu, u vodi ili moru naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo.

Po primjeku obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, a najduže u roku od tri dana od primjeka obavijesti nadležno će tijelo, ako to ocijeni potrebnim, rješenjem odrediti mjeru osiguranja i zaštite nalazišta i nalaza, a može donijeti i rješenje o privremenoj obustavi daljnjih radova. Žalba na rješenje iz stavka 2. ovoga članka ne odgadja izvršenje rješenja.

Za vrijeme privremene obustave radova po rješenju iz stavka 2. ovoga članka investitor može podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za odobrenje nastavka radova. O ovom zahtjevu investitora nadležno će tijelo odlučiti u roku 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

3. Na području općine Plaški, osim Starog grada Plaškog na Gradini, nalaze se samo evidentirani arheološki lokaliteti i zone. To je rezultat, prije svega, slabe istraženosti a ne važnosti i brojnosti pojedinih arheoloških lokaliteta. U svakom slučaju arheološki lokaliteti, istraženi i potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet naroda i prostora u mikro i makroregionalnom smislu. Svi arheološki lokaliteti označeni su na karti u mjerilu 1:25000. Gotovo nijedan arheološki lokalitet nije istraživan iako se brojni pojedinačni i slučajni nalazi s ovog područja nalaze u muzejima Ougulina i Zagreba.

Kao što je navedeno Općina Plaški u arheološkom smislu može se izdvojiti po velikom broju slučajnih, ali veoma vrijednih arheoloških nalaza koji su nalaženi na ovom prostoru. Vrijedni i kulturno svjesni ljudi ovog kraja već više od 120 godina usrećuju arheologe i obogaćuju znanstvenu literaturu pregršcu novih spoznaja o bogatom životu ovog kraja kroz vrijeme.

Arheološka istraživanja i iskopavanja, te njihova prezentacija u turističke svrhe danas mogu biti veoma pogodan oblik promocije ali i finansijske iskoristivosti za zajednicu. Stoga su promišljanja u tom smislu potrebna na sveopće zadovoljstvo.

Upravo zbog stupnja neistraženosti arheološki se lokaliteti svrstavaju u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara. Većina lokaliteta indicirana je na temelju pregleda terena, prijašnjih slučajnih nalaza, no jedan broj čini skupina potencijalnih nalazišta, pretpostavljenih na temelju indikativnih toponima, geomorfološkog položaja, povijesnih podataka, kontinuiteta naseljavanja i sl.

TUMAČ OZNAKA

KTO KARTOGRAFSKA OZNAKA	SZ STANJE ZAŠTITE	VZ VALORIZACIJA	PMZ PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE
AL - Arheološki lokalitet	R - Registracija	1 - Nacionalni značaj	R - Registracija
AP - Arheološko područje	PZ - Preventivna zaštita	2 - Regionalni značaj	PZ - Preventivna zaštita
SA - Sakralna građevina	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	ZPP - Zaštićeno Prostornim planom općine
CG - Civilna građevina	N - Nije evidentirano	⊗ - Nije utvrđena	⊗ - Nije utvrđen
OG - Obrambena građevina			
EG - Etnološka građevina			
MO - Memorijalno obilježje			
MO - Memorijalni objekt			

ARHEOLOŠKI LOKALITETI

R. br.	LOKACIJA, NAZIV, ADRESA	GRUPA, VRSTA	KTO	SZ	VZ	PMZ
1.	PLAŠKI, GRADINA, STARI GRAD	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 01	R	1	-
2.	PLAŠKI, PODRUČJE IZMEĐU GRADINE I PLAŠKE GLAVE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 02	N	2	PZ
3.	PLAŠKI, VERA - ILIRSKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 03	N	3	PZ
4.	PLAŠKI, VERA - STRAŽBENICA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 04	N	3	PZ
5.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVICI	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 05	E	2	PZ
6.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVICI – CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 06	N	1	R
7.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVICI – MIKŠINO BRDO	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 07	N	3	PZ
8.	PLAŠKI, CENTAR, STARI GRAD	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 08	E	2	PZ
9.	MEĐEĐAK, DONJE GRBE, CRKVENO BRDO	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 09	N	3	PZ
10.	LAPAT, TURSKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 10	N	3	ZPP
11.	LAPAT, STOLIĆI, CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 11	N	3	ZPP
12.	JANJA GORA, MEDAKOVIĆI, CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 12	N	3	PZ
13.	JANJA GORA, TURČIĆ POLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 13	N	3	PZ
14.	JANJA GORA, ŠUŠNJARIĆI, ZIDINE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 14	N	3	PZ
15.	JANJA GORA, ŠUŠNJARI	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 15	N	1	R
16.	JEZERO I DIO, GRČKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 16	N	3	ZPP
	KUNIĆ, Kunić Sel	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, Plavča Draga	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, Kosanović	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, nepoznata lokacija	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	PLAŠKI, nepoznata lokacija	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	PLAŠKI, nepoznata lokacija, stećak	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	1	R

POPIS KULTURNIH DOBARA IZVAN ZAŠTIĆENIH POVIJESNIH CJELINA

	Naselje	Vrsta spomenika	Status zaštite
1.	Janja Gora	Pogrnilovići, kuća br. 24 u kojoj je osnovan jedan od prvih NOO-a u plaščanskom kraju	R, RZG-336
2.	Kunić	Kuća u kojoj su tijekom NOB-a održavani razni kursevi i boravile komande i štabovi partizanskih jedinica, obilježeno spomen pločom	R, RZG-332
3.	Kunić	Spomeničko mjesto Vukasi, Plavča Draga, mjesto prve akcije protiv talijanske vojske 1941.g., obilježeno spomen pločom	R, RZG-383
4.	Plaški	Plaška Glava, ostaci srednjovjekovnog utvrđenog grada (izvan naselja, 13.-14.st.)	R, RZG-02-76/235-1969.
5.	Plaški	Ostaci utvrde, novi vijek (u naselju, 17.st.)	E
6.	Plaški	Katedrala Vavedenja Presvete Bogorodice (u naselju, 1763.g., pregrađena 1906.g. po projektu J. Holjca, kamen i opeka)	R, RZG-03-UP/1-820/2-1986, R-748
7.	Plaški	Župna crkva Sv. Ane (u naselju, 1807.g., kamen)	E
8.	Plaški	Zgrada II. zasjedanja ZAVNOH-a	R, RZG-225
9.	Plaški	Rodna kuća Latas Branka, vl. Latas Marija i Petar, obilježeno spomen pločom	R, RZG-193
10.	Plaški	Spomen ploča partizanskim vezama na zgradici željezničke stanice,	E
11.	Plaški	Spomenik partizanu i biste narodnih heroja	E
12.	Plaški	Bista V. Nazora kod kina Hum	E

3.4.5. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti, kulturno-povijesne vrijednosti)

Red. br.	OPĆINA PLAŠKI	Oznaka	Ukupno ha	% od površine općine
2.0. ZAŠTIĆENE CJELINE				
2.1.	Zaštićena prirodna baština - značajni krajobraz - posebni rezervat – stanišni - zona utjecaja A - zona utjecaja B	ukupno 	ZK S	1.088,76 992,00 96,76 15,80 21,35
2.2.	Zaštićena graditeljska baština - povijesna graditeljska cjelina – prijedlog	ukupno		1,87 1,87
				6,92 6,30 0,61 0,10 0,14
				0,01 0,01

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava**3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, željeznica, javne komunikacije, produktovodi)****- Ceste**

Dobra prometna infrastruktura omogućuje kvalitetan i ujednačen razvoj naselja na području općine Plaški. To se odnosi i na razvoj komunalne infrastrukture koja u pravilu prati prometni sustav. Postojeće prometnice ne zadovoljavaju, te je potrebno uređenje i proširenje sustava radi što kvalitetnijeg razvoja općine.

Pod uređenjem i rekonstrukcijom prometnica smatra se da treba kolničke trake izgraditi na širinu 6,0 - 7,0 m, ublažiti horizontalne i vertikalne krivine, izgraditi autobusna ugibališta s nadstrešnicama, izgraditi obostrano nogostupe u naseljima i preko mosta, nadopuniti i održavati horizontalnu i vertikalnu signalizaciju, izvesti kvalitetnu javnu rasvjetu.

Od novih prometnih pravaca ili dijelova neophodno je izvesti novu obilaznicu D42 sjeverno od Plaškog, asfaltirati prometne pravce unutar naselja koji još nisu asfaltirani, te kvalitetnije povezati centar Plaškog s naseljima u istočnom dijelu općine. Moguće je izgraditi kamionsko parkiralište van naselja s pratećim sadržajima ako se ukaže potreba.

Javni prigradski autobusni promet putnika ne zadovoljava, no u dalnjem razvoju područja moguće je uvođenje novih voznih linija s bolje usklađenim voznim redom.

- Željeznica

Željeznički promet zadovoljava postojeće potrebe, a može značajno utjecati i na budući razvoj općine. Posebno se to odnosi na željezničku stanicu Plaški, koja se može proširiti i modernizirati.

- Telekomunikacijska mreža

Od telekomunikacijske mreže postoji:

- Telefonska glavna čvorna i krajnja centrala.

Predviđa se proširenje centrale u Plaškom prema potrebi.

Za naselja se može predvidjeti gradnja nove telefonske mreže, ako se bude povećavao broj stanovnika.

Telekomunikacijska mreža u današnje vrijeme ima snažan i u velikoj mjeri nepredvidiv razvoj čak i u vrlo kratkom razdoblju. Sretan je okolnost što ta mreža ne utječe štetno na okoliš pa se uvijek može uskladiti s drugim objektima. Već se sada može očekivati da će se zbog širokopojasnih usluga broj pristupnih čvorova (UPS) bitno povećati, dakle pristupna mreža će se dodatno segmentirati odnosno širiti. Zbog toga će na pojedinim lokacijama trebati određeni manji prostor, što će se rješavati ili tipskim kontejnerima veličine do 12 m² ili u postojećim objektima ili vanjskom izvedbom UPS ovisno o situaciji, s tim da se i sadašnje lokacije mogu pomicati u skladu s potrebama. Kako se zbog novih tehnologija povećava i broj BS mobilne telefonije, a za sada se još ne mogu točno predvidjeti nove lokacije, fiksna mreža će se morati širiti i do ovih lokacija što će se rješavati za svaki konkretni slučaj. Isto vrijedi i za novu uslugu nepokretnog bežičnog pristupa (FWA Fixed Wireless Access).

T-Mobile Hrvatska d.o.o. izgrađuje i upravlja telekomunikacijskim mrežama više sustava pokretnih komunikacija. U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi sljedećih generacija). U skladu s navedenim planovima, uz postojeće i trenutno planirane lokacije osnovnih postaja, na području obuhvata ovog plana se omogućava izgradnja i postavljanje i dodatnih osnovnih postaja – smještanjem antena na antenske stupove i na krovne prihvate na postojećim objektima.

Iz razloga što tehnički nije moguće razviti kvalitetnu mrežu za pokretne komunikacije plan omogućava ulazak u građevinska područja naselja, poglavito u većim naseljima i posebno za nove tehnologije koje koriste sve manje izražene snage za komunikaciju. Pritom treba voditi računa o utjecaju na krajobraz i izgled objekata.

U postupku izdavanja lokacijskih dozvola ili u postupku donošenja detaljnih planova uređenja za dijelove Plana unutar područja obuhvata ovog plana će se za gradnju individualnih stambenih ili stambeno-poslovnih ili drugih objekata utvrditi posebni uvjeti građenja s područja telekomunikacija, a koji se odnose primjerice na: uzemljenje s dostupnošću do sabirnica, priključne TK kutije za implementaciju širokopojasnih usluga i dr.

3.5.2. Energetski sustav

- Elektroopskrba

Potrebe napajanja električnom energijom općine Plaški osigurane su 35-kilovoltnim dalekovodom te nakon TS-Plaški lokalnom elektromrežom.

Ostala niskonaponska mreža prolazi koridorima postojećih prometnica.

U razvoju treba eventualno pojačati kapacitete postojećih TS u naseljima (te izgraditi nove ili zamijeniti stare i dotrajale).

Za dalekovod je u planu osiguran zaštitni koridor.

Planom se omogućava izgradnja novih, dodatnih transformatorskih stanica 20/10/0,4 kV uz postojeće, a ovisno o budućim potrebama pojedinačnih ili više zajedničkih korisnika. Lokacije tih TS-a određivat će se u redovnom postupku.

Napajanje novih transformatorskih stanica osigurat će se priključivanjem na postojeću 10(20) kV mrežu, a kasnije samo na 20 kV srednjенaponske vodove. Širenje SN i NN mreže pratit će realizaciju druge izgradnje.

- Opskrba plinom

Planira se polaganje visokotlačnog magistralnog plinovoda područjem općine uz izgradnju nove redukcijske mjerne stanice u Plaškom. Opskrbnu mrežu naselja predviđa se kao srednjetlačnu. Trasa magistralnog plinovoda ucrtana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i njeno izmještanje za maksimalno 100 m ne smatra se izmjenom Plana.

3.5.3. Vodnogospodarstveni sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)**- Vodoopskrba**

Vodoopskrbni sustav općine Plaški planiran je putem glavnog vodoopskrbnog cjevovoda iz sabirne komore rezervoara "Gradina" i planiranog vodospremnika na izvorištu Dretulje. Vodoopskrbni cjevovod opslužuje Plaški i širi se prema ostalim naseljima općine.

Ovakav način opskrbe pitkom vodom zadovoljiti će razvojne potrebe za područje općine. Rješenje je usklađeno sa Studijom vodoopskrbe županije. Vodoopskrbna mreža ucrtana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i moguće ju je dopunjavati, dograđivati i rekonstruirati u novim i postojećim ulicama unutar naselja, što se ne smatra se izmjenom Plana.

- Kanalizacija

Na području općine Plaški danas nema izgrađene kanalske mreže. Djelomično su otpadne i fekalne vode riješene putem individualnih taložnica i septičkih jama. Radi poboljšanja uvjeta življenja predviđa se izgradnja kanalske mreže i spajanje otpadnih voda putem kolektora i uređaja za pročišćavanje. Glavni kolektor će spajati naselja oko Plaškog pa dalje do uređaja za pročišćavanje. Ostali odvodni kanali činit će osnovnu mrežu kanalizacije i spajat će se na glavni kolektor.

Za odvodnju otpadnih voda mora se predvidjeti kvalitetan uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Postoje Idejni i Glavni projekt odvodnje iz 1981. god., no od tada se mnogo toga promijenilo.

- Uređenje vodotoka i voda

Na razmatranom području postoje riječna korita Dretulje i Vrnjike koja su u prirodnom, gotovo izvornom obliku. Vode su čiste i bistre što svakako treba i nadalje zadržati. Obale rijeka pretežito su obrasle autohtonim raslinjem koje treba očuvati. Te prostore potrebno je zadržati u izvornom obliku, a vode očuvati. Ne predviđa se nova izgradnja na obalama već se zadržava postojeće stanje. Otpadne i fekalne vode iz planiranog kanalskog sustava naselja Plaški treba preko budućeg pročistača smještenog u gospodarskoj zoni proizvodne namjene ispuštiti bez mogućnosti zagađenja vodotoka. To se posebno odnosi na otpadne vode tvornice papira. Šira područja izvorišta na razmatranom prostoru potrebno je maksimalno zaštititi uz određivanje granica i po mogućnosti ispitati isplativost korištenja i uvođenja u vodoopskrbni sustav. Provodenje vodoistražnih radova je neophodno kako bi se ukazalo na potencijal pitke vode.

Na gotovo svim vodotocima postoje mlinice o kojima se treba voditi briga kako zbog proizvodnje zdrave hrane tako i zbog njihove turističke atrakcije.

Zaštiti od štetnog djelovanja voda zadatak je voditi brigu o osiguranju dovoljnog proticajnog profila vodotoka, o pronosima nanosa, o eroziji korita, održavanju čistih i prohodnih ponornih zona.

Posebno se ističe važnost vođenja brige o zaštiti površinskih voda od zagađenja, s obzirom da je dokazana podzemna povezanost Dretulje i ostalih manjih potoka s izvorom Mrežnice.

Ne smije se dopustiti ponavljanje zagađenja Mrežnice otpadnim vodama iz tvornice papira u Plaškom.

Prostornim planom je rezerviran koridor u širini cca 20 m uz lijevu i desnu obalu Vrnjike i Dretulje radi njihovog tehničkog i gospodarskog održavanja te izvođenja eventualnih regulacija. Uz sve ostale vodotoke osiguran je pojas širine cca 10 m uz njihove lijeve i desne obale za njihovo tehničko i gospodarsko održavanje.

Oko ponornih zona osiguran je prostor da ne bi došlo do njihovog začepljenja i zagađenja te radi njihovog održavanja.

Važno je voditi brigu o veličinama propusta koji se izvode na vodotocima da svojim profilom ne stvaraju uspore uzvodno i radi njihovog lakšeg održavanja.

Prostornim planom predviđen je prostor za funkcioniranje i razvoj ribnjaka na ovom prostoru.

3.6. Postupanje s otpadom

Prostornim planom županije je predložena zajednička lokacija na području Grada Ogulina za Grad Ogulin te općine: Josipdol, Tounj, Plaški i Saborsko. Za potrebe općine Plaški se predlaže jedna lokacija u općini Plaški kao rezervna, za koju je potrebno provesti sva potrebna istraživanja te provesti postupak procjene utjecaja na okoliš (lokacija Jezero).

Reciklažna dvorišta će se urediti na lokacijama uz industrijske zone.

Podaci o divljim deponijima:

1. Rezervno odlagalište otpada (draga na rubnom dijelu naselja Jezero I dio)

Prema preporuci JKP Komunalac sav otpad se odlaže na privremeno odlagalište otpada udaljeno cca 6 km od središta naselja Plaški.

Privremeno odlagalište se namjerava koristiti do realiziranja prijedloga danih u Studiji komunalnih djelatnosti Karlovačke županije i podstudiji Gospodarenje komunalnim otpadom.

Za sada se otpad prvo odlaže u 5 depo-kontejnera, a zatim odvozi u privremeno odlagalište otpada.

Odlagalište otpada "Jezero" obavezno je sanirati u skladu s Pravilnikom o uvjetima za postupanje s otpadom (NN 123/97 i 112/01) na način da se omogući odlaganje još tri do pet godina, što je usuglašeno sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05). Odlagalište "Jezero" će se sanirati i zatvoriti kad se otvorí centralno odlagalište otpada Karlovačke županije.

2. Divlji deponij "Japaga"

Ovaj divlji deponij saniran je početkom 1996. godine.

3. Divlji deponijau naselju Međeđak

Ovaj divlji deponij saniran je početkom 1997. godine.

4. Divlji deponij kod mosta na rijeci Dretulji

Ovaj divlji deponij djelomično je saniran početkom 1997. godine. Dio divljeg deponija uz samu rijeku Dretulju radi "mekog" terena nije mogao biti saniran.

5. Divlji deponij kod mosta na rijeci Vrnjici

Ovaj divlji deponij djelomično je saniran početkom 1997. godine. Dio divljeg deponija u blizini rijeke Vrnjike radi "mekog" terena nije mogao biti saniran.

6. Divlji deponij kod stadiona u naselju Plaški

Ovaj divlji deponij djelomično je saniran početkom 1997. godine. Dio divljeg deponija u blizini rijeke Dretulje radi "mekog" terena nije mogao biti saniran.

7. Dva divlja deponija u naselju Plaški (označena su na karti)

Ovi divlji deponiji sanirani su početkom 1997. godine

3.7. Sprečavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

Svi pogoni privrednih djelatnosti koji će se graditi moraju imati sisteme zaštite okoliša, bilo da se oni ugrađuju u tehnologiju proizvodnje, ili se izvode drugim metodama. Zaštita od buke, zagađenja zraka, vibracija, elektroenergetskih zračenja, otpadnih voda, tehnološkog otpada i dr. mora biti riješena za svaku lokaciju, u skladu s posebnim propisima.

Svi veći građevni zahvati na brdskom prostoru i u zaštićenoj zoni uz Dretulju i Vrnjiku moraju prethodno biti provjereni odgovarajućim idejnim rješenjem radi sprečavanja nepovoljnih utjecaja.

Zaštita zraka

Budući da se ne raspolaže relevantnim pokazateljima za ocjenu kakvoće zraka treba djelovati sukladno Zakonu o zaštiti zraka (NN 178/04) i podzakonskim propisima proizašlim temeljem Zakona.

Zaštita od požara

Planom su osigurane mjere zaštite prilagođene ovoj vrsti plana. Efikasnost zaštite od požara postiže se adekvatnom organizacijom prostora: načinom uređenja, razmještajem zona naselja i pristupnošću javnim kolnim površinama do svih dijelova naselja.

Potrebno je osigurati dovoljan tlak vode te adekvatni raspored hidranata.

Potrebno je osigurati vatrogasne pristupe do svih dijelova naselja.

U svrhu sprečavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4 m ili manje, ako se dokaže, uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevina i dr., da se požar neće prenijeti na susjedne građevine, ili mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji, u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta), nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine najmanje 1 m ispod pokrova krovišta, a koji mora biti od negorivog materijala najmanje na dužini konzole.

Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevine i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža.

Izgradnja skloništa osnovne zaštite

U "Pravilniku o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora" određeni su pojedini sadržaji prostornih planova, smjernice za planiranje prostora koji su od važnosti za zaštitu od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

U ovom Prostornom planu uredenja općine Plaški poštivane su mjere zaštite iz Pravilnika te je predviđeno da će se graditi skloništa po normativu: 1 sklonišno mjesto na 50 m^2 bruto razvijene površine stambenih građevina.

Za osnovnu školu se broj mjesta u skloništu određuje prema 2/3 broja zaposlenih i 1/2 broja učenika u jednoj smjeni u školi. Za ostale sadržaje (javne i gospodarske namjene) broj i način izvedbe sklonišnih mjesta odredit će se prilikom izdavanja lokacijske dozvole prema Pravilniku ovisno o broju zaposlenih.

Nesmetano kretanje invalidnih osoba

Pristupni putovi moraju biti tako predviđeni da je moguć pristup invalida do svih građevina preko skošenih rubnjaka. Kod izdavanja lokacijske dozvole i projektiranja potrebno se pridržavati važećih propisa o pristupačnosti građevinama.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. UVJETI ZA ODREĐIVANJE NAMJENA POVRŠINA

1. Razgraničenje zona javnih i drugih namjena vrši se na osnovi prikaza građevinskih područja naselja uz uvažavanje stvarnog stanja na terenu i vlasničkih odnosa.
2. Razgraničenje javnih prometnih površina, površina određenih za gradnju građevina gospodarskih djelatnosti, građevinska područja naselja te šumskih i poljoprivrednih površina kao i površina za sport i rekreaciju prikazano je u kartografskom prikazu 1. - Korištenje i namjena prostora, a detaljno razvrstana na kartama građevinskih područja naselja u mjerilu 1:5.000.
3. Razgraničenje građevinskih područja naselja je određeno u pravilu granicama postojećih čestica ili na osnovi drugih elemenata od značaja za pojedinu namjenu (reljef, dubina čestice, oblik i sl.)
4. Kod određivanja plana namjene prostora izvršena je sistematizacija namjene vodeći računa o očuvanju prirodnih vrijednosti nudeći mogućnost razvoja u svakom od naselja u skladu s mogućnostima i rastom broja stanovnika.
5. Sistematizacija namjene površina je izvršena po sljedećim grupama:
 - a) prostori za razvoj i uređenje
 - * razvoj i uređenje prostora naselja
 - * razvoj i uređenje prostora izvan naselja
 - * poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene
 - * uređenje vodotoka i voda
 - * šume i druge neizgrađene površine
 - b) promet
 - * cestovni promet
 - * željeznički promet.

2. UVJETI ZA UREĐENJE PROSTORA

2.1. Građevine od važnosti za državu i županiju

2.1.1. Građevine od važnosti za državu

1. Postojeća državna cesta D42 je od važnosti za državu.
2. Obilaznica naselja Plaški.
3. Postojeća magistralna željeznička pruga Josipdol–Gospić–Knin.
4. Zona posebne namjene "Eugen Kvaternik" od važnosti je za državu.
5. Magistralni plinovod Ogulin - Gospić - Dalmacija
6. Hidromelioracijsko polje – Plaščansko polje.

2.1.2. Građevine od važnosti za županiju

1. Dalekovod napona 35 kV od važnosti je za Županiju.
2. Županijska plinska mreža (20 bara).
3. Bazne stanice mobilne telefonije.
4. Vodozahvat za potrebe vodoopskrbe u Općini Plaški

2.2. Građevinska područja naselja

2.2.1. Kriteriji i način formiranja građevinskih područja naselja

1. Građevinsko područje (GP) čine građevinska područja naselja i građevinska područja izdvojenih namjena. Granicama GP razgraničuju se izgrađeni dijelovi GP i površine predviđene za njegovo širenje od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se mogu odvijati izvan građevinskih područja.
2. Prilikom formiranja građevinskih područja naselja planom se razlikuju izgrađeni i neizgrađeni dijelovi građevinskih područja. Izgrađeni dio čine izgrađene građevne čestice, infrastrukturne građevine te druge uredene površine privredne planiranoj namjeni. Formiranje građevinskih područja predloženo je tamo gdje postojeća izgradnja nije bila obuhvaćena građevinskim područjem, gdje je bilo ocijenjeno da je povećanje građevinskog područja prihvatljivo (uz postojeće prometnice u kontaktnim zonama s postojećim izgrađenim područjem, kao interpolacije u postojećim naseljima). Izbjegnuta su širenja naselja duž prometnih pravaca od državnog i županijskog značaja.

2.2.2. Namjena građevina u građevinskim područjima naselja

1. Granice građevinskog područja utvrđene su, u pravilu, granicama katastarskih čestica na kopiji katastarskog plana u mjerilu 1:5000.
 - * Na građevinskom području ne smiju se graditi građevine koje bi svojim postojanjem ili upotrebotom neposredno ili potencijalno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, ili ugrožavale vrijednost čovjekova okoliša, niti se smije zemljiste uređivati ili koristiti na način koji bi izazvao takve posljedice.
 - * Unutar granice građevinskog područja, zemljiste se može parcelirati samo u svrhu osnivanja građevnih čestica i to za izdavanje građevinske dozvole (stambene građevine do 400 m² BRP) ili na osnovi lokacijske dozvole za ostale građevine.
2. U okviru ovih područja mogu se graditi stambene, stambeno-poslovne, poslovne, pomoćne, radne i gospodarske građevine, manji pogoni, pilane, prateći sadržaji i škole, vrtići, upravne građevine, crkve, trgovine, turistički, ugostiteljski, komunalni objekti i uređaji, te ostale građevine koje služe funkcioniranju naselja.
3. Lokacije za nestambene sadržaje nisu ovim planom diferencirane. Time se omogućava izbor lokacije u trenutku donošenja odluke o gradnji, kada će se takvi sadržaji graditi u nekom od naselja.
4. Na jednoj građevnoj čestici u zonama građevinskog područja može se graditi jedna stambena, jedna stambeno-poslovna ili jedna poslovna građevina.
5. Uz stambenu, stambeno-poslovnu ili poslovnu kao glavnu građevinu mogu se graditi pomoćne gospodarske i manje poslovne građevine koje sa stambenom građevinom čine jednu funkcionalnu cjelinu.
6. Za stambeno-poslovne i poslovne građevine unutar građevinskih područja naselja primjenjuju se odredbe za nisku stambenu izgradnju utvrđene ovim planom.
7. Pomoćnim građevinama smatraju se garaže, spremišta i sl.
8. Gospodarskim građevinama smatraju se:
 - bez izvora zagađenja: šupe, kolnice, sjenici, ljetne kuhinje, spremišta poljoprivrednih proizvoda i sl.,
 - s izvorima zagađenja: staje, svinjci, kokošinjci, kunićnjaci i sl.
9. Manjim poslovnim građevinama smatraju se:
 - za tihe i čiste djelatnosti, bez opasnosti od požara i eksplozije; krojačke, frizerske, postolarske i fotografске radionice, prodavaonice mješovite robe, kaffei, buffetti i sl.
 - za bučne djelatnosti: automehaničarske radionice, limarije, lakirnice, bravarije, kovačnice, stolarije, ugostiteljski objekti s glazbom i sl.

2.2.3. Građevne čestice

1. Na neizgrađenom i neuređenom građevinskom zemljištu minimalna veličina građevne čestice odreduje se za nisku stambenu izgradnju od 250 m^2 :
 - za izgradnju građevina na slobodnostojeći način minimalna širina građevne čestice je 12 m, a minimalna dubina 20 m; udaljenost površine unutar koje se razvija tlocrt građevine ne može biti manja od 1 m od susjedne međe, ako se ne izvode otvori na zidu, odnosno 3 m ako se izvode otvori,
 - za izgradnju poluugrađenih građevina minimalna širina građevne čestice je 10 m, a minimalna dubina 24 m.
2. Ove odredbe ne odnose se na veličinu, oblik građevne čestice i način lociranja stambene, stambeno-poslovne ili poslovne građevine koje se interpoliraju u postojeću građevinsku strukturu ili koje su izgrađene prije stupanja na snagu ovog plana. Ukoliko su na pročelju susjedne čestice na izgrađenoj građevini izvedeni otvori, udaljenost građevine od susjedne granice građevne čestice mora iznositi najmanje 3,0 m. Kod manje udaljenosti obvezno se izvodi protupožarni zid bez ikakvih otvora, a na krovnoj plohi prema susjedu obvezno se izvodi snjegobran.
3. Građevine ne smiju svojom lokacijom ometati ili ugrožavati pješački kolni promet, odnosno s aspekta osunčanja i prozračenja negativno utjecati na zaštićene uvjete stanovanja i rada na susjednim česticama.
4. Dubina građevne čestice izvan centralne zone mješovite namjene je max. 50 m, ako grafičkim prikazom nije određeno drugačije.
5. Bruto izgrađenost građevne čestice u naseljima sa stambenim i pomoćnim građevinama iznosi najviše 30% za slobodnostojeće građevine, 40% za poluugrađene i 50% za skupne građevine (ugrađene u nizu) od ukupne površine čestice, izuzev ako se radi o rekonstrukciji povijesnih ili drugih zaštićenih dijelova naselja gdje izgrađenost može biti veća, ali ne veća od zatečene.
6. Za stambenu građevinu poljoprivrednog proizvođača uz koju će se graditi i gospodarska građevina za potrebe poljoprivredne proizvodnje, osim tovilišta, dubina čestica ne može biti manja od 40,0 m.

Visina građevina

7. Etažna visina stambene, stambeno-poslovne ili poslovne građevine ne može biti veća od podrum, 2 nadzemne etaže i potkrovле, a za gospodarske pomoćne i male poslovne građevine ne veća od prizemlja s mogućnošću gradnje podruma i potkrovla bez nadozida.
8. Ispod stambene, stambeno-poslove ili poslovne građevine mogu se graditi podrumi, a tavanski prostori se mogu uređivati u potkrovlu visine nadozida max. 1,2 m.
9. Podrumom se smatra etaža kod koje kota gornjeg ruba njene stropne konstrukcije nije viša od 1,2 m od kote konačno zaravnatog terena na najnižem dijelu, izravno uz građevinu.
10. Horizontalni i vertikalni gabariti građevina, oblikovanje pročelja i krovišta, te upotrijebljeni građevinski materijali moraju biti usklađeni s okolnim građevinama i krajolikom.
11. Krovišta se moraju izvesti kosa, a nagib je definiran tehničkim normativima za određenu vrstu pokrova. Max. nagib krovišta je do 45° .
12. Na industrijskim i javnim građevinama krov se može izvesti na drugačiji način, ovisno od načina osvjetljenja i tehnološkog procesa u građevini. Iznimno, s aspekta osvjetljenja i prozračenja okolnog prostora, na pomoćnim građevinama i dograđenim dijelovima stambenih građevina može se izvesti ravan krov.
13. U starim dijelovima naselja s vrijednom ruralnom arhitekturom preporučuje se korištenje građevinskih elemenata karakterističnih za tu arhitekturu.
Građevine koje se izgrađuju na poluugrađeni način ili u nizu moraju s građevinom na koju su prislonjene činiti arhitektonsku cjelinu.

2.2.4. Način i uvjeti gradnje

1. Način gradnje gradevine određen je položajem gradevine u odnosu na granicu gradevne čestice prema dvorištu. S obzirom na način gradnje gradevine mogu biti samostojčeće, dvojne i skupne.
2. Gradevine koje se izgrađuju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3,0 m od granice susjedne gradevne čestice ako imaju otvore. Gradevine koje se izgrađuju na poluugrađen način jednom svojom stranom se prislanjaju na granicu susjedne gradevne čestice uz postojeću ili novoplaniranu susjednu gradevinu.
3. Gradevine koje se izgrađuju u nizu moraju se s dvjema svojim stranama prislanjati na granicu susjednih gradevnih čestica, uz susjedne gradevine s kojima formiraju niz.
4. Prisloni zidovi na gradevine u nizu moraju se izvesti kao protupožarni, a ukoliko se izvodi goriva krovna konstrukcija isti moraju presijecati krovište po cijeloj dužini.
5. Teren oko zgrade, potporni zidovi, terase i sl., treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promijeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta i susjednih gradevina.

2.2.5. Način i uvjeti priključenja gradevne čestice

1. Gradevna čestica mora imati direktni pristup s javne površine.
Kolni pristup od ceste do gradevne čestice mora biti širine min. 3,0 m.
Prilikom izgradnje kolnih pristupa preko javne površine ne smiju se ugrožavati postojeće gradevine na javnoj površini ili onemogućavati njihovo korištenje.
2. Ako na dijelu gradevnog područja postoji vodoopskrbna i kanalizacijska mreža, gradevine se obvezno moraju priključiti na mrežu.
3. Priključivanje gradevina na električnu mrežu obavlja se na način propisan od nadležne službe za opskrbu električnom energijom.
4. Stupovi niskonaponske mreže postavljaju se iza regulacijske linije na gradevnoj čestici na udaljenosti 0,75 m od regulacijske linije.
Ako na dijelu gradevnog područja na kojem će se izvoditi gradevina postoji vodovodna mreža i ako postoje za to tehnički uvjeti, gradevina se obavezno putem priključka na vodovod opskrbljuje vodom. Do realizacije planirane vodovodne mreže opskrba će se vršiti prema lokalnim uvjetima bunarima ili sabiranjem oborinske vode.
5. Naprave (zdenci, crpke i cisterne) koje služe za opskrbu vodom moraju biti izgrađene i održavati se prema postojećim propisima.
Te naprave moraju biti udaljene i locirane uzvodno, u odnosu na tok podzemne vode, radi zaštite od mogućih zagadivača, kao što su fekalne lame, gnojišta, kanalizacijski vodovi i okna, otvoreni vodotoci ili bare i slično.
6. Cisterne za pitku vodu moraju se izvesti od nepropusnog materijala a unutrašnje površine moraju biti glatke. Cisterne moraju biti zatvorene. U njih se smije uesti samo voda sa sabirnih površina zaštićenih od zagađivanja i s krovova pokrivenih anorganskim materijalom, osim s krovova pokrivenih olovom. Nortonovi zdenci, zabijene crpke ili slično moraju sezati što dublje u podzemnu vodu, a najmanje do dubine 7 m od površine tla.
U pogledu tamponskog sloja, izvedbe betonske ploče oko crpke i odvodnje vrijede isti propisi kao i za bunare. Cijevi od crpke moraju se monolitno s pločom obzidati betonom, sve do glavne crpke.
7. Otpadne vode iz domaćinstava moraju se prije ispuštanja u okoliš pročišćavati metodom autopurifikacije izgradnjom trodjelnih taložnica. U vodotoke ne smije se ispuštati osoka, otopine umjetnih gnojiva kao i druge štetne tvari, niti otpadne vode iz manjih poslovnih gradevina.
8. Otpadne vode iz kućanstva u mjestima bez kanalizacije moraju se ispuštati u nepropusne septičke lame. U vodotoke se ne smije ispuštati osoka, otopine umjetnih gnojiva kao i druge štetne tvari, posebno iz manjih poslovnih gradevina.

9. Otpadne vode iz proizvodno-poslovnih građevina moraju se prethodno pročistiti, odnosno stručno dokazati da svojom agresivnošću ne utječu na zagađenje čovjekova okoliša.
Kruti otpad se može odlagati samo na za to određena mjesta.
Na građevnom području može se spaljivati samo drvo i ligno-celulozni otpad.
10. Javna prometna površina unutar granica građevnog područja na koju postoji izravni prilaz s građevne čestice ili je uvjet za osnivanje građevne čestice mora se projektirati, graditi i uređivati kao trg ili ulica tako da omogućava vođenje svih vrsta infrastrukture – vodovod, struja, kanalizacija te mora biti vezana na sustav javnih cesta.
11. Ulicom se smatra svaka javna prometna površina - cesta ili put unutar granica građevnog područja uz koji se izgrađuju stambene građevine i na koji građevine imaju izravni pristup.
Ulica (nerazvrstana cesta) mora imati širinu kolnika:
- najmanje 5,5 m za ulice bez priključnih ulica
- najmanje 6,0 m za sabirne ulice
12. Minimalna udaljenost regulacijske linije od ruba kolnika treba osigurati mogućnost izgradnje nogostupa i svih potrebnih elemenata komunalne infrastrukture te odvodnog jarka te usjeka ako su potrebni.
13. Regulacijskom linijom se utvrđuje granica između građevne čestice i javnog puta.
14. Iznimno, uz kolnik slijepo ulice može se osigurati izgradnja nogostupa samo uz jednu njenu stranu.
Ne može se dozvoliti izgradnja građevine i ograda, te podizanje nasada koji bi sprečavali proširenje ulica, uklanjanje oštih zavoja, odnosno koji bi zatvarali vidno polje i time ometali promet. na kraju slijepo ulice potrebno je osigurati okretište.

2.2.6. Uvjeti uređenja građevnih čestica

1. Ulična ograda se podižeiza regulacijske linije.
2. Kada se javna cesta, koja prolazi kroz građevinsko područje, ureduje kao ulica, udaljenost vanjskog ruba ulične ograde ne može biti manja od osi državne ceste 9,0 m, županijske ceste 6,0 m, a lokalne ceste 4,5 m.
3. Prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu treba odrediti tako da se ne ugrožava javni promet.
4. U slučaju kada se građevna čestica nalazi uz spoj sporedne ulice koja ima značaj regionalne ceste, prilaz s te čestice na javnu prometnu površinu obvezno se ostvaruje preko sporedne ulice.
5. Za neizgrađeni dio građevinskog područja koji se širi uz državne ili županijske ceste, treba osnovati zajedničku sabirnu ulicu, preko koje će se ostvariti direktni pristup na javnu prometnu površinu za daljnju izgradnju uz tu cestu.
U pravilu treba onemogućiti širenje građevinskog područja naselja uz prometne pravce od državnog i županijskog značaja. Uz iste se i izvan građevinskog područja mogu graditi samo prateći sadržaji tranzitnog prometa kao što su benzinske stanice, autobusna stajališta, ugostiteljski objekti, parkirališta i sl.
6. Izravni prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu ne može biti uži od 3,0 m.
7. Ukoliko se unutar građevne čestice utvrđuje lokacijska dozvola za poslovnu građevinu s djelatnošću koja iziskuje upotrebu vozila ili je vozilo predmet djelatnosti, do iste se mora osigurati kolni pristup s javne prometne površine minimalne širine 3,0 m.
8. Za ostale djelatnosti nužno je osigurati posebni pješački pristup s javne prometne površine, min. 1,2 m.
9. Za gradnju groblja i građevina u funkciji groblja lokacija, izgrađenost građevne čestice, visina zgrade te uvjeti oblikovanja odrediti će se detaljnim planom koji je obavezan za otvaranje novog groblja.
10. Neizgrađeni dijelovi GP mogu se privesti namjeni po izvršenoj pripremi i opremanju zemljišta. Za sva naselja komunalna opremljenost podrazumijeva najmanje:
 - pristupni put,
 - vodoopskrbu,
 - električnu energiju,

- odvodnju sukladno lokalnim prilikama.
11. Mala ruralna naselja (do 200 stanovnika) kojima prijeti izumiranje, a koja su infrastrukturno opremljena treba aktivirati u funkciji obiteljskih poljoprivrednih domaćinstava, seoskog turizma, sekundarnog stanovanja i rekreativne dejavnosti.
 12. Pažnju je potrebno posvetiti oblikovanju ruralnih naselja, koje treba biti primjereni tradicionalnom oblikovanju prostora (položaj na terenu, organizacija okućnice s pomoćnim objektima, veličina građevina, izbor materijala), a da istovremeno omogući kvalitetan životni standard.

2.2.7. Uvjeti gradnje stambenih građevina

1. Obiteljska stambena građevina može biti jednoobiteljska i višeobiteljska. Jednoobiteljska stambena građevina je građevina s jednim stana. Višeobiteljska stambena građevina je građevina s najviše 3 stana.
2. Obiteljska stambena građevina ne može se graditi u zonama gospodarskih djelatnosti.
3. Na jednoj građevnoj čestici obiteljskog stanovanja može se graditi samo jedna obiteljska stambena građevina te građevine gospodarske i pomoćne namjene, sukladno ovim Odredbama.
Iznimno, ako na građevnoj čestici ima više postojećih obiteljskih stambenih građevina, moguća je njihova rekonstrukcija ili zamjenska gradnja pod uvjetom da se ne povećava postojeći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}), ako je veći od dozvoljenog ovim Odredbama, a zamjenske građevine se moraju graditi sukladno ostalim uvjetima ovih Odredbi. Etažna visina dvorišnih zamjenskih građevina može se povećavati samo za podrum i potkrovљe.
Iznimno, u slučaju da je postojeća stambena građevina zaštićena sukladno posebnom zakonu (ili je u ovom planu utvrđena kao posebno vrijedna), na jednoj građevnoj čestici može se dozvoliti gradnja druge stambene obiteljske građevine, pod uvjetom da se zaštićena (ili osobito vrijedna) građevina zadrži u izvornom obliku.
4. Gospodarske građevine koje se mogu graditi na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja utvrđene su ovim Odredbama.

Veličina i način korištenja građevne čestice

5. U građevnom području naselja utvrđuju se sljedeće najmanje veličine i najveći koeficijenti izgrađenosti građevnih čestica za obiteljsku stambenu gradnju:

NAJMANJA VELIČINA I NAJVEĆI KOEFICIJENT IZGRAĐENOSTI GRAĐEVNIH ČESTICA ZA
OBITELJSKE STAMBENE GRAĐEVINE:

NAČIN GRADNJE	NAJMANJA VELIČINA GRAĐEVNE ČESTICE (m ²)	NAJVEĆI KOEFICIJENT IZGRAĐENOSTI (k _{ig})
a) Samostojeći	400	0,3
b) Poluugrađeni	300	0,4
c) Skupni (u nizu)	200	0,5

6. Ako je postojeća građevna čestica dubine veće od 100,0 m, najveći koeficijent izgrađenosti izračunava se na temelju površine koju čini dio čestice dubine 100 m.
7. Iznimno, veličina građevne čestice i koeficijent izgrađenosti mogu se utvrditi i drugačije u sljedećim slučajevima:
 - kod zamjene postojeće obiteljske građevine novom, (u slučaju da nisu ispunjeni uvjeti za veličinu građevne čestice određeni ovim Odredbama), nova se građevina može graditi na postojećoj građevnoj čestici manje veličine, a koeficijent izgrađenosti može biti veći, ali ne veći od postojećeg,
 - za uglovne građevne čestice čija površina je manja od 260,0 m², na kojima se gradi građevina na skupni način gradnje, koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) može biti i veći, ali ne veći od 0,75,
 - kada je to uvjetovano uvjetima zaštite kulturnih dobara.
8. Obiteljske stambene građevine mogu se graditi do najviše 30,0 m dubine građevne čestice, mjereno od regulacijske linije.

Uvjeti gradnje građevina

9. Minimalna površina obiteljske stambene građevine mora biti tolika da zadovoljava osnovne uvjete suvremenog stanovanja, podrazumijevajući i sve higijensko-tehničke standarde.
10. Etažna visina obiteljske stambene građevine ne može biti veća od podruma, prizemlja, kata i potkrovla.
11. Na udaljenosti većoj od 20,0 m od regulacijske linije visina zida obiteljske stambene građevine prema susjednoj čestici može iznositi najviše 4,5 m od kote terena, uvećanih za udaljenost od najbliže granice građevne čestice prema dvorištu.

2.2.7.1. Višestambene građevine

1. Višestambena građevina je građevina s najmanje 4 stana.

Veličina i način korištenja građevne čestice višestambenih građevina

2. Na jednoj građevnoj čestici može se graditi samo jedna višestambena građevina i pomoćne građevine u funkciji višestambene građevine.
3. Površina građevne čestice višestambenih građevina utvrđuje se sukladno potrebama te građevine i u pravilu obuhvaća zemljište ispod te građevine i zemljište potrebno za njezinu redovitu uporabu.
4. Koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) za višestambenu izgradnju iznosi najviše:
 - 1,0 ako se građevna čestica nalazi u zoni višestambene gradnje, s pomoćnim sadržajima u sklopu građevine i parkiranjem riješenim u sklopu javne površine i ako su sve granice građevne čestice istovremeno i regulacijske linije,
 - 0,40 u ostalim slučajevima.

Uvjeti gradnje višestambenih građevina

5. Etažna visina višestambene građevine može biti maksimalno podrum, prizemlje, 2 kata i potkrovje.

U središnjoj zoni mješovite namjene za građevine društvenih djelatnosti i višestambene građevine s društvenim i gospodarskim sadržajima u prizemlju omogućava se izgrađenost čestice 40%, za uglovnice 50%, te visine do tri nadzemne etaže, isključivo ako se na takvoj građevini predviđa ravni krov ili koso krovište blagog nagiba (do 30°) bez nadozida.

2.2.8. Uvjeti gradnje građevina javne i društvene namjene

1. Građevine javne i društvene namjene su građevine upravne, socijalne, zdravstvene, predškolske, obrazovne, kulturne i vjerske namjene i sl.
2. Građevine društvenih djelatnosti mogu se graditi na području cijelog naselja, na zasebnim građevnim česticama i u sklopu građevnih čestica druge namjene, osim prometa i infrastrukture.
3. U sklopu zone proizvodnih, poslovnih i mješovitih gospodarskih djelatnosti mogu se graditi građevine javne i društvene namjene isključivo za potrebe radnika koji rade na tom području.
U sklopu građevnih čestica za gradnju proizvodnih i poslovnih građevina mogu se graditi građevine javne i društvene namjene isključivo za potrebe radnika koji rade na toj građevnoj čestici.

Veličina i način korištenja građevne čestice

4. Veličina građevne čestice za školu iznosi 30-40,0 m² po učeniku.
Iznimno, u izgrađenim područjima kada postoji prostorna ograničenja ili kada postoji mogućnost korištenja slobodnih površina u blizini i sl., veličina građevne čestice može biti i manja, ali ne manja od 20,0 m² po učeniku.
5. Veličina građevne čestice za dječji vrtić iznosi min. 25,0 m² po djetetu.
Iznimno, u izgrađenim područjima kada postoji prostorna ograničenja veličina građevne čestice može biti i manja, ali neizgrađena površina građevne čestice mora biti min. 10,0 m² po djetetu.

Ako se vrtić nalazi na čestici obiteljskog stanovanja, neizgrađena površina čestice mora biti min. 10,0 m² po djetetu.

6. Veličina građevne čestice za javne i društvene namjene utvrđuje se sukladno namjeni građevine na način da se omogući njezino normalno korištenje, i sukladno posebnim propisima.
Najveći koeficijent izgrađenosti za zasebne građevne čestice javne i društvene namjene iznosi 0,5.
7. Kod gradnje dječjeg vrtića, jaslica ili osnovne škole mora se osigurati nesmetana insolacija učionica i prostorija za boravak djece na način da se građevina gradi na dovoljnoj udaljenosti od postojećih građevina.

Uvjeti gradnje građevina

8. Maksimalna etažna visina građevine javne i društvene namjene je podrum, 2 nadzemne etaže i potkrovле.
9. Na građevnim česticama javne i društvene namjene potrebno je osigurati sportske i rekreacijske površine i igrališta za korisnika, sukladno detaljnoj namjeni građevine i posebnim propisima.
10. U središnjoj zoni mješovite namjene za građevine društvenih djelatnosti i višestambene građevine s društvenim i gospodarskim sadržajima u prizemlju omogućava se izgrađenost čestice 40%, za uglovnice 50%, te visine do podrum, tri nadzemne etaže i potkrovle, isključivo ako se na takvoj građevini predviđa ravni krov ili koso krovište blagog nagiba (do 30°) bez nadozida.

2.3. Izgrađene strukture van naselja

Smjernice za građenje izvan građevinskih područja:

1. Izvan građevinskih područja naselja može se planirati gradnja u skladu s vrijednostima i osobitostima prostora i to:
 - a) Na poljoprivrednom zemljištu (P2 i P3) kojeg čine:
 - zemljište privideno do visokoproduktivnog stanja,
 - uređeno zemljište planirano za visoku produktivnost,
 - zemljište visokoproizvodnog potencijala,
 mogu se graditi:
 - gospodarske i uz njih stambene građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti (gospodarsko-poljoprivredne građevine),
 - građevine prometne, energetske, komunalne i druge infrastrukture,
 - građevine za istraživanje energetskih mineralnih sirovina,
 - b) Na ostalom poljoprivrednom zemljištu (PŠ) mogu se graditi:
 - gospodarske i stambene građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma,
 - rekreacijske građevine i sadržaji u funkciji rekreacije koja koristi prirodne resurse,
 - građevine prometne, energetske, komunalne i druge infrastrukture,
 - građevine vodogospodarstva, i
 - građevine za istraživanje i iskorištanje mineralnih sirovina,
 - c) U šumama i na šumskom zemljištu (Š1 i Š2) mogu se graditi:
 - građevine potrebne za gospodarenje šumama,
 - građevine infrastrukture predviđene ovim planom,
 - sadržaji i građevine sporta i rekreacije (ugostiteljske i smještajne građevine ako su u funkciji rekreacije koja koristi prirodne resurse),
 - građevine u funkciji lova i lovnog turizma,
 - građevine i sadržaji vjerskog turizma,
 - ostali sadržaji neophodni za funkcioniranje kontroliranog izletničkog turizma, i
 - građevine od interesa za obranu.
 Gradnju treba provesti u skladu sa Zakonom i Osnovama gospodarenja šumama.
2. Gospodarsko-poljoprivredne građevine izvan građevinskog područja su:
 - a) za obavljanje intenzivne ratarske i (ili) stočarske i peradarske proizvodnje:

- građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju (staje, svinjci, kunićnaci, peradarnici),
 - građevine za skladištenje poljoprivrednih proizvoda,
 - građevine za sklanjanje vozila i oruđa za ratarsku proizvodnju, te njihovo održavanje,
 - ostale pomoćne građevine potrebne za obavljanje poljoprivredne djelatnosti.
3. U dijelu građevina ili kao posebne građevine u okviru gospodarskog kompleksa (stana, salaša, farme), mogu se urediti prostori za dnevni boravak i prehranu djelatnika na gospodarstvu.
- b) pojedinačne građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje su:
- vinogradarske kućice u vinogradima,
 - spremišta voća u voćnjacima,
 - staklenici i plastenici,
 - spremišta alata i
 - ostale slične vrste poljoprivrednih građevina.
4. Građevine u rekreacijskim zonama i sadržaji koji koriste prirodne resurse su:
- lovačke i ribarske kuće,
 - građevine uz prostore za uzgoj konja i konjičke sportove,
 - kupališta s pratećim sadržajima.

Gospodarsko-poljoprivredne građevine izvan građevinskog područja naselja

5. U dijelu kompleksa mogu se graditi:
- stambene građevine za stanovanje, stalni ili povremeni boravak vlasnika i djelatnika na gospodarstvu i njihovih obitelji (stambene građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje),
 - građevine i sadržaji u funkciji seoskog turizma,
ako zemljišna površina u funkciji proizvodnje nije manja od 10 ha i ako udaljenost farme od naselja nije manja od 500 m.
6. Neto površina stambene građevine može iznositi najviše 20 % od neto površine izgrađenih zatvorenih gospodarskih građevina.
Neto površina građevine i sadržaja u funkciji seoskog turizma može iznositi najviše 20% od neto površine izgrađenih zatvorenih gospodarskih građevina.
7. Stambene građevine te građevine i sadržaji seoskog turizma u funkciji su poljoprivredne proizvodnje, pa se ne mogu graditi na čestici na kojoj nisu ranije izgrađene (ili se istovremeno ne grade) građevine i sadržaji gospodarske namjene.
8. Poljoprivredna djelatnost zasnovana na tržišnim načelima najčešće se odvija izvan granica građevinskog područja, a s obzirom da je vezana za korištenje znatnih površina kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, na tom se zemljištu iznimno može dozvoliti samo gradnja građevina za potrebe poljoprivredne proizvodnje. Zahtjeve gradnje stambenih i gospodarskih građevina za potrebe poljoprivredne proizvodnje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (farme) te raznih vidova ruralnog turizma treba planirati pod uvjetom da ti objekti budu isključivo u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti.
9. Prilikom planiranja gradnje građevina novih poljoprivrednih gospodarstva izvan građevinskih područja te planiranja građenja u svrhu proširivanja postojećih gospodarstava, treba poticati objedinjavanje čestica poljoprivrednog zemljišta u funkcionalnu cjelinu odgovarajuće veličine da bi se na njemu mogla zasnovati rentabilna, tržišna proizvodnja.
10. Zahvati gradnje građevina u funkciji poljoprivredne proizvodnje izvan građevinskog područja moraju se planirati s ciljem onemogućavanja formiranja grupa građevinskih čestica koje bi zauzimale vrijedne poljoprivredne površine.
11. Poljoprivredni proizvodni kompleksi zemljišta i građevina ne smiju se planirati u I. i II. zaštitnim zonama vodocrpilišta i izvorišta pitke vode, prostorima prirodnih inundacijskih područja te u pojusu 50 m od ruba šume.
12. Zasnivanje nove proizvodnje i zahvati gradnje mogu se dozvoliti na temelju programa o namjeravanim ulaganjima kojima se dokazuje njihova ekomska opravdanost i ekološka prihvatljivost, a koji treba sadržavati:

- dokaz o vlasništvu ili pravu korištenja (zakupu) zemljišta za zahvate građenja, dokaz o vlasništvu ili dugoročnom pravu korištenja dovoljno velikih površina poljoprivrednog zemljišta za određenu proizvodnju;
 - vrste poljoprivredne proizvodnje koja će se organizirati na tom zemljištu s kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim planom razvijanja po etapama;
 - broj, okvirnu veličinu i predviđeni razmještaj planiranih građevina ovisno o vrsti i opsegu namjeravane proizvodnje i prerađe te planirane turističke ponude;
 - mogućnost pristupa na javne prometnice te eventualnu potrebu za novom prometnom i komunalnom infrastrukturom;
 - mjere zaštite okoliša, u prvom redu zaštita voda i tla;
 - projekt sanacije i uređenja okoliša (npr. potreba sadnje zaštitnog raslinja).
13. Ukoliko zbog objektivnih razloga nije moguće ispuniti uvjet minimalne veličine posjeda, odnosno broja uvjetnih grla, potrebno je uvjetovati samo proizvodnju visokorentabilnih kultura, odnosno uzgoj domaćih životinja (npr. ekološka proizvodnja).
14. Minimalna veličina zemljišta na kojem se planira zasnovati poljoprivredno gospodarstvo odnosno gradnja građevina, ovisno o vrsti poljoprivredne djelatnosti preporuča se u sljedećim površinama:
- za intenzivnu ratarsko-stočarsku djelatnost – 10 ha,
 - za intenzivno bilinogojstvo – voćarstvo i vinogradarstvo – 2 ha,
 - za sjemenarstvo, rasadničarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo te stakleničko-plasteničku proizvodnju – 1 ha,
 - za uzgoj malih životinja – 2 ha,
 - Najveća površina građevnih čestica namijenjenih za izgradnju građevina poljoprivrednog gospodarstva određuje se u odnosu na ukupnu površinu zemljišta koje služi potrebama farme:
 - 5% površine poljoprivrednog zemljišta farme za intenzivnu ratarsko-stočarsku djelatnost;
 - 25% površine poljoprivrednog zemljišta farme za intenzivno bilinogojstvo – voćarstvo i vinogradarstvo;
 - 25% površine poljoprivrednog zemljišta farme za uzgoj malih životinja;
 - 50% površine poljoprivrednog zemljišta farme za sjemenarstvo, rasadničarstvo, cvjećarstvo, povrtlarstvo te stakleničko-plasteničku proizvodnju.
- Građevna čestica farme mora biti izgrađena minimalno 20%, a može se izgrađivati do maksimalno 40%.
15. Udaljenosti gospodarskih građevina za intenzivnu stočarsku proizvodnju od naselja, koje ovise o njihovoj veličini, odnosno kapacitetu izraženom u jedinici "uvjetnog grla", prikazane su u sljedećoj tablici:
<u>Broj uvjetnih grla</u>	<u>Minimalna udaljenost (m)</u>
10 – 15	100
16 – 100	150
101 – 300	300
301 – 800 i više	500
- Pod uvjetnim grлом podrazumijeva se grlo težine 500 kg i obilježava koeficijentom 1. Sve vrste i kategorije stoke svode se na uvjetna grla primjenom odgovarajućih koeficijenata i to za:
<u>vrsta stoke</u>	<u>koeficijent</u>	<u>broj grla</u>	<u>vrsta stoke</u>	<u>koeficijent</u>	<u>broj grla</u>
- krava, steona junica	1,00	10	- teški konji	1,20	8
- bik	1,50	7	- srednje teški konji	1,00	10
- vol	1,20	8	- laki konji	0,80	13
- junad 1-2 god.	0,70	14	- ždreibad	0,75	13
- junad 6-12 mjeseci	0,50	20	- ovce i ovnovi	0,10	100
- telad	0,25	40	- janjad	0,05	200
- krmača + prasad	0,30	33	- tovna perad	0,00055	18.000
- tovne svinje do 6 mjeseci	0,25	40	- konzumne nesilice	0,002	5.000
- mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13	77	- rasplodne nesilice	0,0033	3.000
16. Gradnja građevina i sadržaja poljoprivrednog, odnosno stočarskog gospodarstva izvan građevinskog područja vršit će se na temelju arhitektonsko-urbanističkog rješenja izrađenog po ovlaštenom arhitektu.

17. Gospodarske i uz njih stambene građevine građene izvan građevinskog područja naselja treba graditi na tragu lokalne tradicije izdvojenih ratarskih i stočarskih gospodarstava - stanova.
18. U prostornoj koncepciji organizacije gospodarstva i oblikovanju građevina, te upotrijebljenih materijala, treba slijediti principe uklopivosti u ambijent ruralnog pejzaža.
19. Etažna visina pojedinačnih gospodarskih građevina je prizemlje uz mogućnost izgradnje podruma.
20. Oblikovanje građevina mora biti u skladu s lokalnim tradicijskim graditeljstvom. Pri tome:
 - gornja kota podne ploče prizemlja, odnosno stropne konstrukcije podruma, ne može biti viša od 120 cm od kote konačno zaravnatog terena,
 - svjetla visina prizemlja ne može biti veća od 260 cm,
 - krov mora biti dvostrešan, nagiba 30-45 stupnjeva,
 - drveno krovište pokriveno crijeponom ili šindrom postavlja se na stropnu konstrukciju bez nadozida.
21. Udaljenost građevine od ostalih međa ne može biti manja od 1,0 m.
22. Kada se građevina gradi u blizini sjeverne međe sa susjednim vinogradom, voćnjakom ili drugim poljoprivrednim zemljишtem, njena udaljenost od te međe ne može biti manja od 3,0 m.
23. Udaljenost građevina od ruba šume ne može biti manja od 50 m.
24. Međusobna udaljenost građevina ne može biti manja od 6,0 m.
25. Prilaz s građevne čestice na javnu prometnu površinu mora se odrediti tako da ne bude ugrožen promet na javnoj prometnoj površini.
26. Prigodom gradnje infrastrukturnih građevina, a koje se grade izvan građevinskog područja naselja, osobito građevina za gospodarenje otpadom, većih trafostanica, širenja groblja, eventualnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, vodosprema, šljunčara, gliništa i sl., potrebno je voditi računa o njihovu smještaju i izgledu, osobito u slici bližeg naselja i okolnog krajobraza.
27. Izvan građevinskog područja mogu se graditi samo zakonom propisane građevine, građevine infrastrukture, građevine potrebne za obranu zemlje, te infrastruktura poljoprivrednog zemljишta.
28. Tovilišta stoke i peradi mogu se graditi na udaljenostima većim od navedenih u sljedećoj tablici:

goveda	svinje	perad	od ostalih dijelova građ. područja	od mag. i glavnih reg. cesta	od reg. cesta
kom	kom	kom	m	m	m
50-350	100-750	2000-15000	200	100	50
350-1000	750-2000	više od 15000	300	100	50
više od 1000	više od 2000		500	200	100

29. Za građevine za uzgoj stoke i ostalih životinja kapaciteta većeg od 500 uvjetnih grla obavezna je izrada studije o utjecaju na okoliš prema Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine br. 59/00, 136/04, 85/06). Ujedno je istim Pravilnikom omogućena izrada studije ciljanog sadržaja za građevine za uzgoj peradi kapaciteta 5.000 komada i više u proizvodnom ciklusu.
30. Lokacijskom dozvolom za izgradnju tovilišta trebaju se utvrditi uvjeti:
 - za opskrbu vodom,
 - za djelotvorno pročišćavanje otpadnih voda i mjere za zaštitu čovjekovog okoliša,
 - za prostor za boravak ljudi,
 - za sadnju zaštitnog drveća.

Gospodarsko-poljoprivredne građevine unutar naselja

31. Pomoćna građevina može biti prislonjena na stambenu uz uvjet da je prislanjajući zid izgrađen od vatrootpornog materijala; u protivnom ova udaljenost ne može biti manja od 5,0 m.
32. Udaljenost gospodarskih građevina s izvorima zagađenja ne može biti manja od 20,0 m od regulacijske linije, a od stambenih i manjih poslovnih građevina ne može biti manja od 2,0 m.

33. Udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina u kojima se spremo sijeno ili slama ili su izgrađeni od drveta mora iznositi od granice susjedne građevne čestice najmanje 5,0 m, a od stambenih i poslovnih građevina min. 15,0 m.
34. Udaljenost os susjedne granice građevne čestice može biti i manja ukoliko se gnojište izradi kao nepropusno, a zidovi gospodarskih građevina izrade od vatrootpornog materijala.
35. Udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina od građevina za snabdijevanje vodom (bunari, izvori, cisterne i sl.) ne može biti manja od 20,0 m.
36. Udaljenost pčelinjaka od stambene i poslovne građevine te gospodarske građevine sa stokom ne može biti manja od 10,0 m.
37. Udaljenost pčelinjaka ne može biti manja od 15 m od regulacijske linije, a 5,0 m od granice susjedne građevne čestice ako su letišta okrenuta prema toj strani a 3,0 m ako su okrenuta u suprotnom smjeru.
38. Gospodarske građevine moraju imati zidove izvedene od vatrostalnog materijala, a ako se grade uz granicu susjedne građevne čestice moraju imati vatrootporni zid otpornosti min. 2 sata prema susjednom zemljištu i mogu biti prislonjeni na susjedne građevine.
39. Zidovi staje moraju se graditi od negorivog materijala, dok se svinjci i peradarnici, kao i staje za ovce, koze i kuniće mogu podizati oddrvane građe. Pod u staji i svinjcu mora biti nepropustan za tekućinu i mora imati rigole za odvodnju osoke u gnojišnu jamu.
40. Dno i stijene gnojišta do visine 50,0 cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala. Sva tekućina iz staja, svinjaca i gnojišta mora se odvesti u jame ili silose za osoku i ne smije se razlijevati po okolnom terenu.
41. Jame i silosi za osoku moraju imati siguran i nepropustan pokrov, te otvore za čišćenje i zračenje. U pogledu udaljenosti od ostalih građevina i naprava vrijede za jame i silose za osoku jednaki propisi kao za gnojišta.
42. Gospodarske građevine s izvorima zagadenja ne mogu se graditi u dijelovima građevinskog područja na kojem je to regulirano posebnom odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave.

2.3.1. Groblja

1. Ovim su Planom evidentirana i određena postojeća groblja koja se prema potrebi mogu proširivati na susjedno zemljište te su utvrđene lokacije za dva nova groblja: u naselju Plaški i u naselju Međeđak. Za nova groblja i za svako proširenje postojećeg groblja veće od 20% obavezna je izrada detaljnog plana uređenja.
2. Postojeća groblja mogu se širiti na način da udaljenost groblja od susjednih građevnih čestica stambenih, poslovnih ili javnih građevina ne može biti manja od 20,0 m, uz uvjet obvezne sadnje zaštitnog zelenila uz ogradu groblja.
3. Izuzetno se može dozvoliti i manja udaljenost od propisane, ali ne manja od 10 m, uz suglasnost vlasnika susjednih stambenih ili poslovnih građevina, odnosno pravnih osoba koje upravljaju javnim građevinama.
4. Otvaranje novog groblja moguće je isključivo na temelju detaljnog plana uređenja. Udaljenost novog groblja od građevinskih područja naselja je minimalno 50 m.
5. Na grobljima se mogu izvoditi potrebni zemljani radovi te graditi grobne kapele i mrtvačnice u skladu sa Zakonom o grobljima i Pravilnikom o grobljima.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

1. *Planom su određeni gospodarski sadržaji sljedećih grupa djelatnosti:*
 - 3.1. *Gospodarske djelatnosti (proizvodne i poslovne) – industrija, malo gospodarstvo, poduzetništvo, obrtništvo,*
 - 3.2. *Ugostiteljstvo i turizam,*
 - 3.3. *Poljoprivreda, stočarstvo, ribogojstvo i šumarstvo,*

3.4. Uzgajalište riba (akvakultura).

2. Gospodarske djelatnosti – proizvodne i poslovne smještaju se unutar građevinskih područja naselja i izvan građevinskih područja naselja u izdvojenim zonama gospodarskih djelatnosti.
3. Ugostiteljstvo i turizam smještaju se isključivo u građevinskom područjima naselja.
4. Poljoprivreda, stočarstvo, ribogojstvo i šumarstvo smještaju se izvan građevinskih područja naselja.
5. Eksploatacija mineralnih sirovina smješta se isključivo izvan građevinskih područja naselja.

3.1. Gospodarske djelatnosti

1. Gospodarske djelatnosti smještavaju se u prostor uz uvjet:
 - da racionalno koriste prostor, bolje iskoriste i popunjavaju postojeće zone namijenjene ovim djelatnostima, kako bi se sprječilo neopravдано zauzimanje novih površina,
 - da nisu energetski zahtjevne te da su prometno primjerene (prometno ne opterećuju lokaciju),
 - da zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.).
2. Prostor za gospodarske djelatnosti može se graditi **u građevinskim područjima naselja i u građevinskim područjima izvan naselja**.
3. Razlikuju se dvije osnovne namjene:
 - **proizvodne**: pretežno industrijski kompleksi (proizvodnja, prerađivačka industrija i sl.) smještaju se izvan građevinskih područja naselja;
 - **poslovne**: pretežno manji proizvodni i skladišni kompleksi, (trgovina, manji proizvodni pogoni - obrtništvo, skladištenje, servisi, usluge, komunalne usluge i sl.) smještaju se unutar ili izvan građevinskih područja naselja.
4. Određivanje namjene proizlazi iz procjene utjecaja na onečišćenje okoliša, ugrožavanja krajolika, učestalosti količine i vrste prometa, vrste i kapaciteta infrastrukture, broja radnih mjeseta itd.
Temeljem navedenih kriterija obavlja se razgraničenje gospodarske namjene na proizvodne i poslovne. U proizvodne namjene smještaju se prvenstveno djelatnosti koje mogu imati nepovoljniji utjecaj na okoliš.
5. Određuju se sljedeća načela osnovnog rasporeda gospodarskih kapaciteta i sadržaja u prostoru:
 - a) veće gospodarske sadržaje (proizvodne i poslovne) funkcionalno povezati s razvojem prometnog sustava i druge infrastrukture,
 - b) izvan naselja treba smjestiti veće proizvodne pogone, skladišta, robne terminale, radionice i druge poslovne građevine,
 - c) ostale manje proizvodne i poslovne sadržaje planirati disperzivno i decentralizirano,
 - d) posebno sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivrednu i stočarsku djelatnost.

3.1.1. Gospodarske djelatnosti izvan građevinskog područja naselja

1. Ovim planom predviđene su tri izdvojene zone za smještaj gospodarskih djelatnosti izvan građevinskih područja naselja (II). U njima je moguće graditi industrijske, skladišne, upravne i trgovачke prostore, a ne smiju se graditi građevine za stanovanje.
Osnovni uvjet za izgradnju takovih sadržaja u ovom prostoru je njihova ekološka prihvatljivost u smislu sprečavanja zagađenja okoliša zbog neposredne blizine naselja i poljoprivrednih površina za proizvodnju hrane.
2. Zone gospodarskih djelatnosti sadrže industrijske građevine, skladišta, servise i zanatsku proizvodnju.
3. U zoni gospodarskih djelatnosti mogu se izgrađivati samo građevine čiste industrijske i druge proizvodnje, te skladišta i servisi koji svojim postojanjem i radom ne otežavaju i ugrožavaju život u naselju.

4. *Izgrađenost građevne čestice u zoni gospodarskih djelatnosti ne može biti veća od 60 % s tim da se 20% građevne čestice mora urediti kao zelena površina proizvodnog kompleksa.*
5. *Etažna visina novih građevina ne može biti veća od podruma, prizemlja, dva kata i potkrovla. Visina do vijenca građevine ne može biti veća od 11,6 m. Visina postojećih građevina može se zadržati, ali se ne može povećavati.*
6. *Iznimno, visina građevine zbog tehnološkog procesa ili drugih razloga može biti i veća, ako se njena opravdanost dokaže arhitektonsko-urbanističkim rješenjem uz posebno vrednovanje vizura naselja, izgrađenog po ovlaštenom arhitektu.*
7. *Minimalna veličina građevne čestice je 1000 m². Način gradnje je isključivo slobodnostojeći. Udaljenost građevina od međa je min. 5 m. Promet u mirovanju mora se riješiti na vlastitoj čestici.*
8. *Za zone gospodarskih djelatnosti većih od 2 ha obavezna je izrada detaljnijih planova uređenja (DPU).*
9. Predviđena je jedna izdvojena zona za smještaj gospodarskih djelatnosti – poslovnih (K) koja se nalazi na prostoru bivšeg kamenoloma na brdu Japaga tj. nalazi se u kontaktnoj zoni s predloženim posebnim stanišnim rezervatom.
U zoni gospodarskih djelatnosti – poslovnih (K) može se graditi građevine poslovne namjene do visine podrum (Po), prizemlje (P), kat (1) i potkrovje (Pk). Unutar iskopa bivšeg kamenoloma mogu se graditi skladišni prostori do visine h = 18 m u svrhu sanacije kamenoloma. Tlocrtna površina takvih građevina mora slijediti konture iskopa, a krovna ploha mora biti oblikovana na način da je na njoj moguća sadnja autohtonog bilja. Ostali dijelovi prostora devastirani eksploracijom kamena moraju se sanirati biološkom rekultivacijom u skladu s poglavljem 6A ovih odredbi.

3.1.2. Gospodarske djelatnosti unutar građevinskog područja naselja

1. *Smještaj gospodarskih djelatnosti manjih kapaciteta moguće je i unutar građevinskih područja naselja na posebnim građevnim česticama ili uz građevine za stanovanje, u posebnim građevinama ili u sklopu stambene građevine pod uvjetom da se poštuju proporcije za visinu i izgrađenost čestice koje se primjenjuju za stambene građevine.*
2. *U građevinskim područjima naselja mogu se planirati:*
 - *manje proizvodne, pretežito zanatske građevine,*
 - *poslovne građevine (pretežito uslužne, trgovačke i komunalno servisne).*
3. *Građevne čestice u građevinskim područjima naselja namijenjene gospodarskim djelatnostima moraju zadovoljavati sljedeće uvjete:*
 - *gospodarske djelatnosti mogu se planirati unutar stambeno-poslovnih, poslovnih ili pomoćnih građevina na građevnoj čestici,*
 - *najveća izgrađenost građevne čestice i visina građevina prema člancima za gradnju u građevinskom području,*
 - *na česticama koje se nalaze uz postojeću stambenu izgradnju mora se prema toj izgradnji osigurati tampon zelenila najmanje širine 5,0 metara,*
 - *parkirališne potrebe moraju biti zadovoljene na čestici.*
4. *U građevinskim područjima naselja na pojedinačnim građevnim česticama mogu se graditi građevine gospodarskih djelatnosti koje svojom veličinom, smještajem u naselju i osiguranjem osnovnih priključaka na komunalnu i prometnu infrastrukturu omogućuju normalno funkcioniranje gospodarskih sadržaja bez štetnog utjecaja na okoliš i normalno funkcioniranje naselja.*

3.2. Ugostiteljstvo i turizam

1. *Površine ugostiteljsko-turističke namjene su planirane unutar naselja. Na tim se površinama ne dozvoljava stambena namjena.*
2. *Izgradnju novih kapaciteta u turizmu treba usmjeriti u većem dijelu na izgradnju kvalitetnih dopuna postojeće turističke ponude.*
3. *Gradnju novih građevina treba prostorno i oblikovno uklapati u oblike tradicionalne gradnje lokalnog*

ambijenta.

4. Treba koristiti resurse etnološke i kulturne baštine, npr. vrijedne ruralne cjeline.
 5. Novi turistički kapaciteti mogu se graditi u okviru postojećih naselja, u granicama predviđenim za proširenja naselja i unutar površina predviđenih za ugostiteljsko-turističku namjenu unutar naselja.
- Razvoj turizma vezan je na:
6. Lovno-ribolovni turizam na području čitave općine, te drugi (alternativni) oblici "lova" (foto safari, promatranje ptica u sjevernim dijelovima gdje rijeke prelaze u svoje nizinske tokove).
 7. Smještanje odgovarajućih sadržaja potrebno je planirati i provoditi tako da se čuvaju originalne i izvorne vrijednosti prirodnog, povjesnog i kulturnog okruženja te identiteta prostora, a razvoj turizma podrediti principima održivog razvijanja.
 8. Poticati oblike ponude integrirane u strukturu naselja, kao što su manje uslužne obiteljske jedinice.
 9. Planiranje nove izgradnje prvenstveno treba predviđati na manje vrijednim zemljишima, poštujući specifične zahtjeve turističke djelatnosti, a oblikovanje objekata uskladiti s lokalnim ambijentalnim obilježjima.
 10. Ovim planom planirano je devet zona za razvoj turizma i to:
dvije zone u naselju Plaški (jedna zona T1 i jedna zona T2)
tri zone u naselju Kunić (jedna zona T2 i dvije zone T3)
tri zone u naselju Latin (T3)
jedna zona u naselju Jezero (T3)
jedna zona u naselju Janja Gora (T3).
 11. Uvjeti smještaja i izgradnja građevina unutar gospodarske zone ugostiteljsko-turističke namjene
 - a) građevina hotela (T1)
 - b) građevine turističkog naselja (T2)
 - c) građevine kampa (T3)
 - Postojeće građevine unutar zona zadržavaju se u postojećim gabaritima i ne mogu se povećavati.
 - Nove građevine mogu se graditi unutar gospodarske zone ugostiteljsko-turističke namjene maksimalne visine podrum, prizemlje i potkrovљe.
 - Izgrađenost zone (osim kampa) je maksimalno 40%.
 - Unutar zone mogu se graditi sportski sadržaji (bazeni, tenis tereni i sl.) i ostale prateće građevine i sadržaji isključivo u funkciji turizma (npr. terase, pergole, ljetne kuhinje i sl.).
 - Izgradnja stambenih građevina unutar zone turističke namjene nije dozvoljena.
 - Izgradnja unutar zona predviđenih za kamp može se vršiti u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju i minimalnim uvjetima smještajnih objekata kampova.

3.3. Uzgajalište riba (akvakultura)

1. Osim gospodarskog ribnjačarstva na postojećim vodotocima Planom se omogućava i športski ribolov što pretpostavlja poribljavanje otvorenih voda autohtonim vrstama riba.
2. Na području obuhvata Plana omogućava se izgradnja novog ribnjaka i rekonstrukcija postojećeg.
3. Prilikom gradnje ribnjaka potrebno je osigurati nepropusnu podlogu, dovoljne količine vode te zaštititi građevine od poplave.
4. Maksimalna dozvoljena dubina nizinskih ribnjaka iznosi 6 m.
5. Djelatnost uzgoja riba i rakova moguća je na postojećim stajaćim i tekućim vodama koje imaju zadovoljavajuću kakvoću vode.
Djelatnost uzgoja riba ne može se odvijati na:
 - područjima intenzivne rekreacijske aktivnosti,
 - područjima posebne namjene (npr. vojna područja),
 - osjetljivim dijelovima posebno zaštićenih područja.
6. Gradnja ribnjaka (za komercijalne i osobne potrebe) i pratećih građevina za potrebe uzgoja riba i rakova (spremišta za hranu, vozila, uređaje i sprave) dozvoljena je na poljoprivrednom zemljištu katastarske

kulture močvara, trstike, bara te na tlima manje pogodnim ili nepogodnim za obradu, na ostalom manje plodnom tlu.

7. Na području namijenjenom za šaransko toplovodna (cyprinidna) uzgajališta riba dozvoljava se izgradnja objekata i uređaja koji su u neposrednoj gospodarsko-tehnološkoj vezi s ribnjačarstvom kao osnovnom djelatnošću. To obuhvaća sklop osnovnih gospodarskih i pomoćnih zgrada uz obveznu izgradnju sanitarnog čvora sa sabirnom vodonepropusnom jamom. Namjene osnovnih i pomoćnih zgrada obuhvaćaju upravnu zgradu, stambenu zgradu obitelji upravitelja te zgrade ili nastambe namijenjene za smještaj stalnih ili povremenih djelatnika, spremišta riblje hrane ili silose sa hranom, spremišta s radionicom za mehanizaciju, prometna sredstva i strojeve za održavanje ribnjaka (kosilice, traktore i sl.), zatim hladnjače s priručnim skladišnim prostorom za pohranu riba i sl.
8. Stambena građevina za stalni ili povremeni boravak vlasnika i za potrebe bavljenja ribnjačarstvom može osim prizemlja i podruma imati i potkrovле uređeno za stanovanje.
9. Visina nadozida potkrovla ne može biti veća od 90 cm. Visina od najniže kote uredenog terena uz građevinu do vijenca je max. 5,5 m.
10. Oblikovanje građevina mora biti u skladu s lokalnim tradicijskim graditeljstvom. Pri tome:
 - gornja kota poda prizemlja ne može biti viša od 120 cm od kote konačno zaravnatog terena,
 - svjetla visina prizemlja ne može biti veća od 260 cm,
 - krov mora biti dvostrešan, nagiba 30 - 45°,
 - drveno krovište pokriveno crijeponom ili šindrom postavlja se na stropnu konstrukciju bez nadozida.
11. Zbog mogućnosti zagađenja stajačih i podzemnih voda pogon za preradu ribe moguće je izgraditi tek po prihvaćanju studije o procjeni utjecaja na okoliš.
Osim navedenog moguća je i izgradnja prometne i infrastrukturne opreme kao npr. unutarnja cestovna i željeznička prometna mreža, svi tehnološki uvjetovani hidrotehnički objekti i uređaji na sustavu dovoda i odvoda vode ribnjaka, energetsko napajanje i sl.
12. Za hladnovodna (salmonidna) uzgajališta riba vrijede iste propozicije kao i za toplovodna uzgajališta osim što se dodatno omogućava izgradnja zgrade s kuhinjom i hladnjakom za pripremu hrane za salmonide kao i za čuvanje svježeg materijala i gotove hrane do upotrebe.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

1. Planom nisu posebno izdvojene površine za društvene djelatnosti, da se ne bi ograničila izgradnja u pogledu izbora lokacije. Iznimku čini turističko rekreacijski centar u Plaškom. On je u planu posebno označen. Građevine za društvene djelatnosti mogu se graditi unutar granica građevinskih područja na posebnoj građevnoj čestici ili na čestici sa stambenom građevinom, u sklopu stambene građevine ili u posebnoj građevini uz uvjet da se poštuje izgrađenost građevne čestice i katnost propisana za stambene građevine.
2. Parkiralište za automobile uredit će se prvenstveno na građevnoj čestici.
3. Treba težiti izgradnji koja predstavlja arhitekturu sa skladnom i logičnom postavom u odnosu na ulicu, okolnu izgradnju i reljef.
4. Moguća je gradnja građevina sa sadržajima kulture, socijalne i zdravstvene zaštite, vjerskih građevina, dvorane za sport, komunalne građevine, dječjeg vrtića, osnovne škole, posebne namjene.
5. Prenamjena postojećih građevina javne namjene moguća je u gospodarsku ili turističku namjenu.
6. U sjedištu općine određena je centralna zona naselja mješovite namjene u kojoj će se, pored stanovanja i pratećih te uslužnih sadržaja, pretežito smještati društvenih djelatnosti.

4.1. Uvjeti uređenja i gradnje sportsko-rekreacijskih građevina

1. Površine unutar kojih se uređuju otvorena i natkrivena igrališta i druga oprema za sport označene su na kartografskim prikazima oznakom zone R.

- Na tim se površinama moraju urediti pristupni putevi, pješačke staze, nadstrešnice, slobodne zelene površine.
- Graditi se mogu građevine u funkciji sporta na otvorenom, tj. kao prateći sadržaji: svlačionice, sanitarni čvor, manji ugostiteljski prostor i sl. i to kao građevine najviše do 5% površine zemljišta, visine jedne do dvije nadzemne etaže s mogućom izgradnjom podruma.
Zatvoreni sportski tereni mogu se graditi kao dvorane u zonama sporta i rekreacije (R) i kao dvorane za škole.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

5.1. Prometni sustav

1. Koridori cestovne mreže namijenjeni su za izgradnju cesta i cestovnih građevina, prometnih površina pješačkog, biciklističkog i javnog prometa, objekata namijenjenih pružanju prometnih usluga (benzinske postaje, moteli, praonice vozila), te ostalih infrastrukturnih objekata i zaštitnog zelenila, a u skladu s uvjetima i propisima Zakona o cestama. Najmanja širina kolnika za državne i županijske ceste mora biti 7,0 m, a za lokalne ulice 6,0 m. Nerazvrstane prometnice moraju biti $\geq 6,0$ m (iznimno za jednosmjerni promet 4,4 m).
2. Kod izdavanja lokacijskih dozvola za građenje građevina i komunalnih instalacija mora se zatražiti uvjete Uprave za ceste (HC ili ŽC).
3. Zaštitni pojas (članak 28. Zakona o javnim cestama, NN 180/04) mjeri se od vanjskog ruba zemljишnog pojasa tako da je, u pravilu, širok sa svake strane za:
 - ostale državne ceste 25 m (minimalni koridor prometnice 18 m)
 - županijske ceste 15 m (minimalni koridor prometnice 12 m)
 - lokalne ceste 10 m (minimalni koridor prometnice 8 m)
4. U blizini raskrižja dviju javnih cesta u razini poželjno je proširenje kolnika (a time i minimalnog koridora) za traku za skretanje. Prometnice po kojima se odvija javni autobusni promet moraju imati ugibališta za autobuse i nadstrešnice.
5. Pješački hodnici u građevinskom području naselja trebaju biti izvedeni obostrano min $\geq 1,20$ m, a biciklistička staza za jednosmjerni promet 1,0 m, odnosno 1,6 m za dvosmjerni promet.
Pristupni put do građevne čestice smatra se put min. $\geq 3,0$ m, max. dužine 50,0 m.
6. U koridoru javnih cesta van građevinskog područja i u građevinskom području naselja, mogu se graditi građevine za pružanje usluga sudionicima u prometu kao što su:
 - benzinske postaje,
 - praonice vozila, servisi,
 - ugostiteljski objekti (motel i sl.).
 Navedene građevine uz sve javne ceste moraju imati osiguran prostor za promet u mirovanju u okviru vlastite građevne čestice. Količina će im se odrediti lokacijskom dozvolom.
7. Uz državne ceste sve građevine moraju se graditi za svaki smjer posebno, ili mogu imati priključke na državnu cestu koji ne ugrožavaju sigurnost nivoa usluge magistralne ceste, što se mora dokazati odgovarajućim prometnim projektom.
8. Izgradnjom i eksploracijom pratećih uslužnih građevina nabrojanih u prethodnoj odredbi (benzinske postaje, praonice vozila, servisi, moteli i sl.) ne smije se ugroziti sigurnost prometa na cesti, niti sniziti nivo usluge i kapacitet ceste.
9. Na svakoj cestovnoj raskrsnici u nivou, nije dozvoljena sadnja drveća niti bilo kakva izgradnja na visini iznad 1,0 m od kolnika u zoni trokuta preglednosti raskrsnice.
10. Prilikom izgradnje, rekonstrukcije ili prenamjene bilo koje građevine u javni, poslovno-trgovački ili proizvodni sadržaj na njegovoj lokaciji (čestici) ili izravno uz njegovu lokaciju, obvezno je izgraditi minimalan broj parkirališnih mjesta prema sljedećim normativima:

Namjena sadržaja	Jedinica	Broj parking mjesta
Administrativni	75 m ² btto površine	1
Trgovački	50 m ² btto površine	1
Robna kuća	40 m ² btto površine	1
Industrija i skladišta	1 zaposlen	0,20
Servisi, obrt	1 zaposlen	0,33
Ugostiteljstvo	1 mjesto	0,35
Sportski tereni	20 sjedala	1
Škole, dječje ustanove	1 učionica - jedna grupa	1

Zdravstveni

30 m² btto površine

1

11. Za višestambene zgrade mora se osigurati minimalan broj parkirališnih mjesta prema normativu: 1 stan = 1 parkirališno mjesto na vlastitoj čestici.
Niska stambena izgradnja zadovoljava parkirališno garažne potrebe na vlastitoj čestici.
12. Širina regulacijskih profila cesta - ulica unutar građevinskog područja mora osigurati izgradnju svih prometnih površina u skladu s rangom i funkcijom ceste u naselju, te mora osigurati kvalitetnu odvodnju oborinskih voda.
U okviru kategorija pristupnih (stambenih) ulica koje su u funkciji pristupa do 20 stambenih građevina u slučaju otežanih terenskih uvjeta, ili ograničenja već postojećom izgradnjom mogu se navedene ulice uređiti kao kolno-pješačke (min š=5,5 m).
Biciklistička staza ili traka min 1,5 m uz nagib do 8%.
13. Na grafičkim prikazima građevinskih područja naselja prikazane su regulacijske linije postojećih prometnica prema njihovim katastarskim česticama. Prilikom rekonstrukcije postojećih i gradnje novih prometnica moguće je njihovo širenje prema potrebi, u skladu s projektnom dokumentacijom.
14. Prometnice koje nisu ucrtane u grafičkom prikazu građevinskih područja naselja ili u ostalim grafičkim prikazima mogu se graditi, uređivati i rekonstruirati sukladno ovim odredbama na temelju projektne dokumentacije.
15. Na križanju ceste i željezničke pruge u istoj razini mora se osigurati trokut preglednosti u skladu s postojećim zakonom i pravilnikom.
16. U koridoru željezničkih pruga van građevinskog područja i u građevinskom području naselja Plaški može se dograđivati građevinu željezničke postaje.

5.2. Telekomunikacijska mreža

1. Pri izdavanju lokacijskih dozvola potrebno je planirane telekomunikacijske vodove predvidjeti prvenstveno kao podzemne (uz pješački hodnik ili zeleni pojас).
2. Kanalizaciju predvidjeti javnom površinom prometnice, odnosno u zelenom pojasu, gdje je to moguće.
3. Križanje trase s drugim podzemnim vodovima previdjeti 0,5 m ispod vodova HT-a, a paralelno vođenje na minimalnom odstojanju od 1 m.
4. Izmještanje i druge radnje vezane uz položene telekomunikacijske vodove treba vršiti samo uz suglasnost HT-a, TK Centra Karlovac ili Ogulin.

5.3. Plinovodi

1. Udaljenost plinovoda od pojedinih građevina mora biti u skladu sa člankom 27. Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (NN 53/1991. – Sl. list 26/85.).
2. Opskrbnu mrežu naselja predviđa se kao srednjetlačnu. Trasa magistralnog plinovoda ucrtana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i njeno izmještanje za maksimalno 100 m ne smatra se izmjenom Plana.

5.4. Energetski sustav

1. Kod izgradnje trafostanica u naseljima, trafostanicu treba povezati na elektroenergetsку mrežu podzemnim kablovima.
2. Pri odabiru trase zračnog dalekovoda u pravilu treba zaobići građevinska područja i šumske površine.
3. Dalekovodima je, ovisno o naponskoj razini, potrebno osigurati zaštitne koridore i to:
 - 400 kV ZDV (48+48 m) 96 m
 - 220 kV ZDV (45+45 m) 90 m

- 110 kV ZDV	(43+43 m)	86 m
- 35 kV ZDV	(30+30 m)	60 m
- 10 kV ZDV	(15+15 m)	30 m

4. Ove građevine ne formiraju svoju građevnu česticu, a prostor ispod dalekovoda može se koristiti i u druge namjene u skladu s Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova.

5.5. Odvodnja

- Pri izdavanju lokacijske dozvole potrebno je planiranu kanalsku mrežu za odvodnju otpadnih i oborinskih voda (kanalizacija), predvidjeti prvenstveno u koridorima prometnica.
- Kanalska mreža može se predvidjeti i izvan koridora prometnica pri čemu treba voditi računa da ne presijeca građevne čestice u građevinskom području na način da se na njima onemogući buduća gradnja i korištenje čestice.

5.6. Vodoopskrbni sustav

- Pri izdavanju lokacijskih dozvola potrebno je planiranu mrežu vodovoda predvidjeti u koridorima prometnica.
- Vodoopskrbna mreža može se predvidjeti i izvan koridora prometnica pri čemu treba voditi računa da ne presijeca građevne čestice u građevinskom području na način da se na njima onemogući buduća gradnja i korištenje čestice.
- Vodozaštitna područja treba zaštititi od utjecaja potencijalnih zagađivača pri izdavanju lokacijskih dozvola za novu gradnju.
- U zoni vodozaštite zabranit će se upotreba pesticida u poljoprivrednoj proizvodnji.
- Vodoopskrbna mreža ucertana u kartografskom prikazu smatra se načelnom i moguće ju je dopunjavati, dogradjivati i rekonstruirati u novim i postojećim ulicama unutar naselja, što se ne smatra se izmjenom Plana.

6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA

6A. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti

- U Općini Plaški nema kategoriziranih objekata prirode.
- Objekti prirode predloženi za zaštitu su:
 - doline rijeka Dretulje i Vrnjike u kategoriji značajnog krajobraza
 - dio doline rijeke Dretulje oko izvora u kategoriji posebnog rezervata - stanišnog
 - Cret u Plaškom (unutar posebnog rezervata – stanišnog).
- Mjere zaštite unutar predloženih granica posebnog rezervata su:

za područje posebnog stanišnog rezervata

- zabranjeni daljnji hidromelioracijski zahvati
- zabranjeno daljnje kaptiranje i zatrpanjanje izvora (glavnih izvora rijeke Dretulje te manjih izvora u dolini i/ili uz njezine rubove)
- zabranjena regulacija vodotoka i bilo koja vrsta vodno-tehničkog uređenja istog
- zabranjeno pošumljavanje
- zabranjen lov
- dozvoljen sportski ribolov
- zabranjeno nanošenje bilo kojeg alohtonog materijala (zemlja, kamen, građevinski i drugi otpad)
- zabranjena eksploatacija prirodnih resursa, izuzev crpljenja vode pod zakonski propisanim uvjetima

- zabranjena prenamjena livadnih i pašnjačkih površina u oranice
- zabranjena prenamjena zemljišta iz drugih tipova u građevinsko
- zabranjena izgradnja stambenih objekata i objekata druge namjene
- dozvoljeno je održavanje i rekonstrukcija postojećih objekata, uz uvjet zadržavanja postojećih vanjskih gabarita
- zabranjena daljnja izgradnja mostova, prometnica, vodovoda, kanalizacije i bilo kojih drugih infrastrukturnih objekata
- zabranjeno unošenje biljnih i životinjskih vrsta alohtonih za ovaj lokalitet u vodene i kopnene ekosustave
- dozvoljena košnja i ispaša, te obrađivanje postojećih oranica.

Za područje Zone utjecaja A:

- zabranjeni daljnji hidromelioracijski zahvati
- zabranjeno daljne kaptiranje i zatravljavanje izvora
- zabranjeno pošumljavanje
- zabranjeno nanošenje bilo kojeg alohtonog materijala (zemlja, kamen, građevinski i drugi otpad)
- zabranjena eksploracija prirodnih resursa
- zabranjena prenamjena zemljišta iz drugih tipova u građevinsko, izuzev dijelova parcela unutar pojasa 50 m od ceste koja vodi kroz naselje Grbice prema Plaškom
- zabranjena izgradnja stambenih objekata i objekata druge namjene, osim na parcelama ili dijelovima parcela u pojusu 50 m od ceste koja vodi kroz naselje Grbice prema Plaškom i to najviše jednokatnica (P+1+ potkrovle).
- dozvoljeno je održavanje i rekonstrukcija postojećih objekata, uz uvjet zadržavanja postojećih vanjskih gabarita ili gabarita jednokatnice s potkrovljem (P+1+ potkrovle)
- zabranjena daljnja izgradnja prometnica
- zabranjeno unošenje alohtonih biljnih i životinjskih vrsta.

Za područje Zone utjecaja B:

- zabranjeni daljni hidromelioracijski zahvati
- zabranjeno daljne kaptiranje i zatravljavanje izvora
- zabranjeno pošumljavanje
- zabranjeno nanošenje bilo kojeg alohtonog materijala (zemlja, kamen, građevinski i drugi otpad)
- zabranjena eksploracija prirodnih resursa
- zabranjena prenamjena livadnih i pašnjačkih površina u oranice
- zabranjena prenamjena zemljišta iz drugih tipova u građevinsko, izuzev dijelova parcela unutar pojasa 50 m od ceste koja vodi od mosta u Plaškom ka izvoru Dretulje
- zabranjena izgradnja stambenih objekata i objekata druge namjene, osim na parcelama ili dijelovima parcela u pojusu 50 m od ceste koja vodi od mosta u Plaškom ka izvoru Dretulje i to najviše jednokatnica (P+1+potkrovle).
- dozvoljeno je održavanje i rekonstrukcija postojećih objekata, uz zadržavanje postojećih vanjskih gabarita ili gabarita jednokatnice s potkrovljem (P+1+potkrovle).
- na lokaciji brežuljka Japage dozvoljena je gradnja objekta stambene, poslovne ili turističke namjene u pojusu 170 m od ceste koja vodi od mosta u Plaškom ka izvoru Dretulje, pod uvjetom da je objekt udaljen od granice zaštićenog područja najmanje 50 m, te ne prelazi gabarite prizemnice s potkrovljem (P + potkrovle)
- zabranjena daljnja izgradnja prometnica
- zabranjeno unošenje alohtonih biljnih i životinjskih vrsta.

4. Krajobrazne i prirodne vrijednosti unutar općine Plaški su i šumska područja s vodotocima, izvorima i pašnjacima.
5. Izgradnja u voćnjacima na obroncima ovim planom definira se u cilju očuvanja prirodnog pejzaža. Visina građevina dozvoljava se do podrum, jedna nadzemna etaža i potkrovle, a tlocrtna izgrađenost čestice maksimalno 20%.
6. Poljoprivredni pejzaž štiti se od neplanske izgradnje formiranjem građevinskih područja isključivo uz postojeće prometnice, te izbjegavajući poljoprivredne površine.

7. Povijesne ruralne graditeljske cjeline s pojedinačnim građevinama graditeljske cjeline potrebno ještiti od neplanske izgradnje, te nastojati zadržati u prostoru u izvornom obliku. Svaka intervencija na tim građevinama moguća je uz stručnu suglasnost nadležne institucije za zaštitu spomenika kulture.
8. Potrebno je zaštiti podzemne vode na području općine Plaški i otkloniti izvore onečišćenja, te kod uređivanja vodnog režima posvetiti pažnju očuvanju njihovog što prirodnijeg izgleda.
9. **Krš i podzemlje**, kao najznačajnija geološka podloga općinskog prostora, sa svojim hidrološkim i hidrogeološkim modelima stvaranja prirodnih fenomena, raznovrsnim krajobraznim rijetkostima i biološkom raznolikošću krških ekosustava, stvorenih zahvaljujući lokalnim svojstvima izdvojenih ekotopa, od visokoplaninskih preko vodenih do speleoloških, predstavlja posebnosti i vrijednost, ne samo općinske ili županijske, odnosno državne, nego i globalne razine. Stoga se planiranju razvoja ovog prostora mora prići na način da se osigura usklađeno gospodarenje njegovim vrijednostima, osobito kroz:
 - stvaranje svijesti o krhkosti krškog ekosustava te upoznavanje i poštivanje svih prirodnih procesa koji djeluju u njegovom stvaranju i funkciranju;
 - posvećivanje posebne pažnje kritičnim elementima krških ekosustava – biocenozama i vodama, posebice podzemnim, kroz čuvanje, njegu i proširivanje ploha autohtonog raslinja, zbog održavanja osnovnog procesa okršavanja te sprječavanje erozije tla;
 - planiranje pošumljavanja – potrebno je saditi autohtone (a ne brzorastuće) biljne vrste;
 - zaštitu vode, koju treba provoditi na kompletnoj kraškoj plohi, a najintenzivnije u blizini hidroloških objekata i u zonama iznad podzemnih tokova;
 - razvijanje brojnih nedovoljno razvijenih i neiskorištenih turističkih mogućnosti koje pruža ovaj izuzetno atraktivni prostor uz sve mјere zaštite njegove osjetljivosti;
 - zaštitu najosjetljivijih lokaliteta i pojave postavljanjem odgovarajućih fizičkih prepreka, kako bi se sprječilo nekontrolirano odlaganje otpada;
 - uvođenje posebnih zaštitnih mјera za zaštitu ponora i ponorskih zona od stvaranja naplavina i mogućnosti začepljenja;
 - sanirati područja odlaganja otpada na slivnom području špilja u kršu te osigurati zakonski ispravno zbrinjavanje otpada.
10. Potrebno je održati dobro postojeće stanje **šumskih ekosustava** koji imaju prirodni sastav i očuvanu prirodnu raznolikost te težiti njegovom daljem unapređenju dodatnim mjerama zaštite biološke raznolikosti u šumama;
 - kontinuirano praćenje i kartiranje šuma i šumskog zemljišta;
 - gospodarenje šumama na načelu prirodnog sustava;
 - sprječavanje smanjenja šumskih površina zabranom promjene namjene šumskog zemljišta, a u slučaju neizbjježnog prenamjenjivanja šumskog zemljišta na odgovarajućoj površini, plansko pošumljavanje degradiranih površina na nekom drugom mjestu;
 - trajnu zaštitu najočuvanijih doprirodnih šuma koje treba prepustiti prirodnom razvoju tako da se stvore uvjeti za razvoj sekundarnih prašuma, u kojima bi se očuvalo genetski fond flore, mikroflore i faune;
 - uspostavljanje promatračke mreže radi uočavanja negativnih procesa, pri čemu naročitu pažnju treba posvetiti prorijeđenim vrstama, kao što je pitomi kesten, šumske voćarice, grabežljive životinje i sl.;
 - utvrđivanje i ažurno vođenje katastra onečišćivača koji utječu na degradaciju šuma;
 - rad na otklanjanju izvora onečišćenja zraka i voda ugrađivanjem pročistača;
 - razvoj motrenja sadržaja teških metala u tlu te saniranje onečišćenih tala;
 - uporabu fosilnih goriva s manjim postotkom sumpornog dioksida i dušičnih oksida, te motornih goriva s manje štetnih spojeva;
 - integralnu zaštitu šuma od bolesti i štetočina primjenom selektivnih sredstava za zaštitu bilja u šumarstvu.
11. Raznolikost biljnih i životinjskih vrsta na **travnjacima i oranicama** nastojati očuvati poticanjem integralnih mјera u poljoprivrednoj proizvodnji, kako bi se postigao kompromis između gospodarskih i ekoloških zahtjeva:
 - oživljavanjem ekstenzivnog stočarstva na brdskim i planinskim područjima;
 - sprečavanjem isušivanja močvarnih livada;

- očuvanjem prirodnih i poluprirodnih staništa prilikom okrupnjavanja poljoprivrednih površina i provođenja melioracija, pratiti konfiguraciju terena i izbjegavati geometrijsku regulaciju vodotoka;
- poticati primjenu selektivnih sredstava za zaštitu bilja u poljoprivredi.

6B. Mjere zaštite kulturno-povijesnih cjelina

1. U Planu su određene granice i zone zaštite za zaštićena nepokretna kulturna dobra (kartografski prikaz br. 4.) u skladu s konzervatorskom studijom.
2. Provedbene odredbe i upravni postupak na zaštiti svih kulturnih dobara (i moguću izgradnju u kontaktnim zonama zaštite) temelje se na konzervatorskim uvjetima i mjerama zaštite.
3. Mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara nad kojima je uspostavljena zaštita prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (kulturna dobra za koja je utvrđen akt o preventivnoj zaštiti ili registraciji) utvrđuje i provodi nadležno tijelo Ministarstva kulture. Točan popis mjera zaštite utvrđuje se posebnim uvjetima, a odobrava prethodnim odobrenjem u postupku izdavanja građevinske dozvole.
4. Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema Zakonu o gradnji, te za radove iz Pravilnika o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola.
5. U neposrednoj okolini kulturnih dobara nacionalnog i regionalnog značaja izvan naselja, zbog očuvanja njihovog izvornog okruženja i zona eksponicije, nije moguća nova gradnja.
Za arheološke zone je prije svake intervencije neophodno provesti prethodno istraživanje.
6. U slučaju izmjene važećih zakona mjere zaštite utvrditi će nadležno tijelo na zahtjev stranke adekvatnim aktom, prije izdavanja prethodnog odobrenja.
7. Za kulturna dobra nad kojima nije uspostavljena zaštita, a koja su ovim planom predložena za zaštitu kroz Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (preventivna zaštita, registracija), potrebno je pokrenuti postupak zaštite. Postupak će po službenoj dužnosti pokrenuti nadležno tijelo Ministarstva kulture, odnosno vlasnik ili investitor prije poduzimanja planiranih zahvata.
8. Zaštitu i očuvanje kulturnih dobara od lokalnog značaja provode tijela lokalne uprave i samouprave sukladno mjerama zaštite utvrđenim ovom konzervatorskom podlogom. Lokalna uprava i samouprava dužna je o planiranim zahvatima na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara lokalnog značaja obavijestiti nadležno tijelo Ministarstva kulture, te postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, članak 17.¹³ te člankom 24.¹⁴ Pravilnika o registru kulturnih dobara Republike Hrvatske.
9. Dijelovi općine Plaški uz njen jugozapadni rub u vrijeme izrade ove konzervatorske podloge nisu bili dostupni zbog miniranosti terena. Na tim područjima nisu provedena arheološka i konzervatorska istraživanja u cijelosti. Stoga je ista potrebno provesti naknadno, kada to stanje sigurnosti omogući.
10. Za svu zaštićenu i značajniju evidentiranu graditeljsku baštinu obvezna je izrada konzervatorske dokumentacije i u slučaju kad za šire područje postoji detaljni plan uređenja.
11. Provođenje probnih arheološka istraživanja, za sva arheološka područja i lokalitete utvrđene ovim planom, kako bi se odredile granice zaštite i njihovo detaljno kartiranje i dokumentiranje. Navedena istraživanja potrebno je provesti prije vršenja građevinskih i drugih radova, odnosno prije ishodišta prethodnog odobrenja sukladno članku 2 i članku 3 ovih odredbi. Na osnovu rezultata istraživanja utvrdit će se daljnji postupak u zaštiti predmetnog lokaliteta. Prioritetna istraživanja potrebno je provoditi na područjima koja

¹³ **Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("NN", br. 69/99), članak 17:**

Dobro za koje prema odredbama ovoga Zakona nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine može proglašiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području.
Tijelo iz stavka 1. ovoga članka svojom će odlukom odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke.
Odluku iz stavka 1. ovoga članka donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture.

¹⁴ **Pravilnika o registru kulturnih dobara Republike Hrvatske ("NN" 37/01), Članak 24:**

Uprava vodi i evidenciju kulturnih dobara od lokalnog značenja proglašenih u skladu s člankom 17. Zakona. Evidencija dobara od lokalnog značenja posebni je dio Registra označen odgovarajućom oznakom u bazi podataka. Po završetku kalendarske godine svi upisi evidencije dobara od lokalnog značenja ispisuju se na papir na način propisan člankom 11. stavak 3. i 4. ovoga Pravilnika. U evidenciju dobara od lokalnog značenja unose se na osnovi akta koje je donijelo nadležno tijelo lokalne samouprave sljedeći podaci: – redni broj upisa, – broj i datum akta na osnovi kojega se dobro upisuje, – smještaj dobra (naselje, lokalitet, adresa, za arheološko dobro: topografske oznake, za nematerijalno dobro: područje na kojem je poznato), – naziv dobra, – identifikacijski podaci koji sadrže sažete povijesne podatke, opis i stanje, – ime i prezime naziv i adresa vlasnika/imatelja dobra, – katastarsku česticu i katastarsku općinu (za nepokretna dobra), – opis područja zaštićenog dobra (za povijesne cjeline), – karakterističnu fotografiju, te – službene bilješke (upisi hipoteke i drugih podataka važnih za imovinsko-pravni status dobra).

se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih sustava. Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla te u vodi, naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležnu Upravu za zaštitu kulturne baštine.

12. Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu sljedeći zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim česticama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.
13. Za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima koja su preventivno zaštićena, kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine - Konzervatorski odjel u Zagrebu, Mesnička 49) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:
 - Posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole)
 - Prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole) i
 - Nadzor u svim fazama radova.
14. Zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koje se obvezatno primjenjuju sve navedene (spomeničke) odredbe, smatraju se sve građevine koje su u ovom Prostornom planu popisane kao preventivno zaštićeni spomenici (P).
15. Za građevine označene kao lokalna baština (L) i predložena za zaštitu (PZ) najčešće lokalne važnosti, opisani postupak nije obvezan, do završetka provedbe postupka preventivne zaštite.
16. Opći i tehnički uvjeti kao i dopušteni zahvati i tehničke mjere zaštite na kulturnim dobrima graditeljske baštine i njihovim dijelovima određeni su prema valorizaciji **kulturnih dobara**, ovisno o kategoriji kojoj pripadaju, te se provode za povjesne građevine kako slijedi:

NACIONALNI ZNAČAJ

- a. Provodenje konzervacije, primjerenog održavanja i konsolidacije struktura koje nisu oštećene ili nisu izgubila svoja izvorna obilježja. Sanaciju prema izvornim oblicima u izvornim materijalima i tehnikama, oštećenih dijelova ili dijelova koja su neznatno izgubili svoja izvorna obilježja. U manjoj mjeri moguća je rekonstrukcija uništenih dijelova ili obilježja, prema rezultatima istraživanja, arhivskoj građi i dokumentaciji, isključivo u izvornim materijalima i tehnikama. Prije izvođenja planiranih zahvata potrebno je provesti sustavna istraživanja (arheološka, konzervatorska, restauratorska, stanja stabiliteta i dr.) kao i detaljno dokumentiranje građevine. Projektna dokumentacija između ostalog treba sadržavati i elaborat prezentacije, korištenja i održavanja građevine. Neposredna okolina građevine predstavlja širi prostor koji pripada građevini za obavljanje njene povjesne funkcije uključujući prateće građevine i sadržaje, odnosno prostor koji će štititi njen cjelovit integritet.

REGIONALNI ZNAČAJ

- b. Obavezno je provodenje mjera zaštite kao i za kulturna dobra nacionalnog značaja. Povjesne strukture koje se nalaze u dobrom stanju potrebno je primjereni održavati. Sanaciju oštećenih povjesnih struktura moguće je provoditi isključivo prema izvorniku u povjesnim materijalima i tehnikama. Rekonstrukciju uništenih povjesnih struktura moguće je provoditi prema povjesnim oblicima, povjesnim materijalima i tehnikama, te u suvremenim materijalima i tehnikama koje nisu u sukobu sa izvornim strukturama. Prije izvođenja planiranog zahvata potrebno je provesti istraživanja dosta na za provođenje istog. Projektna dokumentacija između ostalog, treba sadržavati i snimku postojećeg stanja cijele građevine. Prostor unutar zaštićenih međa kulturnog dobra, predstavlja prostor dostatan za zaštitu njegovog integriteta.

LOKALNI ZNAČAJ

- c. Obavezno je provodenje mjera zaštite kao i za kulturna dobra regionalnog značaja. Povjesne strukture koje se nalaze u dobrom stanju potrebno je primjereni održavati. Sanaciju oštećenih povjesnih struktura moguće je provoditi prema povjesnim oblicima prikladnim materijalima i tehnikama koje nisu u sukobu sa izvornikom. Rekonstrukciju uništenih dijelova i sklopova moguće je provoditi prema suvremenim oblicima koji čine skladnu cjelinu sa povjesnim oblicima, u suvremenim materijalima i tehnikama koje

nisu u neposrednom sukobu sa povijesnim strukturama. Prije izvođenja planiranog zahvata potrebno je provesti nužna istraživanja za provođenje istog. Projektna dokumentacija između ostalog, treba sadržavati i snimku postojećeg stanja za predmetni zahvat. Prostor unutar zaštićenih međa kulturnog dobra, predstavlja neposrednu okolinu koja ne prelazi granice parcele na kojoj se građevina nalazi.

17. Mjere zaštite razvrstane su u sljedeće kategorije:

5. REGISTRACIJA - (R)

Kulturna dobra zaštićena prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se upisuju u registar kulturnih dobara na listu zaštićenih kulturnih dobara, odnosno listu kulturnih dobara od nacionalnog značenja. Zaštitu registriranih kulturnih dobara provode nadležna tijela Ministarstva kulture.

6. PREVENTIVNA ZAŠTITA - (PZ)

Kulturna dobra zaštićena prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te se upisuju na listu preventivno zaštićenih kulturnih dobara. Zaštitu preventivno zaštićenih kulturnih dobara provode nadležna tijela Ministarstva kulture.

7. EVIDENCIJA - (E)

Kulturna dobra koja se nalaze na postojećim popisima Ministarstva kulture, ali nad njima nije uspostavljena zaštita prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Riječ je o kulturnim dobrima čije istraživanje, dokumentiranje i valoriziranje nije provedeno do te mjere da bi se mogla uspostaviti pravna zaštita. Stoga se ovim planom predlaže način na koji će se ista vršiti.

8. ZAŠTITA PROSTORNIM PLANOM UREĐENJA OPĆINE - (ZPP)

Kulturna dobra koja nemaju pravni akt zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara već su kao takva utvrđena Prostornim planom uređenja općine Plaški. To se odnosi na sva kulturna dobra lokalnog značaja utvrđena Konzervatorskom podlogom. Usvajanjem Prostornog plana, te Konzervatorske podloge čiji je ona sastavni dio, ona postaju kulturnim dobrima lokalnog značaja u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN br. 69/99), članak 17. te se na njih primjenjuje i članak 24. Pravilnika o registru kulturnih dobara republike Hrvatske (NN 37/2001). Također, ovom podlogom utvrđeni su opći odnosno posebni uvjeti zaštite istih, koji se provode uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela.

Osim načina uspostavljanja mjera zaštite za svaku pojedinu vrstu kulturnih dobara utvrđuju su opći, a po potrebi i posebni uvjeti zaštite kulturnih dobara, odnosno dopušteni zahvati i tehničke mjere zaštite. Uvjetima zaštite čuvaju se svojstva kulturnog dobra, sprečava njegovo uništenje ili oštećenje, te utvrđuju dopušteni zahvati i načini providenja istih, ovisno o valorizaciji i kategorizaciji kulturnog dobra.

Uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara nad kojima su uspostavljene mjeru zaštite prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (kulturna dobra za koja je utvrđen akt o preventivnoj zaštiti ili registraciji) utvrđuje i provodi nadležno tijelo Ministarstva kulture. Hitni, nužni kao i dopušteni zahvati opće i tehničke zaštite utvrđuju se posebnim uvjetima, a odobravaju prethodnim odobrenjem.

Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema Zakonu o gradnji, te za radove iz Pravilnika o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola.

U slučaju izmjene važećih zakona uvjete zaštite utvrdit će nadležno tijelo na zahtjev stranke adekvatnim aktom prije izdavanja prethodnog odobrenja na adekvatnu dokumentaciju.

Za kulturna dobra kojima se Konzervatorskom podlogom predlažu mjeru zaštite uspostavljene temeljem Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (preventivna zaštita, registracija) potrebno je pokrenuti postupak uspostavljanja iste. Postupak će po službenoj dužnosti pokrenuti nadležno tijelo Ministarstva kulture, odnosno vlasnik ili investitor prije poduzimanja planiranih zahvata.

Zaštitu i očuvanje kulturnih dobara lokalnog značaja provode tijela lokalne uprave i samouprave sukladno mjerama zaštite utvrđenim Konzervatorskom podlogom. Lokalna uprava i samouprava dužna je o planiranim zahvatima na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara lokalnog značaja obavijestiti nadležno tijelo Ministarstva kulture, te postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN br. 69/99), članak 17. te člankom 24. Pravilnika o registru kulturnih dobara republike Hrvatske (NN 37/2001).

18. MJERE ZAŠTITE ARHEOLOŠKIH PODRUČJA I LOKALITETA

Na području općine Plaški ubicirano je ukupno 21 arheološko područje i lokalitet koji nemaju pravni status zaštite u smislu Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. (Plaški, Gradina, Stari grad je registrirano kulturno dobro). To je rezultat, prije svega, slabe istraženosti a ne važnosti i brojnosti pojedinih arheoloških lokaliteta. Arheološki lokaliteti kako istraženi tako i potencijalni, predstavljaju važan element kulturne baštine, značajan za povijesni i kulturni identitet naroda i prostora u mikro i makroregionalnom smislu.

Upravo zbog stupnja neistraženosti arheološka područja i lokaliteti svrstavaju se u grupu ugroženih i najmanje zaštićenih kulturnih dobara.

19. Mjere i uvjeti zaštite podrazumijevaju:

- Prethodno odobrenje potrebno je ishoditi za sve radove koji se provode na kulturnim dobrima uključujući i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola prema Zakonu o gradnji, te za radove iz Pravilnika o određivanju zahvata u prostoru za koje se ne izdaje lokacijska dozvola. Mjere zaštite utvrdit će nadležno tijelo na zahtjev stranke adekvatnim aktom, prije izdavanja prethodnog odobrenja (građevinske dozvole).
- Na osnovi rezultata istraživanja utvrdit će se daljnji postupak u zaštiti predmetnog područja ili lokaliteta. Prioritetna istraživanja potrebno je provoditi na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih i telekomunikacijskih sustava te iskorištanju mineralnih i drugih sirovina. Ako se pri izvođenju građevinskih ili drugih radova nađe na arheološko nalazište ili nalaze, potrebno je postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

TUMAČ OZNAKA

KTO KARTOGRAFSKA OZNAKA	SZ STANJE ZAŠTITE	VZ VALORIZACIJA	PMZ PRIJEDLOG MJERA ZAŠTITE
AL - Arheološki lokalitet	R - Registracija	1 - Nacionalni značaj	R - Registracija
AP - Arheološko područje	PZ - Preventivna zaštita	2 - Regionalni značaj	PZ - Preventivna zaštita
SA - Sakralna građevina	E - Evidencija	3 - Lokalni značaj	ZPP - Zaštićeno Prostornim planom općine
CG - Civilna građevina	N - Nije evidentirano	⊗ - Nije utvrđena	⊗ - Nije utvrđen
OG - Obrađbena građevina			
EG - Etnološka građevina			
MO - Memorijalno obilježje			
MO - Memorijalni objekt			

ARHEOLOŠKI LOKALITETI

R. br.	LOKACIJA, NAZIV, ADRESA	GRUPA, VRSTA	KTO	SZ	VZ	PMZ
17.	PLAŠKI, GRADINA, STARI GRAD	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 01	R	1	-
18.	PLAŠKI, PODRUČJE IZMEĐU GRADINE I PLAŠKE GLAVE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 02	N	2	PZ
19.	PLAŠKI, VERA - ILIRSKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 03	N	3	PZ
20.	PLAŠKI, VERA - STRAŽBENICA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 04	N	3	PZ
21.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVIĆI	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 05	E	2	PZ
22.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVIĆI – CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 06	N	1	R
23.	PLAŠKI, PLAŠKA GLAVA, KNEŽEVIĆI – MIKŠINO BRDO	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 07	N	3	PZ
24.	PLAŠKI, CENTAR, STARI GRAD	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 08	E	2	PZ
25.	MEĐEĐAK, DONJE GRBE, CRKVENO BRDO	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 09	N	3	PZ
26.	LAPAT, TURSKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 10	N	3	ZPP
27.	LAPAT, STOLIĆI, CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 11	N	3	ZPP
28.	JANJA GORA, MEDAKOVIĆI, CRKVINA	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 12	N	3	PZ
29.	JANJA GORA, TURČIĆ POLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 13	N	3	PZ
30.	JANJA GORA, ŠUŠNJARIĆI, ZIDINE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 14	N	3	PZ
31.	JANJA GORA, ŠUŠNJARI	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 15	N	1	R
32.	JEZERO I DIO, GRČKO GROBLJE	ARHEOLOŠKO PODRUČJE	AP 16	N	3	ZPP
	KUNIĆ, Kunić Selo	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, Plavča Draga	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, Kosanović	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	JEZERO I DIO, nepoznata lokacija	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	PLAŠKI, nepoznata lokacija	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	3	ZPP
	PLAŠKI, nepoznata lokacija, stećak	ARHEOLOŠKI LOKALITET		E	1	R

POPIS KULTURNIH DOBARA IZVAN ZAŠTIĆENIH POVIJESNIH CJELINA

Naselje	Vrsta spomenika	Status zaštite
1. Janja Gora	Pogrmilovići, kuća br. 24 u kojoj je osnovan jedan od prvih NOO-a u plaščanskom kraju	R, RZG-336
2. Kunić	Kuća u kojoj su tijekom NOB-a održavani razni kursevi i boravile komande i štabovi partizanskih jedinica, obilježeno spomen pločom	R, RZG-332
3. Kunić	Spomeničko mjesto Vukasi, Plavča Draga, mjesto prve akcije protiv talijanske vojske 1941.g., obilježeno spomen pločom	R, RZG-383
4. Plaški	Plaška Glava, ostaci srednjovjekovnog utvrđenog grada (izvan naselja, 13.-14.st.)	R, RZG-02-76/235-1969.
5. Plaški	Ostaci utvrde, novi vijek (u naselju, 17.st.)	E
6. Plaški	Katedrala Vavedenja Presvete Bogorodice (u naselju, 1763.g., pregrađena 1906.g. po projektu J. Holjca, kamen i opeka)	R, RZG-03-UP/1-820/2-1986, R-748
7. Plaški	Župna crkva Sv. Ane (u naselju, 1807.g., kamen)	E
8. Plaški	Zgrada II. zasjedanja ZAVNOH-a	R, RZG-225
9. Plaški	Rodna kuća Lataš Branka, vl. Lataš Marija i Petar, obilježeno spomen pločom	R, RZG-193
10. Plaški	Spomen ploča partizanskim vezama na zgradici željezničke stanice,	E
11. Plaški	Spomenik partizanu i biste narodnih heroja	E
12. Plaški	Bista V. Nazora kod kina Hum	E

7. POSTUPANJE S OTPADOM

1. Planom su evidentirane divlje deponije na području općine. Obavezno ih je sanirati. Za sanaciju postojećih divljih deponija otpada treba provesti postupak procjene utjecaja na okoliš temeljem studije o utjecaju na okoliš ili elaborata o zaštiti okoliša.
2. Ovim planom predložena je rezervna lokacija deponije na području općine Plaški koja će služiti do otvaranja centralnog ogulinskog odlagališta otpada i koja će se aktivirati u slučaju više sile kao što je elementarna nepogoda ili ratna opasnost. Za rezervno odlagalište potrebno je provesti odgovarajuća hidrogeološka istraživanja, izraditi studiju o utjecaju na okoliš kao podlogu za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš te izraditi dokumentaciju za dobivanje lokacijske i građevne dozvole.
3. Odlagalište otpada "Jezero" obavezno je sanirati u skladu s Pravilnikom o uvjetima za postupanje s otpadom (NN 123/97 i 112/01) na način da se omogući odlaganje još tri do pet godina, što je usuglašeno sa Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05). Odlagalište "Jezero" će se sanirati i zatvoriti kad se otvorí centralno odlagalište otpada Karlovačke županije.
4. Nakon prestanka upotrebe rezervno odlagalište je obavezno sanirati.
5. Postupanje s otpadom predviđa se temeljiti na rješenjima Studije gospodarenja otpadom;
 - sakupljanjem i odvozom otpada potrebno je obuhvatiti svu industriju i sva domaćinstava;
 - za potrebe selekcije i ponovnog korištenja otpada potrebno je izgraditi lokalna sabirališta u centrima jedinica lokalne samouprave te centralni uređaj za selekciju iskoristivog otpada u Karlovcu;
 - lokalna sabirališta u svakom naselju s više od 500 stanovnika;
 - do ostvarivanja navedenih pretpostavki, sav se komunalni otpad odlaže na lokacije predloženih odlagališta, uz njihovo uređivanje u skladu sa standardima za tu vrstu građevina.
6. Odlaganje otpada na predložena odlagališta nije za jedinice lokalne samouprave obvezujuće, ali u slučaju odabira drugog odlagališta, alternativa mora površinom i ostalim uvjetima u konačnici odgovarati ukupnim potrebama općine.

8. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

1. Zahvati u prostoru koji mogu imati utjecaj na okoliš podliježu provedbi postupka procjene utjecaja na okoliš. Popis zahvata za koje je obvezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš nalazi se u Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine br. 59/00, 136/04, 85/06) i u Prostornom planu Karlovačke županije.
2. Prilikom izdavanja lokacijskih dozvola za građevine privrednih aktivnosti, potrebno je u skladu s posebnim propisima osigurati mjere sprečavanja nepovoljna utjecaja na okoliš (zaštita od buke, zagađenja zraka, vibracija, elektroenergetskog zračenja, pročišćavanje otpadnih voda, tehnološki otpad i sl.)

3. Prilikom izdavanja lokacijskih dozvola za ostale građevine potrebno je osigurati mjere zaštite od požara, te osigurati izgradnju skloništa osnovne zaštite, a naročito izvođenja građevina društvenih djelatnosti (npr. škola, vrtić i sl.) Kod izdavanja lokacijskih dozvola potrebno je pridržavati se važećih propisa o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje urbanističko-arhitektonskih barijera.

8.1. Zaštita tla od zagađenja

1. Radi biološke rekultivacije ekoloških sustava, a time i očuvanja estetskih vrijednosti krajobraznih cjelina potrebno je pošumljivati područja najvećeg pritiska na okoliš (područja gradnja infrastrukture, industrijskih zona i ostalih gospodarskih zona te područja gradnje građevina izvan građevinskog područja), područja s manjkom šumskih zajednica te područja degradiranih šuma.
2. Zaštita tla od onečišćenja štetnim tvarima treba se provoditi prioritetno u funkciji zaštite poljoprivrednog i šumskog zemljišta, radi proizvodnje hrane, zaštite zdravlja ljudi te radi održanja prirodne ravnoteže i biološke, odnosno, krajobrazne raznolikosti, a propisana je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, kao i sankcije za počinitelje onečišćenja.
3. Ograničeno je i korištenje gnojovke, dok se mineralna gnojiva, sredstva za popravak tla i sredstva za zaštitu bilja moraju primjenjivati u skladu s dozvolom za stavljanje u promet i drugim važećim propisima koja se na njih odnose. Primjena agrokemikalija mora se temeljiti na načelima integralne biljne proizvodnje, osobinama staništa i potreбama uzgajanih kultura.
4. Zahvati gradnje građevina za uzgoj stoke moraju se, radi sprečavanja negativnih utjecaja, planirati na odgovarajućoj udaljenosti od ruba područja predviđenog za razvoj naselja:

Broj uvjetnih grla	Minimalna udaljenost
10 – 15	100 m
16 – 100	150 m
101 – 300	300 m
301 i više	500 m

5. Minimalne udaljenosti građevina za uzgoj stoke i drugih građevina namijenjenih intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji od prometnica preporučuju se:

od državne ceste	100 m
od županijske ceste	50 m
od lokalne ceste	30 m
6. Biljna proizvodnja i uzgoj stoke na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima za potrebe vlastitog domaćinstva može se dozvoliti i unutar naselja, pod uvjetom da se ne radi o naselju, centralnoj zoni naselja, odnosno, području posebnih rezima zaštite. Udaljenost građevina za biljnu proizvodnju i uzgoj stoke od centralne zone naselja odnosno područja posebnih rezima zaštite treba biti minimalno 500 m.
7. Građevine koje se grade za potrebe obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava prema svom utjecaju na okoliš mogu biti:
 - bez izvora onečišćenja: - spremišta poljoprivrednih proizvoda, spremišta poljoprivrednih strojeva, šupe, sjenici i sl.
 - sa izvorom onečišćenja: - staje, svinjci, kokošinji, kunićnjaci i sl.

8.2. Zaštita podzemnih voda

1. S obzirom da je prostor općine Plaški prepoznat kao područje potencijalnih zaliha podzemnih voda nove namjene i sadržaje na tom području potrebno je uvoditi s posebnom pozornošću i uz mjere zaštite okoliša. To prepostavlja ekstenzivan način poljoprivredne proizvodnje, pošumljavanje nekvalitetnih poljoprivrednih površina, sustavno rješavanje problema odlaganja otpada, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda naselja te drugih sadržaja koji nepovoljno utječu na okoliš.
2. Potrebno je riješiti i istražiti zaštitu ležišta podzemne pitke vode.

Potrebno je provesti zaštitu potencijalnih izvorišta, utvrđivanje njihovih slivnih područja te određivanje granica zona zaštite s mjerama zaštite.

3. Do dovršenja postupka zaštite rijeke Mrežnice u rangu parka prirode, a potom i izrade Prostornog plana područja posebnih obilježja, vode slivnog područja rijeke Mrežnice mogu se koristiti isključivo za lokalnu vodoopskrbu i navodnjavanje područja uz rijeku.
 4. Potrebno je pratiti sve značajnije onečišćivače vodotoka u i izvan općine.
 5. Prioritetne mjere zaštite voda od onečišćenja su:
 - analiza stanja odvodnje i predtretmana otpadnih voda pojedinih gospodarskih subjekata i zona s prijedlogom tehničkih rješenja sanacije i rekonstrukcije ili izgradnje novih uređaja.
 6. Radi zaštite podzemnih voda potrebno je prilikom izdavanja lokacijskih dozvola propisati i mjere zaštite:
 - izgraditi sustave za odvodnju otpadnih voda od vodonepropusnih elemenata,
 - oborinske vode s prometnih površina i parkirališta odvoditi putem slivnika s taložnicama u javnu kanalizaciju,
 - naročitu pažnju posvetiti kod uređenja groblja da se drenažu i odvodnju izvede u javnu kanalizaciju, tj. da se ne ugrožavaju okolna naseljena područja.
- Planom je predviđeno formiranje zone zaštite oko izvorišta pitke vode.

8.3. Uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda

1. Uređivanje svih vodotoka i drugih voda (I. reda) je pod upravljanjem Hrvatskih voda, a kanali III. i IV. reda (vode II. reda) prelaze u nadležnost županija. Hrvatske vode djeluju putem godišnjih programa radova temeljenih na strategiji upravljanja vodama Republike Hrvatske i kratkoročnim programima na vodnim područjima.
2. U svrhu tehničkog i gospodarskog održavanja vodotoka i drugih voda te zaštite od štetnog djelovanja voda utvrđuje se inundacijski pojas koji obuhvaća i pojas zemljišta potreban za njihovo redovno održavanje.
3. Radi očuvanja i održavanja regulacijskih i zaštitnih te drugih vodnih građevina i sprječavanja pogoršanja vodnog režima voda I. reda. Zabranjeno je do udaljenosti od 20 m (iznimno 10 m) od vanjske nožice nasipa, odnosno do 6 m od vanjskog ruba regulacijsko-zaštitne vodne građevine koja nije nasip (obala i obaloutvrda) podizati zgrade, ograde i druge čvrste građevine.

Na melioracijskim kanalima za odvodnjavanje kojima upravljuju "Hrvatske vode" i na manjim vodotocima zabranjeno je do udaljenosti od 5 m od tih kanala ili vodotoka potreboj za njihovo redovno održavanje podizati čvrste građevine, orati i kopati zemlju te obavljati radnje koje bi mogle nanijeti štetu melioracijskim vodnim građevinama ili vodotocima.

Granice vodnog dobra uz uređena korita u naseljima trebaju prolaziti na udaljenosti od 5 m od ruba korita.

4. Zabranjeno je graditi ili dopuštati gradnju na zemljištu iznad natkrivenih vodotoka, osim gradnje javnih površina (prometnice, trgovi, parkovi, zelene površine i sl.)
5. Zaštitni koridor je dio zemljišta u neposrednom kontaktu s koritom vodotoka, regulacijskom, zaštitnom ili nekom drugom vodnom građevinom koji služi njihovom očuvanju i redovnom održavanju unutar kojeg su ograničena prava vlasnika i korisnika čestica u smislu korištenja i uz zabranu gradnje čvrstih građevina i ograda.
6. Unutar zaštitnih koridora moguća je gradnja cesta, parkirališta, sportskih igrališta i sličnih površinskih uređenja bez čvrstih građevina ili prepreka koje bi onemogućavale ili ometale redovno održavanje vodotoka. U tim slučajevima potrebno je ishoditi pozitivno mišljenje nadležnog tijela koje upravlja vodama.

8.4. Zaštita zraka – potrebne mjere za zaštitu zraka

1. Općinsko vijeće obavezno je donijeti Program zaštite i poboljšanja kakvoće zraka za područje Općine na kojem je razina onečišćenosti zraka iznad tolerantnih vrijednosti.

2. Izvori onečišćavanja zraka (stacionarni i pokretni) moraju biti izgrađeni i/ili proizvedeni, opremljeni, rabljeni i održavani tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari u količinama koje mogu ugroziti zdravlje ljudi, kakvoću življenja i okoliš.
3. Za planirane zahvate u prostoru koji podliježu odredbama Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš potrebno je postupiti u skladu s odredbama tog Pravilnika odnosno provesti propisani postupak procjene utjecaja na okoliš.
4. Obvezno je utvrđivanje i praćenje kakvoće zraka, emisija i izvora emisija.
5. Djelotvorna zaštita i poboljšanje kakvoće zraka i drugih dijelova okoliša koji su ugroženi zbog onečišćenosti zraka osigurava se primjenom načela uravnovezenog razvoja, načela cjelovitog planiranja i primjenom najboljih raspoloživih tehnika, tehničkih rješenja i mjera.
6. Radi zaštite kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za postojeća postrojenja:
 - obavezno je praćenje i utvrđivanje kakvoće zraka, emisija i izvora emisija
 - preferirati upotrebu plina kao energenta
 - preporučuje se kotlovnice na kruta goriva rekonstruirati za korištenje plina kao goriva, kada se za to ukažu povoljne energetske i ekonomske prilike.
7. Radi zaštite kakvoće zraka određuju se sljedeće mjere i aktivnosti za nove zahvate u prostoru:
 - ograničavati emisije štetnih tvari
 - za vrlo otrovne i kancerogene tvari treba uspostaviti načela maksimalne zaštite
 - zahvatima u prostoru ne smije se izazvati povišenje razine onečišćenosti zraka.

8.5. Zaštita od buke

1. Udaljenost građevina i sadržaja koji mogu biti izvor prekomjerne buke potrebno je odrediti mjerljivim parametrom u odnosu na zone koje se želi štititi.
2. Radi zaštite od buke te stvaranja zvučnih barijera potrebna je između željezničke pruge te stambenih dijelova naselja sadnja visokog zelenila. Ovim planom predlaže se da se na građevnim česticama koje se nalaze uz koridore koji su ugroženi bukom, (cesta, željeznica), sadi drveće u širini od min. 10 m, a izgradnja planira u dubini građevne čestice što više odmaknuta od izvora buke.

8.6. Zaštita od požara

1. Pridržavajući se odredbi propisa, planom su osigurani vatrogasni prilazi do svih građevina. Lokacijskim dozvolama treba osigurati ostale prilaze i vatrogasne pristupe te površine za rad vatrogasne tehnike u skladu s odredbama Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94, 55/94, 142/03).
2. Planom su osigurani koridori cjevovoda za količine vode potrebne za gašenje požara u skladu s odredbama Pravilnika o hidrantskoj mreži za gašenje požara. (NN 8/06).
3. U svrhu sprečavanja širenja požara na susjedne građevine, građevina mora biti udaljena od susjednih građevina najmanje 4 m ili manje, ako se dokaže, uzimajući u obzir požarno opterećenje, brzinu širenja požara, požarne karakteristike materijala građevina, veličinu otvora na vanjskim zidovima građevina i dr., da se požar neće prenijeti na susjedne građevine, ili mora biti odvojena od susjednih građevina požarnim zidom vatrootpornosti najmanje 90 minuta, koji, u slučaju da građevina ima krovnu konstrukciju (ne odnosi se na ravni krov vatrootpornosti najmanje 90 minuta), nadvisuje krov građevine najmanje 0,5 m ili završava dvostranom konzolom iste vatrootpornosti dužine najmanje 1 m ispod pokrova krovišta, a koji mora biti od negorivog materijala najmanje na dužini konzole.
Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevine i gašenja požara na građevini i otvorenom prostoru, građevina mora imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu, a prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža mora se, ukoliko ne postoji, predvidjeti vanjska hidrantska mreža.

8.7. Zaštita od ratnih opasnosti

- Prema procjeni ugroženosti pučanstva i materijalnih dobara i procjeni vlastitih mogućnosti za zaštitu i spašavanje Karlovačke županije od ratnih opasnosti, tehničko-tehnoloških nesreća i elementarnih nepogoda zaštita i spašavanje će se rješavati izradom zaklona (podruma) gdje god je to moguće s obzirom na geološko-hidrološke uvjete.

9. MJERE PROVEDBE PLANA

9.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

- Obuhvat Urbanističkog plana uređenja za središte općine – Plaški i predloženih detaljnih planova uređenja označen je na kartografskom prikazu br. 3 – Uvjeti korištenja i zaštite prostora i grafičkim prikazima građevinskih područja naselja:
 - UPU centralne zone mješovite namjene naselja Plaški 88,12 ha
 - DPU (1) - detaljni plan za ribogojilište i turističku namjenu u naselju Plaški..... 1,12 ha
 - DPU (2) - detaljni plan za zonu gospodarske namjene - pretežno industrijske u naselju Plaški..... 31,01 ha
 - DPU (3) - detaljni plan za zonu ugostiteljsko-turističke namjene – eko-selo Vera u naselju Plaški 11,77 ha
 - DPU (4) - detaljni plan za novo groblje u naselju Plaški..... 0,68 ha
 - DPU (5) - detaljni plan za novo groblje u naselju Međedak 0,75 ha

9.2. Primjena posebnih razvojnih i drugih mjera

- Planirana primjena posebnih mjera za poticanje razvoja bazira se za općinu Plaški na činjenici da se ona nalazi u ruralnom području, djelomično u brdsko-planinskom području (prostori iznad 300 m n.m.), a također je cijela općina u području od posebne državne skrbi. Na tom se području predviđaju poticajne mjere na razini nacionalnog programa obnove i razvoja uz razrađenu strategiju razvitka na županijskoj i lokalnoj razini, u cilju postupnog smanjivanja nesrazmjera i zaostajanja u odnosu na druga područja i daljnog ravnomernog razvitka, te stvaranja pretpostavki za bolji standard življenja.
Provedba i razrada navedenih mjera provodit će se putem Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru. Planom građenja i održavanja građevina od županijskog interesa (škole, zdravstvene ustanove, prometnice, opskrba i sl.) i komunalne infrastrukture poticat će se razvoj te zadržavati i privlačiti stanovništvo.
- Programom prostornog uređenja RH brdsko-planinskim područjem načelno su određeni prostori iznad 300 m i područja za koja je zbog loših gospodarskih i demografskih prilika nužna izrada posebnih sveobuhvatnih programa razvoja. S ciljem postupnog smanjivanja nesrazmjera u stupnju razvijenosti te saniranja lošeg demografskog stanja potrebno je maksimalno poticati izgradnju i korištenje prostora kroz:
 - izradu dokumenata koji će poslužiti kao pregledan ponudbeni materijal za ulaganja te kao osnova za utvrđivanje poticajnih mjera i planskog okvira budućih aktivnosti u tom prostoru;
 - intenzivno praćenje stanja komunalne infrastrukture izradom Izvješća o stanju u prostoru i planiranjem ulaganja u Programima mjera unapređenja stanja u prostoru;
 - kontroliranu izgradnju izvan granica građevinskog područja te njeno usmjeravanje u naselja s manje od 200 stanovnika (stimuliranje poreznom i gospodarskom politikom);
 - aktivnu politiku poticanja poljoprivredne proizvodnje;
- Zakonom proglašeno područje posebne državne skrbi obuhvaća čitavo područje općine Plaški. Prioritet je stvaranje optimalnih uvjeta koji bi trebali ubrzati obnovu i poticati razvitak:
 - što prije riješiti status izbjeglica s drugih područja bivše države;
 - obnova i izgradnja infrastrukturnih sustava kroz odabir prioriteta koji će poslužiti kao osnova za usmjeravanje ostalih vrsta izgradnje;
 - odrediti prioritete za sadržaje od vitalnog značaja sukladno gospodarskim parametrima, potencijalnim središtima razvoja i globalnoj konceptiji područnog razvijenja te regionalnim i državnim strateškim interesima;
 - osnažiti razvitak stočarstva na većim površinama;
 - usmjeriti različitim poticajima stručne kadrove na područja posebne državne skrbi kao pretpostavku inovacijskog procesa, novog načina rada i kvalitete života.

9.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

1. Za građevine što su izgrađene u skladu s propisima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o prostornom uređenju, a namjena kojih je protivna namjeni utvrđenoj ovim planom može se, do privođenja planiranoj namjeni, izdati lokacijska dozvola.
2. Ostale građevine čija je namjena protivna planom određenoj namjeni, mogu se koristiti u postojećim gabaritima do privođenja tog dijela prostora planskoj namjeni.
3. Postojeće građevine niske stambene izgradnje koje su ostale izvan granica građevinskog područja, a ne mogu se smatrati izdvojenim dijelovima građevinskog područja, ili se unutar građevinskog područja nalaze u zonama druge namjene, mogu se iznimno adaptirati u opsegu neophodnom za poboljšanje uvjeta života i rada, uz uvjet da dokumentima prostornog uređenja nisu predviđene za rušenje.
4. Neophodni obim rekonstrukcija za poboljšanje uvjeta života građana smatra se:
 - dogradnja sanitarnih prostorija (WC, kupaonice) uz postojeće stambene građevine, koje iste u svom sastavu ili na postojećoj čestici nemaju izgrađene i to u najvećoj površini od 6,0 m²,
 - preinake u smislu otvaranja vanjskih otvora na postojećim građevinama,
 - konstruktivne sanacije na način zadržavanja osnovnog gabarita građevine,
 - preinake unutarnjeg prostora bez povećanja volumena građevine (promjera instalacije, promjera funkcije prostora),
 - konstruktivne sanacije uz zadržavanje osnovnog gabarita građevine,
 - popravak postojećeg krovišta,
 - izmjena ravnih krovova u kose bez podizanja nadozida,
 - adaptacija tavanskog prostora unutar postojećeg gabarita građevine u stambeni prostor,
 - rekonstrukcija svih vrsta instalacija,
 - ograde i potporni zidovi radi saniranja terena,
 - priključenje na postojeću komunalnu infrastrukturu (elektro, vodovod i plinsku mrežu).
5. Neophodni oblik rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta rada smatra se:
 - izmjena uređenja i instalacija vezanih za promjenu tehnoloških rješenja, s tim da se građevine ne mogu dograđivati izvan postojećeg gabarita,
 - promjena namjene poslovnih prostora, ali pod uvjetom da novoplanirana namjena ne pogoršava stanje čovjekova okoliša i svojim korištenjem ne utječe na zdravlje ljudi u okolnim stambenim prostorima, ali samo unutar postojećeg gabarita,
 - pretvorba stambenog prostora u poslovne prostorije, ali unutar postojećeg gabarita, prema valjanim propisima,
 - uređenje ili izgradnja sanitarnog čvora na dijelu poslovnog prostora unutar postojećeg gabarita građevine, ukoliko je ista neophodna za poboljšanje uvjeta rada ili uvjetovana promjenom namjene poslovnog prostora.

III. POPIS KORIŠTENE DOKUMENTACIJE

U radu su korišteni sljedeći dokumenti:

1. Prostorni plan općine Ogulin (1977. g.)
2. Prostorni plan Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije br. 26/2001 i 33/2001.)
3. Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (Narodne novine 106/98, 39/2004, 45/04, 163/04)
4. Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ravnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora, Narodne novine 29/83, 36/85 i 42/86
5. Pravilnik o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima, te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (Narodne novine 53/1991. – Sl. list 26/85.)
6. Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe (Narodne novine 35/94, 55/04, 142/03)
7. Pravilnik o hidrantskoj mreži za gašenje požara, Narodne novine 8/06
8. Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine br. 30/94, 68/98, 35/99, 61/2000, 32/2002, 100/04)
9. Zakon o gradnji (Narodne novine br. 175/03, 100/04)
10. Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine br. 66/01, 87/02)
11. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine br. 86/06)
12. Zakon o šumama (Narodne novine 140/05, 82/06)
13. Odluka o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, (NN 79/99, 111/00, 98/01, 143/02, 153/02)
14. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03)
15. Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05)
16. Uredba o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 6/2000, 68/03)
17. Pravilnik o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine 59/2000, 136/04, 85/06)
18. Popisi stanovništva, domaćinstava i stanova 1981., 1991. i 2001. godine.
19. Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857-1971., M. Korenčić, 1979. g.
20. Strategija prometnog razvijanja Republike Hrvatske, Narodne novine br. 139/99
21. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja
Zavod za prostorno planiranje, Zagreb, srpnja 1997.
22. Odluka o utvrđivanju sливnih područja, Narodne novine br. 20/96, 98/98 i 5/99
23. Odluka o utvrđivanju granica vodnih područja, Narodne novine br. 20/96, 98/98 i 5/99
24. Zakon o javnim cestama, Narodne novine br. 180/04
25. Državni plan za zaštitu voda, Narodne novine br. 8/99
26. Zakon o vodama, Narodne novine br. 107/95, 150/05
27. Uredba o klasifikaciji voda, Narodne novine br. 77/98
28. Zakon o prijevozu opasnih tvari, Narodne novine br. 97/93 i 151/03
29. Pravilnik o tehničkim uvjetima gradnje i uporabe telekomunikacijske infrastrukture, Narodne novine br. 88/01
30. Pravilnik o autobusnim stajalištima, Narodne novine br. 48/97
31. Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama, Narodne novine br. 40/99, 6/01, 14/01
32. Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarno zaštite izvorišta, Narodne novine br. 55/02
33. Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (pročišćeni tekst), Narodne novine br. 26/03
34. Zakon o komunalnom gospodarstvu (pročišćeni tekst), Narodne novine br. 26/03, 82/04, 178/04
35. Naputak o prometno-tehničkim pravilima i uvjetima za daljinsko usmjeravanje i vođenje prometa na državnim cestama, NN 54/03
36. Odluka o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta, Narodne novine br. 63/99
37. Pravilnik o osnovnim uvjetima kojima javne ceste izvan naselja i njihovi elementi moraju udovoljavati sa stajališta sigurnosti prometa, Narodne novine br. 110/01
38. Pravilnik o prometnim znakovima, opremi i signalizaciji na cestama, Narodne novine br. 34/03, 155/05
39. Odluka o popisu državnih voda, Narodne novine br. 20/96
40. Zakon o zaštiti od požara, Narodne novine br. 58/93, 33/05
41. Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima, Narodne novine br. 108/95
42. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV, SLSFRJ 65/88, Narodne novine br. 55/96 i 24/97
43. Odluka o razvrstavanju magistralnih željezničkih pruga, Narodne novine br. 64/93
44. Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom, Narodne novine br. 123/97 i 112/01
45. Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja štetnim tvarima, Narodne novine br. 15/92
46. Uredba o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova, Narodne novine br. 101/98
47. Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, Narodne novine br. 151/05
48. Zakon o zaštiti okoliša, Narodne novine br. 82/94, 128/99
49. Zakon o otpadu, Narodne novine br. 178/04
50. Zakon o zaštiti od buke, Narodne novine br. 20/03
51. Zakon o zaštiti zraka, Narodne novine br. 178/04